

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И
ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА
ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „КОМРАД“, ВРАЊЕ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

**Број: 400-486/2018-06/9
Београд, 28. новембар 2018. године**

САДРЖАЈ

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

- 1. Извештај о ревизији финансијских извештаја Јавног комуналног предузећа „Комрад“, Врање**
- 2. Извештај о ревизији правилности пословања Јавног комуналног предузећа „Комрад“, Врање**

ПРИЛОГ I - РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ

ПРИЛОГ II - НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „КОМРАД“, ВРАЊЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

ПРИЛОГ III - ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „КОМРАД“, ВРАЊЕ ЗА 2017. ГОДИНУ

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ „КОМРАД“, ВРАЊЕ

Извештај о ревизији финансијских извештаја

Мишљење са резервом о финансијским извештајима

Извршили смо ревизију приложених финансијских извештаја Јавног комуналног предузећа „Комрад“, Врање (у даљем тексту: Предузеће) за 2017. годину, који обухватају: 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о осталом резултату; 4) Извештај о токовима готовине; 5) Извештај о променама на капиталу и 6) Напомене уз финансијске извештаје.

По нашем мишљењу, осим за ефекте / питања описаних у делу извештаја Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима, финансијски извештаји за 2017. годину, по свим материјално значајним питањима, дају истинит и објективан приказ финансијског положаја Јавног комуналног предузећа „Комрад“, Врање на дан 31. децембар 2017. године, као и резултата његовог пословања, промена на капиталу и токова готовине за пословну годину завршену на тај дан и припремљени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије.

Основ за мишљење са резервом о финансијским извештајима

1) Предузеће не поседује аналитичку евиденцију земљишта по врсти и намени земљишта, површини и катастарским бројевима парцела и њиховим вредностима што није у складу са одредбама члана 11. Закона о рачуноводству.

Предузеће није извршило годишњи попис земљишта по његовој врсти и катастарским бројевима у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 2. и 9. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

2) Предузеће није, на крају извештајног периода у 2017. години, а ни у ранијем периоду вршило преиспитивање корисног века употребе Некретнина, постројења и опреме у складу са захтевима параграфа 17.9. Одељак 17 – Некретнине, постројења и опрема МСФИ за МСП, односно није вршило промену рачуноводствене процене, у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја некретнина, постројења и опреме која су и даље у употреби, а потпуно су амортизована, односно чија је набавна вредност једнака исправци вредности у укупном износу од 181.434 хиљаде динара, што представља 59% набавне вредности некретнина, постројења и опреме која износи 305.030 хиљада динара. На овај начин укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје за 2017. годину.

3) Предузеће није у 2017. години као ни у претходним годинама, вршило процену нето оствариве вредности залиха резервних делова, у износу од 4.861 хиљада динара свођењем књиговодствене вредности на нето оствариву вредност, што није у складу са захтевима параграфа 13.19. Одељак 13 – Залихе МСФИ за МСП, чланом 21., а у вези са чланом 2. став 1. тачка 5. Закона о рачуноводству, као ни у складу са чланом 33. став 1. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

4) Предузеће није у 2017. години, као ни у ранијим годинама вршило исправку вредности потраживања – физичких лица код којих је од рока за наплату прошло најмање 60 дана, нити за сумњива и спорна (утужена) потраживања од купаца – физичких лица, а која на дан 31. децембар 2017. године износе 54.212 хиљада динара, тако да с тим у вези није вршило обезвређење истих у складу са усвојеном рачуноводственом политиком и захтевима Одељка 11 – Основни финансијски инструменти МСФИ за МСП. Није било могуће утврдити утицај наведене неправилности на финансијске извештаје за 2017. годину.

5) Предузеће није у 2017. години извршило процену резервисања за трошкове судских спорова на датум извештавања. Такође, није кориговало претходно признате износе, како би одражавали тренутно најбољу процену износа, која би се захтевала за измирење обавезе на датум израде биланса, и није извршило резервисања по овом основу, што није у складу са захтевима параграфа 21.11. Одељак 21 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина МСФИ за МСП и члана 34. став 6. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

6) Предузеће није у 2017. години, а ни у ранијем периоду, извршило свеобухватну актуарску процену за израчунавање и одмеравање обавеза по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда запослених, што није у складу са захтевима параграфа 28.14. – 28.19. Одељак 28 – Примања запослених МСФИ за МСП и члана 35. став 2. и 3. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

7) Предузеће није приликом прве примене МСФИ за МСП извршило рекласификацију одложених прихода по основу примљених донација у корист рачуна Нераспоређени добитак ранијих година у износу од 15.558 хиљада динара. С обзиром да донације нису биле условљене наведено није у складу са захтевима параграфа 35.7. Прелазак на МСФИ за МСП.

Поступајући на наведени начин, Предузеће је у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године више исказало Одложене приходе и примљене донације за износ од 15.558 хиљада динара, а мање исказало Нераспоређени добитак ранијих година за исти износ;

Предузеће је на дан биланса, у корист рачуна Одложени приходи и примљене донације исказало донацију примљену од Оснивача у виду опреме у износу од 1.075 хиљада динара без веродостојне документације, што није у складу са одредбама члана 8. став 2. Закона о рачуноводству ;

Такође, Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину обелоданило природу и износе државних давања признатих у финансијским извештајима, што није у складу са захтевима параграфа 24.6. Одељак 24 – Државна давања МСФИ за МСП.

Ревизију смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹, Пословником Државне ревизорске институције² и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI). Наша одговорност, у складу са овим стандардима, је детаљније описана у делу извештаја *Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја*. Независни смо у односу на субјекта ревизије у складу са ISSAI 30 – Етички кодекс врховних ревизорских институција и Етичким кодексом за државне ревизоре и друге запослене у Државној ревизорској институцији и испунили смо наше остале етичке одговорности у складу са овим кодексима. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да пруже основ за наше мишљење са резервом.

Остала питања

Финансијски извештаји Предузећа нису у ранијем периоду били предмет ревизије од стране Државне ревизорске институције.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство субјекта ревизије је одговорно за припрему и истинит и објективан приказ ових финансијских извештаја у складу са међународним стандардима финансијског извештавања и законом којим је уређено рачуноводство и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности субјекта ревизије да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако оснивач намерава да субјект ревизије престане са пословањем, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Руководство је одговорно за надгледање процеса финансијског извештавања субјекта ревизије.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја о ревизији који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са ISSAI увек открити материјално погрешне исказе ако такви искази постоје. Погрешни искази могу настати услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових финансијских извештаја.

¹ „Службени гласник РС“, број 101/05, 54/07 и 36/10

² „Службени гласник РС“, број 9/09

Као део ревизије у складу са ISSAI, примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке; осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке као одговор на те ризике; и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основ за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.

- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерне контроле субјекта ревизије.

- Процењујемо примењене рачуноводствене политике и у којој мери су разумне рачуноводствене процене које је извршило руководство.

- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности ентитета да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљених до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да ентитет престане да послује у складу са начелом сталности.

- Процењујемо укупну презентацију, структуру и садржај финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, и да ли су у финансијским извештајима приказане трансакције и догађаји на такав начин да се постигне истинит и објективан приказ.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
28. новембар 2018. године

Извештај о ревизији правилности пословања

Мишљење са резервом о правилности пословања

Уз ревизију финансијских извештаја Јавног комуналног предузећа „Комрад“, Врање за 2017. годину, извршили смо ревизију правилности пословања која обухвата испитивање активности, финансијских трансакција, информација и одлука у вези са приходима и расходима, исказаних у финансијским извештајима за 2017. годину.

По нашем мишљењу, осим за питања наведена у делу извештаја Основ за мишљење са резервом о правилности пословања, активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима и расходима Јавног комуналног предузећа „Комрад“, Врање, за годину завршену на дан 31. децембар 2017. године, по свим материјално значајним питањима, извршене су у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе.

Основ за мишљење са резервом о правилности пословања

1) Предузеће није у 2017. години, као ни у ранијем периоду, вршило обрачун законске затезне камате за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, правних и физичких лица, у складу са одредбама члана 277. Закона о облигационим односима као и члана 2. и 6. Закона о затезној камати за шта је, сходно члану 69. став 1. тачка 9. Закона о јавним предузећима, потребна сагласност Оснивача, коју Предузеће нема.

2) Предузеће није претходно својим општим актом, односно Колективним уговором, за поједина радна места дефинисало елементе за обрачун и исплату основне зараде, што није у складу са одредбама члана 107. Закона о раду и чланом 56. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије.

3) Предузеће је у току 2017. године, вршило исплату зарада запосленима, без овере Образаца ЗИП–1 од стране надлежног органа јединице локалне самоуправе, што није у складу са одредбама члана 66. Закона о јавним предузећима и чланом 3. Уредбе о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима.

4) За време примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Предузеће није примењивало основицу за обрачун зарада која је била у примени на дан доношења Закона, умањену за 10%, која је износила 19.845,00 динара, пре умањења, већ основицу која се разликује сваког месеца, на коју је Предузеће применило умањење од 10%, што није у складу са одредбама члана 5. став 1. Закона.

Такође, Предузеће је за време примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава повећало накнаду трошкова за исхрану у току рада (топли оброк), регрес за коришћење годишњег одмора, увећану зараду по основу времена проведеног на раду (минули рад) и накнаду зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад, иако је чланом 4. Закона прописано да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања донетог за време примене овог Закона.

Применом измењене основице и повећањем других елемената Предузеће је за 2017. годину више обрачунало и исплатило бруто зараду у износу од најмање 4.871 хиљаде динара.

5) Предузеће није Програмом пословања за 2017. годину, планирало средства за зараду пословодства, што није у складу са обавезујућим Смерницама за израду Програма пословања јавних предузећа за 2017. годину.

6) Предузеће није спровело поступак јавне набавке електронских комуникационих услуга у износу од 898 хиљада динара, иако нису постојали разлози за изузеће од примене прописани члановима 7., 7а., 39. став 2, 122. и 128. Закона о јавним набавкама.

Ревизију правилности пословања смо извршили у складу са Законом о Државној ревизорској институцији и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију правилности. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прикупили довољни и одговарајући да пруже основ за наше мишљење.

Одговорност руководства за правилност пословања

Поред одговорности за припрему и истинит и објективан приказ, руководство субјекта ревизије је такође дужно да обезбеди да активности, финансијске трансакције, информације и одлуке исказане у финансијским извештајима буду у складу са прописима који их уређују. Ова одговорност обухвата и успостављање финансијског управљања и контроле ради обезбеђивања разумног уверавања да ће се циљеви остварити кроз пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима.

Одговорност ревизора за ревизију правилности пословања

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима, наша одговорност је и да изразимо мишљење о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, по свим материјално значајним питањима, усклађено са законом и другим прописима. У тачки 2. Напомена уз Извештај о ревизији наведени су прописи који су коришћени као извори критеријума. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање субјекта ревизије, обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Ова одговорност подразумева спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа да би се добило уверавање у разумној мери да ли су активности, финансијске трансакције, информације и одлуке у вези са приходима и расходима, извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима, и за планиране сврхе. Ови поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености са прописима.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
28. новембар 2018. године

**РЕЗИМЕ НАЛАЗА, ПРЕПОРУКА И МЕРЕ ПРЕДУЗЕТЕ
У ПОСТУПКУ РЕВИЗИЈЕ**

С А Д Р Ж А Ј

1. Резиме налаза у ревизији финансијских извештаја	3
2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја.....	6
3. Резиме налаза у ревизији правилности пословања.....	8
4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања	11
5. Мере предузете у поступку ревизије.....	12
6. Захтев за достављање одазивног извештаја.....	13

1. Резиме налаза у ревизији финансијских извештаја ³

Као што је објашњено у Напоменама уз Извештај утврђени су следећи налази који су разврстани по приоритетима:

Приоритет 1 (висок)

1) Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. Напомена уз Извештај, утврђено је да не постоји аналитичка евиденција земљишта по врсти и намени земљишта, површини и катастарским бројевима парцела и њиховим вредностима што није у складу са одредбама члана 11. Закона о рачуноводству.

Такође, утврђено је да није извршен годишњи попис земљишта по његовој врсти и катастарским бројевима у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 2. и 9. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.⁴

2) Као што је наведено под тачком 6.1.1.3. Напомена уз Извештај, Предузеће није, на крају извештајног периода у 2017. години, а ни у ранијем периоду, вршило преиспитивање корисног века употребе Некретнина, постројења и опреме у складу са захтевима параграфа 17.9. Одељак 17 – Некретнине, постројења и опрема МСФИ за МСП, односно није вршило промену рачуноводствене процене, у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја некретнина, постројења и опреме која је и даље у употреби, а која су потпуно амортизована, односно чија је набавна вредност једнака исправци вредности у укупном износу од 181.434 хиљаде динара, што представља 59% набавне вредности некретнина, постројења и опреме која износи 305.030 хиљада динара. На овај начин укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје за 2017. годину.

3) Као што је наведено под тачком 6.1.4. Напомена уз Извештај, Предузеће није у 2017. години као ни у претходним годинама, вршило процену нето оствариве вредности залиха резервних делова, у износу од 4.861 хиљада динара свођењем књиговодствене вредности на нето оствариву вредност, што није у складу са захтевима параграфа 13.19. Одељак 13 – Залихе МСФИ за МСП, чланом 21., а у вези са чланом 2. став 1. тачка 5. Закона о рачуноводству, као ни у складу са чланом 33. став 1. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

³ **ПРИОРИТЕТ 1 (висок)** – грешке, неправилности и погрешна исказивања која указују да постоји непосредни ризик од вршења нетачних или неправилних плаћања, односно, постоји ризик да јавна средства нису заштићена. Проблеми попут ових захтевају да руководство одмах реагује.

ПРИОРИТЕТ 2 (средњи) – грешке, неправилности и погрешна исказивања које утичу на финансијске извештаје када не постоји непосредни ризик од губитка итд, али у сваком случају захтевају пажњу руководства. Овим проблемима се треба позабавити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

ПРИОРИТЕТ 3 (низак) – грешке, неправилности и погрешна исказивања која захтевају отклањање и након рока за припремање наредног сета финансијских извештаја.

⁴ „Службени гласник РС“, број 118/13 и 137/14

4) Као што је наведено под тачком 6.1.5.2. Напомена уз Извештај, Предузеће није у 2017. години, као ни у ранијим годинама, вршило исправку вредности потраживања од купаца – физичких лица код којих је од рока за наплату прошло најмање 60 дана, нити за сумњива и спорна (утужена) потраживања од купаца – физичких лица, а која на дан 31. децембар 2017. године износе 54.212 хиљада динара, тако да с тим у вези није вршило обезвређење истих у складу са усвојеном рачуноводственом политиком и захтевима Одељка 11 – Основни финансијски инструменти МСФИ за МСП. Није било могуће утврдити утицај наведене неправилности на финансијске извештаје за 2017. годину.

5) Као што је наведено под тачком 6.1.5.2. Напомена уз Извештај, Предузеће је исправку вредности других потраживања евидентирало у оквиру исправке вредности потраживања од купаца у земљи, иако је било дужно да у складу са чланом 18. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике, наведену исправку евидентира у оквиру исправке вредности других потраживања.

6) Као што је наведено под тачком 6.1.9. Напомена уз Извештај, Предузеће за један стан солидарности додељен Решењем о додели станова солидарности правним лицима привреде 2001. године није закључило уговор о закупу, нити има податке у чијем је он поседу.

Предузеће није у 2017. години и ранијих година, вршило попис ванбилансне имовине у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 2. став 5. и 9. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и није устројило аналитичку евиденцију ових средстава, чиме није поступило у складу са одредбама члана 11. истог Закона.

7) Као што је наведено под тачком 6.1.10. Напомена уз Извештај, Предузеће није ускладило укупну вредност основног капитала евидентираног у пословним књигама са капиталом уписаним у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре у складу са одредбама члана 10. став 5. Закона о јавним предузећима и члана 589. Закона о привредним друштвима.

8) Као што је наведено под тачком 6.1.11. Напомена уз Извештај, Предузеће није у 2017. години, извршило процену резервисања за трошкове судских спорова на датум извештавања. Такође, Предузеће није кориговало претходно признате износе, како би одражавали тренутно најбољу процену износа, која би се захтевала за измирење обавезе на датум израде биланса, и није извршило резервисања по овом основу, што није у складу са захтевима параграфа 21.11. Одељак 21 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина МСФИ за МСП и члана 34. став 6. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа. Осим тога, Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину извршило обелодањивања о резервисањима, за сваку класу резервисања, што није у складу са захтевима параграфа 21.14. Одељак 21 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина МСФИ за МСП.

9) Као што је наведено под тачком 6.1.11. Напомена уз Извештај, Предузеће није у 2017. години, а ни у ранијем периоду, извршило свеобухватну актуарску процену за израчунавање и одмеравање обавеза по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда запослених, што није у складу са захтевима

параграфа 28.14. – 28.19. Одељак 28 – Примања запослених МСФИ за МСП и члана 35. став 2. и 3. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

10) Као што је наведено под тачком 6.1.13.6. Напомена уз Извештај,

(1) Приликом прве примене МСФИ за МСП Предузеће није извршило рекласификацију одложених прихода по основу примљених донација у корист рачуна Нераспоређени добитак ранијих година у износу од 15.558 хиљада динара. С обзиром да донације нису биле условљене, наведено није у складу са захтевима параграфа 35.7. Одељак 35– Прелазак на МСФИ за МСП.

Поступајући на наведени начин, Предузеће је у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године више исказало Одложене приходе и примљене донације за износ од 15.558 хиљада динара, а мање исказало Нераспоређени добитак ранијих година за исти износ;

(2) Предузеће је на дан биланса, у корист рачуна Одложени приходи и примљене донације исказало донацију примљену од Оснивача у виду опреме у износу од 1.075 хиљада динара без веродостојне документације, што није у складу са одредбама члана 8. став 2. Закона о рачуноводству⁵;

(3) Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину обелоданило природу и износе државних давања признатих у финансијским извештајима, што није у складу са захтевима параграфа 24.6. Одељак 24 – Државна давања МСФИ за МСП.

11) Као што је наведено под тачком 6.2.4. Напомена уз Извештај Предузеће пре састављања финансијских извештаја за 2017. годину није извршило усаглашавање обавеза по основу дугорочних наменских кредита код Banca Intesa а.д., Београд на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са одредбама члана 18. став 1. Закона о рачуноводству.

Осим тога, утврђено је да Предузеће на дан биланса није извршило обрачун курсних разлика наведених обавеза исказаних у пословним књигама по средњем курсу НБС на крају извештајног периода, што није у складу са захтевима параграфа 30.9. Одељак 30 – Превођење страних валута МСФИ за МСП.

12) Као што је наведено под тачком 6.2.5. Напомена уз Извештај, Предузеће је извршило директан отпис потраживања од физичких лица на основу предлога наплатне службе за утужење грађана у укупном износу од 803 хиљаде динара, уместо да је извршило прекњижење са редовног рачуна потраживања од физичких лица (грађана) на рачун сумњивих и спорних (утужених) потраживања. Поступајући на тај начин, Предузеће је наведена редовна потраживања искњижило из својих пословних књига на терет расхода.

⁵ „Службени гласник РС“, број 62/13

Приоритет 2 (средњи)

1) Као што је наведено под тачком 6.1.1.4. Напомена уз Извештај, Некретнине, постројења и опрема у припреми у износу од 1.903 хиљаде динара потичу из ранијих година и највећим делом у износу од 1.313 хиљада динара односе се на израду пројеката за рециклажу отпада и покривање пијаце Бујковски мост, на којима није било промена током 2017. године. Предузеће није утврдило фазу реализације у којој се поменути пројекти налазе, нити је оценило да ли постоје назнаке умањења вредности средстава на основу којих би требало проценити надокнадиви износ средстава и евентуално свођење књиговодствене вредности наведене имовине у припреми на надокнадиву вредност, а у складу са захтевима параграфа 17.24. Одељак 17 – Некретнине, постројења и опреме и параграфима 27.5. – 27.10. Одељак 27–Умањење вредности имовине МСФИ за МСП. Није било могуће утврдити евентуалне ефекте по основу губитака због умањења вредности имовине на финансијске извештаје Предузећа за 2017. годину.

2) Као што је наведено под тачком 6.2.2.7. Напомена уз Извештај, Предузеће није у складу са одредбама члана 18. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике евидентирало уплате предујма на основу Закључка и фактура јавних извршитеља евидентирањем у оквиру групе рачуна – Остали нематеријални трошкови, као ни наплату предујма од стране извршног дужника евидентирањем у оквиру групе рачуна – Финансијски приходи.

С обзиром да се уплаћени предујам извршитељу, на крају извршног поступка у целости наплаћује од извршног дужника, то исти не представља реалан трошак, односно приход Предузећа.

Приоритет 3 (низак)

1) Као што је наведено под тачком 6.1.12. Напомена уз Извештај, Предузеће није извршило рекласификацију дела дугорочних наменских кредита, који доспева у року од годину дана од дана биланса, у укупном износу од 2.943 хиљаде динара за два кредита, што није у складу са одредбама члана 31. став 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике⁶.

Поступајући на наведени начин, Предузеће је у билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, више исказало дугорочне обавезе, а мање исказало краткорочне финансијске обавезе за износ од 2.943 хиљаде динара.

2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

Државна ревизорска институција препоручује Предузећу да утврђене неправилности отклони према следећим приоритетима:

Приоритет 1 (висок)

1) Препоручује се Предузећу да у складу са одредбама члана 11. и 16. Закона о рачуноводству и члана 2. и 9. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, изврши попис земљишта, са

⁶ „Службени гласник РС“, број 95/15

тачно утврђеним бројевима катастарских парцела, површинама, врстом и наменом земљишта за које се исто користи као и да устроји аналитичку евиденцију парцела по њиховој вредности (Напомена 6.1.1.1. – Препорука број 3).

2) Препоручује се Предузећу да у складу са захтевима параграфа 17.9. Одељак 17 – Некретнине, постројења и опрема МСФИ за МСП, изврши преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене у складу са захтевима параграфа 10.19. Одељак 10 – Рачуноводствене политике, процене и грешке МСФИ за МСП (Напомена 6.1.1.3. – Препорука број 5).

3) Препоручује се Предузећу да у наредном обрачунском периоду, пре састављања финансијских извештаја, спроведе тестирање залиха како би утврдило залихе које су технички неупотребљиве и које треба расходovati или продати, идентификује залихе које су технички употребљиве и које се могу користити, изврши процену нето оствариве вредности залиха у складу са захтевима параграфа 13.19. Одељак 13 – Залихе МСФИ за МСП и утврђене ефекте евидентира у својим пословним књигама (Напомена 6.1.4.1. – Препорука број 7).

4) Препоручује се Предузећу да изврши исправку вредности сумњивих и спорних (утужених) потраживања од купаца – физичких лица у складу са усвојеном рачуноводственом политиком (Напомена 6.1.5.2. – Препорука број 9).

5) Препоручује се Предузећу да изврши попис и устроји аналитичку евиденцију ванбилансних средстава преузетих од Фонда солидарне стамбене изградње општине Врање и да се након тога обрати Оснивачу ради утврђивања начина коришћења ових средстава за намене утврђене у складу с позитивним прописима који регулишу ову област (Напомена 6.1.9. – Препорука број 10).

6) Препоручује се Предузећу да предузме мере у циљу усклађивања вредности основног капитала исказаним у пословним књигама са капиталом уписаним у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре у складу са одредбама члана 10. Закона о јавним предузећима и члана 589. Закона о привредним друштвима (Напомена 6.1.10. – Препорука број 11).

7) Препоручује се Предузећу да у складу са усвојеним рачуноводственим политикама изврши процену резервисања за трошкове судских спорова на сваки датум извештавања, ефекте процене евидентира у својим пословним књигама и да у Напоменама уз финансијске извештаје изврши обелодањивања о резервисањима, за сваку класу резервисања, у складу са захтевима параграфа 21.11. – 21.14. Одељак 21. – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина МСФИ за МСП (Напомена 6.1.11. – Препорука број 13).

8) Препоручује се Предузећу да изврши свеобухватну актуарску процену потребну за израчунавање обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда запослених, у складу са захтевима параграфа 28.14. – 28.19. Одељак 28 – Примања запослених МСФИ за МСП и члана 35. став 2. и 3. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа. (Напомена 6.1.11. – Препорука број 14).

9) Препоручује се Предузећу да изврши признавање прихода по основу примљених донација (објекат млечна пијаца и аутосмећар) у корист рачуна Нераспоређени добитак ранијих година у износу од 15.558 хиљада динара у складу са захтевима параграфа 24.4. Одељак 24 – Државна давања МСФИ за МСП. За примљену донацију (машина дробилица GUIDETTI CAESAR) у износу од 1.075 хиљада да у сарадњи са Оснивачем утврди правни основ и обим коришћења исте и сходно утврђеном праву евидентира опрему у својим пословним књигама у складу са одредбама члана 8. став 2. Закона о рачуноводству и МСФИ за МСП.

Препоручује се такође, да Предузеће у наредном извештајном периоду у Напоменама уз финансијске извештаје обелодани природу и износе државних давања признатих у финансијским извештајима у складу са захтевима параграфа 24.6. Одељак 24 – Државна давања МСФИ за МСП (Напомена 6.1.13.6. – Препорука број 16).

Приоритет 2 (средњи)

1) Препоручује се Предузећу да изврши анализу стања некретнина, постројења и опреме у припреми у зависности од степена довршености инвестиције, односно да преиспита услове за евентуално свођење књиговодствене вредности наведене имовине на надокнадиву вредност, у складу са захтевима параграфа 27.5. – 27.10. Одељак 27 – Умањење вредности имовине МСФИ за МСП (Напомена 6.1.1.4. – Препорука број 6).

2) Препоручује се Предузећу да у наредном извештајном периоду уплату предујма јавним извршитељима по достављеном закључку односно фактури врши задужењем групе рачуна – Друга потраживања, а наплату предујма од стране извршног дужника након спроведеног извршења раздужењем групе рачуна – Друга потраживања (Напомена 6.2.2.7. – Препорука број 21).

Приоритет 3 (низак)

1) Препоручује се Предузећу да, изврши рекласификацију дела дугорочних кредита који доспева у року од годину дана од дана биланса, у складу са одредбама члана 31. став 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике (Напомена 6.1.12. – Препорука број 15).

3. Резиме налаза у ревизији правилности пословања⁷

Као што је објашњено у Напоменама уз Извештај утврђени су следећи налази који су разврстани по приоритетима:

⁷ **ПРИОРИТЕТ 1** - неправилности које указују да постоји непосредни ризик од вршења нетачних или неправилних плаћања или постоји ризик да јавна средства нису заштићена. Проблеми попут ових захтевају да руководство одмах реагује.

ПРИОРИТЕТ 2 – неправилности које утичу на финансијске извештаје када не постоји непосредни ризик од губитка итд, али у сваком случају захтевају пажњу руководства. Овим проблемима се треба позабавити пре припремања наредног сета финансијских извештаја.

ПРИОРИТЕТ 3 – неправилности које захтевају отклањање и након рока за припремање наредног сета финансијских извештаја.

Приоритет 1 (висок)

1) Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. Напомена уз Извештај, Предузеће нема правни акт који би дефинисао међусобна права и обавезе Предузећа и Оснивача по основу коришћења непокретности која не могу бити у својини јавног предузећа, а све у складу са Законом о јавној својини.

2) Као што је наведено под тачком 6.1.5.1. Напомена уз Извештај, Предузеће не врши обрачун законске затезне камате за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, правних и физичких лица која је прописана чланом 277. Закона о облигационим односима као и члановима 2. и 6. Закона о затезној камати за шта је, сходно члану 69. став 1. тачка 9. Закона о јавним предузећима, потребна сагласност Оснивача, коју Предузеће нема.

3) Као што је наведено под тачком 6.2.2.4. Напомена уз Извештај, Предузеће није претходно својим општим актом, односно Колективним уговором, за поједина радна места дефинисало елементе за обрачун и исплату основне зараде, што није у складу са одредбама члана 107. Закона о раду и чланом 56. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије.

4) Као што је наведено под тачком 6.2.2.4. Напомена уз Извештај, Предузеће је у току 2017. године, вршило исплату зарада запосленима, без овере Образаца ЗИП–1 од стране надлежног органа јединице локалне самоуправе, што није у складу са одредбама члана 66. Закона о јавним предузећима и чланом 3. Уредбе о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима.

5) Као што је наведено под тачком 6.2.2.4. Напомена уз Извештај, за време примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава⁸, Предузеће није примењивало основицу за обрачун зарада која је била у примени на дан доношења Закона, умањену за 10%, која је износила 19.845,00 динара, пре умањења, већ основицу која се разликује сваког месеца, на коју је Предузеће применило умањење од 10%, што није у складу са одредбама члана 5. став 1. Закона. У складу са образложењем одговорних лица, Предузеће је приликом обрачуна зарада примењивало основицу на месечном нивоу у зависности од расположиве масе зараде утврђене Програмом пословања Предузећа.

Такође, Предузеће је за време примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава повећало накнаду трошкова за исхрану у току рада (топли оброк), регрес за коришћење годишњег одмора, увећану зараду по основу времена проведеног на раду (минули рад) и накнаду зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад, иако је чланом 4. Закона прописано да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања донетог за време примене овог Закона.

Применом измењене основице и повећањем других елемената (накнаде трошкова за исхрану у току рада – топли оброк, регреса за коришћење годишњег

⁸ „Службени гласник РС“, број 116/14

одмора, увећане зараде по основу временаведеног на раду – минули рад и накнаде зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад) Предузеће је за 2017. годину више обрачунало и исплатило бруто зараду у износу од најмање 4.871 хиљаде динара.

6) Као што је наведено под тачком 6.2.2.4. Напомена уз Извештај, Предузеће није Програмом пословања за 2017. годину, планирало средства за зараду пословодства, што није у складу са обавезујућим Смерницама за израду Програма пословања јавних предузећа за 2017. годину, којима се ближе утврђују елементи годишњег програма пословања и којима је дефинисано да је неопходно било навести број запослених који чини пословодство, број новозапослених, обрачунату бруто II масу зарада, исплаћену бруто II масу зарада и просечну зараду.

7) Као што је наведено под тачком 7.2. Напомена уз Извештај, Предузеће није спровело поступак јавне набавке електронских комуникационих услуга у износу од 898 хиљада динара, иако нису постојали разлози за изузеће од примене прописани члановима 7., 7а., 122. и 128. Закона о јавним набавкама.

Приоритет 2 (средњи)

1) Као што је наведено под тачком 4.1. Напомена уз Извештај, Предузеће није успоставило систем финансијског управљања и контроле према захтевима Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

2) Као што је наведено под тачком 4.2. Напомена уз Извештај, Предузеће нема систематизоване послове интерног ревизора, нити је успоставило и организовало интерну ревизију на један од начина предвиђених одредбама члана 3. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

3) Као што је наведено под тачком 6.1.10. Напомена уз Извештај, у складу са Одлуком о буџету града Врања за 2017. годину, Предузеће је уплатило 50% добити по завршном рачуну за 2016. годину у Буџет града Врања при чему Надзорни одбор Предузећа није донео одлуку о расподели добити за 2016. годину, што није у складу са одредбама члана 22. став.1. тачка 9. Закона о јавним предузећима и чланом 43. Статута Предузећа.

4) Као што је наведено под тачком 7.2. Напомена уз Извештај, Предузеће је након стручне оцене понуда, за Јавну набавку мале вредности број 03-1/17 - Резервни делови за теретна и путничка возила, обликована у четири партије, укупне процењене вредности 1.600 хиљада динара, на основу извештаја комисије донело одлуке о додели уговора, којима је доделило уговоре понуђачима, у партијама број 1, 2 и 3, чије понуде садрже цене веће од процењених вредности појединачних партија. Уговори су закључени у укупном износу од 3.452 хиљаде динара. Предузеће није утврдило упоредиве тржишне цене добара, резервних делова за путничка и теретна возила, нити је доставило образложене извештаје Управи за јавне набавке и Државној ревизорској институцији, чиме није поступило у складу са одредбама члана 107. Закона о јавним набавкама.

Приоритет 3 (низак)

1) Као што је наведено под тачком 8. Напомена уз Извештај, Предузеће у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину није обелоданило закључење уговора са Banca Intesa а.д., Београд по основу дугорочног кредита на износ од ЕУР 81.668,05 (максимални одобрени износ кредита је ЕУР 163.336,10), што није у складу са захтевима параграфа 8.2. Одељак 8 – Напомене уз финансијске извештаје МСФИ за МСП.

4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања

Државна ревизорска институција препоручује Предузећу да утврђене неправилности отклони према следећим приоритетима:

Приоритет 1 (висок)

1) Препоручује се Предузећу да се обрати Оснивачу, са иницијативом за јасно и недвосмислено утврђивање обима и врсте права над објектима ради дефинисања права и обавеза по основу коришћења непокретности које не могу бити у својини јавног предузећа, а све у складу са Законом о јавној својини и одлукама Града Врања као Оснивача, као и основаност њиховог даљег исказивања у пословним књигама Предузећа (Напомена 6.1.1.1. – Препорука број 4).

2) Препоручује се Предузећу да за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, обрачунава затезну камату у складу са чланом 277. Закона о облигационим односима и члановима 2. и 6. Закона о затезној камати, а ако донесе одлуку да неће да користи то право или одлуку о отпусту доспеле законске затезне камате, исте достави оснивачу на сагласност, сходно члану 69. став 1. тачка 9. Закона о јавним предузећима (Напомена 6.1.5.1. – Препорука број 8).

3) Препоручује се Предузећу да донесе општи акт, којим ће бити утврђени елементи за обрачун и исплату основне зараде (коефицијенте) за сва систематизована радна места, у складу са одредбама члана 107. Закона о раду и чланом 56. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије. (Напомена 6.2.2.4. – Препорука број 17).

4) Препоручује се Предузећу да пре вршења исплате и подношења Појединачне пореске пријаве о обрачунатим порезима и доприносима, обрачуната средства за исплату зарада запослених на Обрасцу ЗИП-1, достави на оверу надлежном органу јединице локалне самоуправе, у складу са Законом о јавним предузећима и Уредбом о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима (Напомена 6.2.2.4. – Препорука број 18).

5) Препоручује се Предузећу да за обрачун и исплату зарада примењује основицу у смислу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава која је била у примени на дан доношења овог Закона, умањену за 10%, као и да донесе Општи акт, који ће садржати елементе (накнаду трошкова за исхрану у току рада – топли оброк, регрес за коришћење годишњег одмора, увећану зараде по основу временаведеног на раду – минули рад и накнаду зараде за време одсуствовања са

рада због привремене спречености за рад), у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (Напомена 6.2.2.4. – Препорука број 19).

6) Препоручује се Предузећу да се приликом израде Програма пословања придржава обавезујућих Смерница за израду Програма пословања јавних предузећа. (Напомена 6.2.2.4. – Препорука број 20).

7) Препоручује се Предузећу да приликом набавке добара, услуга и радова спроводи поступак јавне набавке, осим у случајевима када постоје разлози за изузеће од примене прописани чланом 7., 7а., 122. и 128. Закона о јавним набавкама (Напомена 7.2. – Препорука број 23).

Приоритет 2 (средњи)

1) Препоручује се Предузећу да у потпуности успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који подразумева усвајање писаних политика и процедура за управљање ризиком и контролу њихове примене, са циљем да се ризици ограниче на прихватљив ниво (Напомена 4.1. – Препорука број 1).

2) Препоручује се Предузећу да успостави интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору (Напомена 4.2. – Препорука број 2).

3) Препоручује се Предузећу да приликом уплате добити Оснивачу поступа у складу са позитивним законским прописима (Напомена 6.1.10. – Препорука број 12).

4) Препоручује се Предузећу да у наредном периоду у поступцима јавних набавки, након стручне оцене понуда, одбије све неприхватљиве понуде или, ако у случају да све понуде садрже понуђене цене веће од процењене вредности јавне набавке, утврди упоредиву тржишну цену и након доношења одлуке о додели уговора достави образложени извештај Управи за јавне набавке и Државној ревизорској институцији (Напомена 7.2. – Препорука број 22).

Приоритет 3 (низак)

1) Препоручује се Предузећу да обелодани све релевантне информације у вези закључења уговора са Banca Intesa а.д, Београд по основу дугорочног кредита у смислу захтева Одељка 8 – Напомене уз финансијске извештаје МСФИ за МСП. (Напомена 8. – Препорука број 24).

5. Мере предузете у поступку ревизије

1) Предузеће је у поступку ревизије предузело следеће мере и сачинило писане процедуре:

- (1) Правилник број 439 о условима и начину коришћења средстава за репрезентацију дана 28. фебруара 2018. године;
- (2) Правилник број 439/2 о благајничком пословању дана 28. фебруара 2018. године;
- (3) Правилник број 525 о коришћењу службених мобилних телефона дана 9. марта 2018. године;
- (4) Правилник о трошковима рекламе и пропаганде број 1551 дана 11. јула 2018. године.

2) Као што је наведено под тачком 6.1.5.2. Напомена уз Извештај Предузеће је у поступку ревизије налогом за књижење број 09/001 од 4. јануара 2018. године извршило исправку погрешног књижења на начин да је смањена исправка вредности потраживања од купаца у земљи у износу од 20.983 хиљаде динара и повећана исправка вредности других потраживања за исти износ.

3) Као што је наведено под тачком 6.2.4. Напомена уз Извештај Предузеће је у поступку ревизије дана 20. марта 2018. године усагласило обавезе по основу дугорочних наменских кредита код Ванса Intesa а.д., Београд на дан 31. децембар 2017. године, путем одговарајућег извода отворених ставки. Након извршеног усаглашења утврђено је да је Предузеће у својим пословним књигама на дан биланса исказало већу обавезу по основу поменутих наменских кредита за износ од 398 хиљада динара и исту је налогом за књижење број 09-159 од 21. марта 2018. године евидентирало у корист рачуна Позитивне курсне разлике.

4) Као што је наведено под тачком 6.2.5. Напомена уз Извештај Предузеће је у поступку ревизије налогом за књижење број 09/497 од 16. августа 2018. године, повећало сумњива и спорна потраживања од физичких лица (грађана) и приход по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у износу од 803 хиљаде динара.

6. Захтев за достављање одазивног извештаја

Субјект ревизије Јавно комунално предузеће „Комрад“ Врање је, на основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, дужан да поднесе Државној ревизорској институцији писани извештај о отклањању откривених неправилности (одазивни извештај) у року од 90 дана, почев од наредног дана од дана уручења овог извештаја.

Одазивни извештај мора да садржи:

- 1) навођење ревизије на коју се он односи;
- 2) кратак опис неправилности у пословању које су откривене ревизијом и
- 3) приказивање мера исправљања.

Мере исправљања су мере које субјект ревизије предузима да би отклонио неправилности у свом пословању или мере за умањење ризика од појављивања одређене неправилности у свом будућем пословању за чије предузимање субјект ревизије мора поднети уз одазивни извештај одговарајуће доказе.

Субјект ревизије Јавно комунално предузеће „Комрад“ Врање у одазивном извештају треба да искаже мере исправљања по основу откривених неправилности односно свих налаза датих у Извештају о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања који могу да садрже и препоруке за њихово отклањање.

На основу члана 40. став 2. Закона о Државној ревизорској институцији одазивни извештај је јавна исправа која је потписана и оверена печатом од стране одговорног лица субјекта ревизије.

Државна ревизорска институција ће оценити веродостојност одазивног извештаја, тј. провериће истинитости навода о мерама исправљања, предузетим од стране субјекта ревизије, подносиоца одазивног извештаја. У случају потребе извршиће се и провера веродостојности одазивног извештаја. Такође, извршиће се и оцена да ли су мере исправљања исказане у одазивном извештају задовољавајуће.

Сагласно члану 57. став 1. тачка 3) Закона о Државној ревизорској институцији, ако субјект ревизије у чијем су пословању биле откривене неправилности, не поднесе у прописаном року Институцији одазивни извештај, против одговорног лица субјекта ревизије поднеће се захтев за покретање прекршајног поступка.

Ако се оцени да одазивни извештај не указује да су откривене неправилности отклоњене на задовољавајући начин, сматра се да субјект ревизије крши обавезу доброг пословања. Ако се ради о незадовољавајућем отклањању значајне неправилности, сматра се да постоји тежи облик кршења обавезе доброг пословања. У овим случајевима Државна ревизорска институција је овлашћена да предузима мере сагласно члану 40. став 7. до 13. Закона о Државној ревизорској институцији.

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И
ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА
ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „КОМРАД“, ВРАЊЕ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ	3
2. КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВА	4
3. ОСНОВ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ	5
3.1. Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја	5
3.2. Рачуноводствене политике	6
4. ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА	19
4.1. Финансијско управљање и контрола	19
4.2. Интерна ревизија	23
5. ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА	24
6. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ	24
6.1. Биланс стања	24
6.2. Биланс успеха.....	51
6.3. Извештај о осталом резултату	72
6.4. Извештај о променама на капиталу	72
6.5. Извештај о токовима готовине	72
6.6. Напомене уз финансијске извештаје	73
7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ	73
7.1. Планирање набавки	73
7.2. Реализација плана јавних набавки	74
8. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ	78

1. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ

Јавно комунално предузеће „Комрад“, Врање (у даљем тексту: Предузеће), основано је на седници Надзорног одбора одржаној 28. фебруара 1956. године под називом Комунално предузеће Врање ради вршења послова и услуга у вези са функционисањем и одржавањем водовода, канализације, градског саобраћаја, улица и путева, купатила, чистоће и градског зеленила. Решењем су Предузећу дата основна средства према попису на дан 1. јуни 1956. године потребна за обављање поверене делатности и обртна средства у износу од 3.000.000,00 динара. Окружни привредни суд у Нишу донео је Решење број ФИ. 431/56 дана 5. јуна 1956. године којим се одобрава упис Предузећа у регистар привредних организација.

Доношењем Закона о удруженом раду 1976. године формирана је комунална радна организација „Комрад“, Врање са три ООУР-а: комунална хигијена, комунална изградња и пијаца. Функционисала је до 1990. године када је решењем Скупштине општине Врање донета одлука о оснивању Јавног комуналног предузећа.

Од тада па до данас, Предузеће је наставило са обављањем поверених делатности. У Привредном суду у Лесковцу уписано је дана 13. јануара 2000. године са бројем регистрационог улошка ФИ. 611/98.

Попис непокретности у државној својини које је на дан 11. септембра 2003. године користило Предузеће садржи земљиште и зграду у улици Симе Погачаревића, земљиште и зграду у улици Девет Југовића, земљиште парка, земљиште и зграду на гробљу Шапр, земљиште старе пијаце Черен, службену зграду, земљиште парка Врањске бање, земљиште депоније Доње Врање, земљиште депоније Ранутовац, земљиште пијаце Текија, земљиште пијаце Бели мост. Пописна листа садржи бројеве поседовног листа, бројеве катастарских парцела, површину парцела, основ коришћења као и извор финансирања.

Износ уплаћеног и регистрованог капитала код Агенције за привредне регистре је хиљаду динара извршеног дана 28. фебруара 2013. године. Према изјави одговорних лица у Предузећу уплата је извршена како би се прихватила, регистровала и објавила измена Оснивачког акта који је објављен 1. јула 2013. године, а у вези усклађивања оснивачког акта са изменама Закона о јавним предузећима⁹. У циљу усклађивања пословања Предузећа са Законом о јавним предузећима Скупштина Града Врања донела је Одлуку број 02-238/2016-13 дана 13. септембра 2016. године о промени оснивачког акта, која је објављена у „Службеном гласнику Града Врања“ број 27/16 од 14. септембра 2016. године. Промену оснивачког акта усвојила је Агенција за привредне регистре Београд Решењем број БД 77787/2016 дана 5. октобра 2016. године.

Седиште Предузећа је у Врању, улица Симе Погачаревића број 97.

Матични број Предузећа је 07196709, ПИБ 100548000.

Предузеће послује под скраћеним називом фирме ЈКП „Комрад“ Врање.

Претежна делатност Предузећа је:

3811- сакупљање отпада који није опасан, а поред претежне делатности, Предузеће обавља и следеће делатности:

-третман и одлагање отпада који није опасан;

-управљање гробљима и погребне услуге;

⁹ „Службени гласник Републике Србије“ број 110/12

- одржавање чистоће на површинама јавне намене;
- одржавање јавних зелених површина;
- димничарских услуга;
- управљање пијацама,;
- радионица за одржавање возног парка;
- као и радна јединица у Врањској бањи.

Предузеће обавља поверене делатности у складу са Законом о комуналним делатностима на основу кога су донете следеће одлуке:

- Одлука о комуналном уређењу¹⁰;
- Одлука о пијацама¹¹;
- Одлука о сахрањивању и гробљима¹²
- и других одлука локалне самоуправе које се односе на развој и рад Предузећа, управљање отпадом, као и одлуке које се односе на заштиту човекове околине.

Просечан број запослених у 2017. години био је 223 (у 2016. години је био 244).

2. КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВА

Ревизија правилности пословања према Закону о Државној ревизорској институцији је испитивање финансијских трансакција и одлука у вези са примањима и издацима, ради утврђивања да ли су односне трансакције извршене у складу са законом, другим прописима, датим овлашћењима и за планиране сврхе. У овој ревизији испитивали смо усклађеност пословања са прописима из следећих области: Јавне набавке, Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи и Обезбеђивање заштите општег интереса. Прописи који су коришћени, у ревизији правилности пословања, као извори критеријума су:

- Закон о јавним набавкама¹³;
- Закон о буџетском систему¹⁴;
- Закон о раду¹⁵;
- Закон о утврђивању максималне зараде у јавном сектору¹⁶;
- Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору¹⁷;
- Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава¹⁸;
- Закон о јавним предузећима;
- Уредба о поступку прибављања сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава¹⁹;

¹⁰ „Службени гласник града Врања“, број 18/15 - пречишћени текст, 21/15, 40/16, 2/17, 8/17 и 18/17

¹¹ „Службени гласник града Врања“ број 14/10, 3/11, 43/12, 10/14 и 18/15

¹² „Службени гласник града Врања“ број 3/11 и 7/11

¹³ „Службени гласник РС“, број 124/12, 14/15 и 68/15

¹⁴ „Службени гласник РС“, број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр., 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15 и 99/16

¹⁵ „Службени гласник РС“, број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14

¹⁶ „Службени гласник РС“, број 93/12

¹⁷ „Службени гласник РС“, број 68/15 и 81/16 - одлука УС

¹⁸ „Службени гласник РС“, број 116/14

- Одлука о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину²⁰;
- Одлука о максималном броју запослених на неодређено време у систему локалне самоуправе Града Врања за 2017. годину број 112-150/2017-10 од 10. новембра 2017. године²¹.

3. ОСНОВ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

3.1. Основ за састављање и приказивање финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да састављају и приказују финансијске извештаје у складу са Законом о рачуноводству, којим је утврђено да основ за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима чине Међународни стандарди финансијског извештавања. Међународни стандарди финансијског извештавања у смислу наведеног закона су: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја, Међународни рачуноводствени стандарди (у даљем тексту: МРС), Међународни стандарди финансијског извештавања (у даљем тексту: МСФИ), Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (у даљем тексту: МСФИ за МСП) и са њима повезана тумачења, накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Предузеће је сходно критеријумима наведеним у Закону о рачуноводству разврстано у мала правна лица и као такво примењује Међународни стандард финансијског извештавања за мала и средња правна лица (у даљем тексту: МСФИ за МСП).

Приложени финансијски извештаји Предузећа приказани су у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике. Редован годишњи финансијски извештај Предузећа чине: Биланс стања, Биланс успеха, Извештај о осталом резултату, Извештај о променама на капиталу, Извештај о токовима готовине и Напомене уз финансијске извештаје.

Обзиром да поједина законска и подзаконска регулатива у Републици Србији прописује рачуноводствене поступке вредновања и обелодањивања која у појединим случајевима одступају од захтева МРС/МСФИ, односно МСФИ за МСП, а имајући у виду потенцијално материјалне значајне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ за МСП могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја, финансијски извештаји Предузећа се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ за МСП.

¹⁹ „Службени гласник РС”, број 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15 и 59/15

²⁰ „Службени гласник РС”, број 61/17, 82/17, 92/17, 111/17, 14/18, 45/18

²¹ „Службени лист Града Ниша“ број 101/17

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар (РСД) представља званичну извештајну и функционалну валуту у Републици Србији.

Редовни годишњи финансијски извештаји за 2017. годину усвојени су Одлуком Надзорног одбора Предузећа број 467 од 5. марта 2017. године и дана 26. јуна 2018. године достављени су Агенцији за привредне регистре – Регистру финансијских извештаја ради јавног објављивања. Упис у Регистар финансијских извештаја и јавно објављивање на интернет страници Агенције за привредне регистре извршено је дана 26. јуна 2018. године, под бројем ФИН 189062/2018.

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вредности средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Међутим, стварни резултати могу одступати од ових процена.

Финансијски извештаји за 2017. годину састављени су у складу са начелом наставка пословања, који претпоставља да ће Предузеће наставити са пословањем у догледној будућности.

Упоредне податке чине финансијски извештаји Предузећа за 2017. годину који нису били предмет ревизије Државне ревизорске институције.

Предузеће је у састављању финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у Напомени 3.2. извештаја.

3.2. Рачуноводствене политике

Рачуноводствене политике су специфични принципи, основе, конвенције, правила и праксе примењене при састављању и презентацији финансијских извештаја, а односе се на признавање, мерење и процењивање имовине, обавеза, прихода и расхода Предузећа у складу са рачуноводственим и пореским прописима важећим у Републици Србији. Избор рачуноводствених политика извршен је уз поштовање општих рачуноводствених начела, принципа и правила вредновања који су прописани МСФИ за МСП.

Рачуноводствене политике Предузећа утврђене су Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 860 који је усвојио директор Предузећа дана 23. априла 2014. године, са применом за састављање финансијских извештаја за пословну 2014. годину и за наредне године. Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 20. децембра 2006. године.

У наставку извештаја дат је преглед званичних рачуноводствених политика Предузећа примењених приликом састављања финансијских извештаја за 2017. годину.

3.2.1. Исправка грешака из претходног периода

Грешке из претходних периода су пропусти и погрешна исказивања у финансијским извештајима за један или више претходних периода који настају услед некоришћења или погрешног коришћења, поузданих информација које:

(а) су биле доступне када су финансијски извештаји за те периоде били одобрени за објављивање, и

(б) би било разумно очекивати да су могле бити прибављене и узете у обзир у састављању и презентацији тих финансијских извештаја.

Када грешка из ранијег периода није материјално значајна, корекција се врши преко одговарајућих рачуна прихода и расхода текућег периода, у зависности од тога да ли су ефекти грешке позитивни или негативни.

У случају утврђивања материјално значајних грешака корекција се врши ретроактивно, корекцијом упоредних информација за претходне периоде за најранији датум за који је то изводљиво, као да грешке није ни било.

Праг материјалности грешке из ранијих периода дефинисан је на нивоу од 3%_пословних прихода обрачунског периода (пословне године) на коју се грешка односи.

У случају када је утврђено постојање више грешака из неког ранијег периода, утврђивање износа материјалности врши се узимајући у обзир кумулативан износ, тј. збир свих грешака.

Дефинисани праг материјалности грешака из ранијих периода примењује се и за потребе утврђивања значајности ефеката промена рачуноводствених политика.

3.2.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема (дугорочна материјална имовина, у даљем тексту: НПО) која испуњава услове за признавање као средство, почетно се мери по набавној вредности, односно цени коштања, а након почетног признавања мери се по набавној вредности, односно цени коштања умањеној за акумулирану амортизацију и за евентуалне акумулиране губитке по основу обезвређења, на начин прописан у Одељку 17 Некретнине, постројења и опрема.

Напомена: Рачуноводственим политикама није могуће усвојити метод фер вредности за вредновање НПО.

У набавну вредност НПО укључују се сви трошкови набавке увећани за зависне трошкове набавке. Сопствене услуге код набавке НПО признају се у набавну вредност највише по тржишној цени (нпр: трошкови превоза опреме и слично), док се неуобичајено високи трошкови исказују на терет расхода периода у којем су настали.

Да би средство било признато као стално средство и подлегало обрачуну амортизације, треба да испуњава два услова:

- 1) да је његов корисни век трајања дужи од годину дана,
- 2) да је његова набавна вредност/цена коштања (која може поуздано да се измери) у моменту стицања/изградње, већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за послове статистике.

Уколико један материјално значајан део НПО има исти корисни век и метод амортизације као и други материјално значајан део тог средства приликом утврђивања трошкова амортизације, такви делови се групишу. У противном, сваки део средства се амортизује засебно.

Накнадни издаци укључују се у набавну вредност уколико испуњавају критеријуме дефинисане параграфом 17.10 МСФИ за МСП.

Накнадни издаци који не испуњавају наведен критеријум, односно који служе свакодневном или редовном сервисирању и одржавању НПО не улазе у вредност НПО, већ се исказују на терет расхода периода у којем су настали.

У зависности од датих околности, накнадни издаци који испуњавају критеријуме да буду признати као средство исказују се као засебно средство које се амортизује одвојено од остатка постојећег средства у вези са којим је извршен накнадни издатак, уколико је:

– вредност накнадног издатка значајна у односу на постојеће средство, а што се процењује у моменту настанка издатка уз уважавање свих релевантних околности, и

– када је процењени корисни век трајања улагања битно различит од остатка средства.

Амортизација НПО врши се путем пропорционалног метода, и то применом стопе, утврђене на основу процењеног корисног века трајања, на основуцу коју чини набавна вредност/цена коштања умањена за резидуалну вредност.

Обрачун амортизације почиње од првог дана наредног месеца у односу на месец у којем је основно средство стављено у употребу, односно од када је расположиво за коришћење

Обрачун амортизације престаје када средство престаје да се признаје, односно када је већ у потпуности отписано, расходовано или на било који начин отуђено.

Ако је преостала вредност безначајна или ако су корисни и физички век трајања средства блиски, па су очекивања да се на крају корисног века средство евентуално продаје само као отпад, не утврђује се преостала вредност²².

Значајност преостале вредности средства утврђује се у сваком конкретном случају уз уважавање свих релевантних околности на основу одлуке директора. За потребе обрачуна амортизације НПО у следећој табели дати су корисни век трајања и распон стопа амортизација у зависности од врсте НПО. У зависности од специфичности конкретне НПО за свако појединачно средство се утврђује процењени корисни век и одговарајућа стопа амортизације уз уважавање свих релевантних фактора (очекивани интензитет коришћења, физичко и технолошко старење, законска ограничења итд) што се утврђује посебном Одлуком о висини амортизационих стопа, која се доноси на основу овог Правилника.

Табеларни преглед

Опис	Корисни век трајања (у годинама)	Стопа амортизације (у%)
НЕКРЕТНИНЕ		
Грађевински објекти високоградње и нискоградње армиранобетонске конструкције (зграде, мостови, тунели надвожњаци, лукобрани, нафтоводи, водоводи, плинроводи и далеководи), као и постројења која се сматрају самосталним грађевинским објектом	40	2,5%

²² Резидуална вредност средства је у пракси често безначајна и у таквим околностима није битна код израчунавања износа који се амортизује. Преосталу вредност, по правилу, друштво ће утврђивати за мањи број средстава.

Опис	Корисни век трајања (у годинама)	Стопа амортизације (у%)
Грађевински објекти нискоградње с доњим стројем (доњи строј путева и пруга, бране, насипи и сл.)	33,33	3%
Грађевински објекти високоградње и нискоградње дрвене конструкције	20	5%
Остали грађевински објекти	10	10%
ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА		
Опрема (производна и преносна опрема и постројења)	20	5%
Погонски и пословни инвентар (стројеви, алати, транспортна средства и уређаји)	10	10%
Намештај, пословни инвентар у трговини, угоститељству и туризму и сл.	5	20%
Канцеларијска опрема	4	25 %
Путничка моторна возила, возила на моторни погон и прикључни уређаји	6,25	16%
Рачунарска опрема, телекомуникациона опрема	5	20%
НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА		
Софтвер, лиценце и остала права,	7,5	13,33%
Дугорочни закуп опреме	6,25	16%
Остала нематеријална имовина која нема одредив корисни век	10	10%

Преиспитивање усвојеног метода амортизације, преостале (резидуалне) вредности као и корисног века трајања се врши на крају обрачунског периода (пословне године) уколико постоје наговештаји да је дошло до значајне промене у односу на претходни период.

НПО за која се утврди да постоји план отуђења пре краја њиховог корисног века трајања представља назнаку умањења вредности која узрокује израчунавање надокнадиве вредности средства за сврхе одређивања да ли је средству умањена вредност.

Не постоји обавеза рекласификације НПО за која постоји намера руководства да буду отуђена у року од 12 месеци на стална средства намењена продаји, нити постоји обавеза обустављања обрачуна амортизације за стална средства намењена продаји од тог датума.

3.2.3. Алат и ситан инвентар

Као основно средство признају се и подлежу амортизацији средства алата и ситног инвентара која задовољавају услове да је њихова појединачна набавна вредност/цена коштања већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за послове статистике, из члана 19. став 5. овог Правилника.

Средства алата и инвентара која не задовољавају услове из 1. става овог члана исказују се као обртна средства (залихе).

Алат и инвентар, мање вредности од означене у ставу 1 овог Правилника, у целини се отписују у моменту давања на коришћење.

Ауто гуме се такође отписују у целини у моменту давања на коришћење.

Алатом и ситним инвентаром мање вредности (од означене) сматрају се:

-канцеларијски столови, столице, фотеле са пресвлаком, писаће машине, ташне, хефталице, бушилице за папир, дигитрони, завесе, теписи и теписони, чивилуци, решои, шерпе и лонци, вентилатори, украсне слике,

печати, сталак за селотејп, расхефтивачи, телефони, штампачи, продужни каблови, гарнишне и сл. за канцеларијско пословање;

- мердевине и плинске боце, брусилице, бушилице, лампе рефлекторске, моторцангле, клешта, гарнитуре одвијача, чекићи, гарнитуре кључева, стеге, гарнитуре алата „униор“, редапцигер, пункт апарат, сталак за пункт апарат, пнеуматски пиштољ, пиштољ за фарбање, шублер 150, гарнитура турпија, пиштољ за силиконски кит, лампа на продужном каблу, лампа преносна, мацола, леткум лампа, електричне маказе и сл.;

- ланци за снег, прва помоћ, трокут, гарнитуре сијалица за ауто, дизалице;

- секире, маказе за гвожђе, мешалица за бетон, тестера, тесла, либела, висак, винкле, коса, чекић и наковањ за косу, носила санитарска, противпожарни апарат, вртне клупе, обичне клупе, мазалице ручне, маказе са дршком;

- колица грађевинска, штосер за канализацију, заставе, чистачи снега (на пример за мотокултиватор 509), пластичне канте за отпатке (на пример суло и сл.);

- контејнери поцинковани и пластични од 1,1 м³.

Издавање алата и инвентара на употребу врши се на основу требовања оверених од руководиоца радних јединица.

Лице које рукује алатом не може да узме на употребу алат а да претходно не потпише пријем и врати претходни.

Магационер води евиденцију о узетом и расходованом алату по врсти, количини и цени без ПДВ, по имену и презимену лица и матичном броју, за потребе пописа и утврђивања стварног стања задужења.

Враћени алат се поправља или продаје као отпадни најмање једном годишње.

Не сматра се алатом и инвентаром мање вредности већ потрошним материјалом: маказе за папир, пепељаре, пластични чивилуци, цезве за кафу, шољице за кафу и чај, јастуче за печат, корпе за отпатке, лавори и кофе, цогери, фазометри за струју, катанци, лопате, метар за дужину, појединачни кључеви-виљушкасти, урезнице, нарезнице, рајбер, монтирар, пробојац, рам за бонсек, редуцир ацетилена, црево за ацетилен, кључ за точкове, кључеви за свећице, лопата, фангла, мистрије, риљач, мотика, копач, крамп, виле, грабуље, црево за воду и сл.

Као основно средство признају се резервни делови који задовољавају услове из члана 19. став 4. овог Правилника. Такви резервни делови, по уградњи, увећавају књиговодствену вредност средства у које су уграђени.

Ако друштво у књиговодствену вредност НПО призна трошкове замене неког дела, онда се искњижава и књиговодствена вредност тог замењеног дела, без обзира на то да ли је замењени део амортизован одвојено. Ако за правно лице није прикладно да утврђује књиговодствену вредност замењеног дела, оно може користити трошкове замене као информацију о томе колики су били трошкови замењеног дела у време његове набавке или изградње.

Резервни делови који не задовољавају услове из става 1. овог члана, приликом уградње, исказују се као трошак пословања.

3.2.4. Финансијски инструменти

Финансијски инструмент је сваки уговор на основу којег настаје

финансијска имовина једног пословног субјекта и финансијска обавеза или власнички инструмент другог пословног субјекта.

Финансијска имовина обухвата уделе и акције код повезаних субјеката, зајмове повезаним субјектима, улагања у придружене субјекте, улагања у хартије од вредности, дате кредите и депозите, осталу финансијску имовину.

Финансијска имовина процењује се у складу са Одељком 11 Основни финансијски инструменти и Одељком 12 Питања везана за остале финансијске инструменте.

Основни финансијски инструменти су они који испуњавају услове из параграфа 11.8 МСФИ за МСП, који обухватају:

- (а) готовину;
- (б) депозите по виђењу и депозите са фиксним роком када је субјект депонент, на пример банковне рачуне;
- (ц) комерцијалне папире и менице које се држе;
- (д) рачуне потраживања и обавеза, потраживања и обавеза по основу меница и зајмова;
- (е) обвезнице и сличне дужничке инструменте;
- (ф) инвестиција у неконвертибилне преференцијалне акције и преференцијалне и обичне акције без обавезе поновног откупа од стране емитента.

При почетном признавању финансијског средства или финансијске обавезе, правно лице/предузетник их одмерава по цени трансакције (укључујући трошкове трансакције осим код почетног одмеравања финансијског средства или финансијске обавезе који се одмеравају по фер вредности кроз Биланс успеха) осим уколико аранжман у ствари представља финансијску трансакцију. **Финансијска трансакција** може настати у вези са продајом робе или услуга, на пример, ако се плаћање одлаже ван уобичајених пословних услова или се финансира по каматној стопи која није тржишна стопа. Ако аранжман представља финансијску трансакцију, правно лице/предузетник одмерава финансијско средство или финансијску обавезу по садашњој вредности будућих плаћања дисконтваних по тржишној каматној стопи за сличан дужнички инструмент.

На крају сваког **извештајног периода**, правно лице/предузетник треба да одмерава финансијске инструменте на следећи начин, без икаквог умањења за трошкове трансакције које може да има током продаје или другог отуђења:

(а) Дужнички инструменти који испуњавају услове из параграфа 11.8(б) треба да се одмеравају по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате. У параграфима 11.15–11.20 се дају упутства за одређивање амортизоване вредности коришћењем метода ефективне камате. Дужнички инструменти класификовани као краткорочна средства или краткорочне обавезе треба да се одмеравају по недисконтваном износу готовине или друге накнаде за коју се очекује да буде плаћена или примљена (односно, нето од умањења вредности – видети параграфе 11.21–11.26) осим ако аранжман у ствари представља финансијску трансакцију (видети параграф 11.13). Ако аранжман представља финансијску трансакцију, правно лице/предузетник треба да одмери дужнички инструмент по садашњој вредности будућих плаћања дисконтваних по тржишној каматној стопи за сличан дужнички инструмент;

(б) Обавезе за добијање зајма који испуњава услове из параграфа 11.8(ц) треба да се одмеравају по набавној вредности (која је понекад нула) од које се одузима умањење вредности;

(ц) Инвестиције у неконвертибилне преференцијалне акције и обичне или преференцијалне акције без обавезе поновног откупа од стране емитента које

испуњавају услове из параграфа 11.8(д) треба да се одмеравају на следећи начин (у параграфима 11.27–11.33 се дају упутства о фер вредности):

(1) ако се акцијама јавно тргује или се њихова фер вредност може поуздано одмерити на други начин, инвестиција треба да се одмерава по фер вредности са променама фер вредности које се признају у добитак или губитак;

(2) све друге такве инвестиције треба да се одмеравају по набавној вредности од које се одузима умањење вредности.

Умањење вредности или ненаплативост морају да се оцењују за финансијске инструменте наведене под (а), (б) и (ц) (2) у претходном тексту.

Ако је надокнадиви износ финансијског средства мањи од његове књиговодствене вредности, правно лице/предузетник треба да смањи књиговодствену вредност на надокнадиви износ. То смањење представља губитак због умањења вредности. Правно лице/предузетник треба одмах да призна губитак због умањења вредности финансијског средства у добитак или губитак.

Процењивања краткорочних потраживања и пласмана врши се на крају обрачунског периода на основу ризика наплативости. Потраживања која нису наплаћена до краја обрачунског периода процењују се на следећи начин:

Индиректан отпис, односно исправка вредности потраживања од купаца на терет расхода периода преко рачуна исправке вредности врши се код потраживања од купаца код којих је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана²³.

Индикатори вероватне ненаплативости потраживања су: кашњење купца у измиривању своје обавезе, блокада рачуна купца, над купцем је покренут поступак стечаја или ликвидације, приликом усклађивања потраживања и обавеза, купац не признаје исказано потраживање итд.

Директан отпис потраживања од купаца на терет расхода периода се врши уколико је ненаплативост извесна и документована (нпр: друштво/предузетник није успео судским путем да изврши њихову наплату, потраживање је застарело у складу са релевантним прописима којима се уређује застарелост попут ЗОО, купац је немогуће лоцирати услед тога што је брисан из надлежног регистра и сл).

Приликом утврђивања индиректног и директног отписа потраживања узимају се у обзир одредбе Одељка 32 Догађаји после извештајног периода.

Одлуку о индиректном отпису, односно исправци вредности потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности доноси директор друштва.

Одлуку о директном отпису потраживања од купаца на предлог комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси Надзорни одбор.

Остали сложени финансијски инструменти

У сврхе одмеравања финансијског средства које се врши после почетног признавања, правно лице/предузетник (према МРС 39) класификује финансијска средства у следеће четири категорије:

- (а) финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха;
- (б) инвестиције које се држе до доспећа;
- (ц) кредити и потраживања; и
- (д) финансијска средства расположива за продају.

При почетном признавању финансијског средства или обавезе, правно

²³ Не препоручујемо дефинисање рока који је краћи од 60 дана, с обзиром на то да се исправка потраживања код које од рока за наплату није прошло најмање 60 дана не признаје у пореске сврхе

лице/предузетник треба да их одмерава по њиховој фер вредности (према параграфу 43 МРС 39) увећаној, у случају финансијског средства или финансијске обавезе који се одмеравају по фер вредности са променама фер вредности кроз биланс успеха, за трошкове трансакције који се могу директно приписати стицању или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе. Међутим, када се фер вредност финансијског средства или финансијске обавезе при почетном признавању разликује од цене трансакције, ако је та фер вредност заснована на цени котираној на активном тржишту за истоветно средство или обавезу (тј. улазни податак Нивоа 1 из МСФИ 13) или је заснована на техници процене која користи само податке са уочљивих тржишта, правно лице признаје разлику између фер вредности по почетном признавању и цени трансакције као добитак или губитак.

После почетног признавања, правно лице/предузетник треба да одмерава финансијска средства, укључујући и деривате који су средства, по њиховим фер вредностима, без одузимања трошкова трансакције који могу настати по продаји или другом отуђењу, осим за следећа финансијска средства:

(а) зајмове и потраживања како су дефинисани у параграфу 9 МРС 39, који треба да се одмеравају по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате;

(б) инвестиције које се држе до доспећа како су дефинисане у параграфу 9 МРС 39, које треба да се одмеравају по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате; и

(ц) инвестиције у инструменте капитала који немају котирану тржишну цену на активном тржишту и чија се фер вредност не може поуздано одмерити и деривати који су повезани са њима и морају се измирити испоруком таквих некотираних инструмената капитала, који треба да се одмеравају по набавној вредности (видети Прилог А параграфи АГ80 и АГ81 МРС 39).

Финансијска средства која су назначена као ставке хеџинга су предмет одмеравања по одредбама за рачуноводство хеџинга у параграфима 89–102 МРС 39. Сва финансијска средства осим оних која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха су предмет прегледа због умањења вредности у складу са параграфима 58–70 и Прилогом А параграфи АГ84–АГ93.

После почетног признавања, правно лице/предузетник треба да одмерава све финансијске обавезе по амортизованој вредности користећи метод ефективне камате, осим за финансијске обавезе наведене у параграфу 47(а)-(д). Финансијске обавезе које су назначене као ставке хеџинга су предмет захтева рачуноводства хеџинга у параграфима од 89 до 102 МРС 39.

Параграфом 55 МРС 39 прописано је да се добитак или губитак који се јавља услед промене фер вредности финансијског средства или финансијске обавезе која није део односа хеџинга (видети параграфе 89–102 МРС 39), треба да се признаје на следећи начин:

(а) добитак или губитак од финансијског средства или финансијске обавезе класификованих по фер вредности кроз биланс успеха треба да се признаје у билансу успеха;

(б) добитак или губитак од финансијског средства расположивог за продају треба да се признаје у укупни остали резултат, осим за трошкове од умањења вредности (видети параграфе 67–70 МРС 39) и девизне добитке и губитке (видети Прилог А параграф АГ83 МРС 39), док финансијско средство не престане да се признаје. Тада ће акумулирани добитак или губитак претходно признат у укупном осталом резултату бити рекласификован из капитала у биланс успеха, као

реклаификација услед кориговања (видети МРС 1 Презентација финансијских извештаја (ревидиран 2007. године)). Међутим, камата израчуната коришћењем метода ефективне камате (видети параграф 9 МРС 39) се признаје у билансу успеха (видети МРС 18 Приходи). Дивиденде од инструмента капитала расположивог за продају се признају у билансу успеха када се установи право субјекта да прима уплате (видети МРС 18).

За она финансијска средства и финансијске обавезе која се књиже по амортизованој вредности (видети параграфе 46 и 47 МРС 39), добитак или губитак се признаје у билансу успеха када се престане са признавањем тог финансијског средства или обавезе или им је вредност умањена, као и кроз процес амортизације. Међутим, за финансијска средства или финансијске обавезе које су ставке хединга (видети параграфе 78–84 и Прилог А параграфи АГ98–АГ101 МРС 39) рачуноводствено обухватање добитака или губитака треба да буде у складу са параграфима 89–102 МРС 39.

Ако правно лице/предузетник признаје финансијска средства коришћењем рачуноводствених података на датум измирења (видети параграф 38 и Прилог А параграфе АГ53 и АГ56 МРС 39), свака промена фер вредности тог средства која треба да се добије током периода између датума продаје и датума измирења се не признаје за средства пренета по набавној вредности или по амортизованој вредности (осим губитака због умањења вредности). За средства која се књиже по фер вредности, међутим, промена фер вредности треба да се признаје у билансу успеха, или у укупном осталом резултату, како је прикладно по параграфу 55 МРС 39.

3.2.5. Залихе

Залихе се мере по набавној цени, односно по цени коштања или по нето тржишној вредности, у зависности од тога која је вредност нижа.

Процењивање залиха материјала, резервних делова, ситног инвентара и робе врши се на начин прописан у Одељку 13. Залихе.

У набавну вредност залиха укључују се сви трошкови набавке и други трошкови који су настали довођењем залиха на садашњу локацију и садашње стање.

Сопствене услуге код набавке залиха се признају у набавну вредност највише по тржишној цени (нпр: трошкови утовара и истовара у сопственој режији, превоз и слично), док се неуобичајено високи трошкови исказују на терет расхода периода у коме су настали.

Материјал и резервни делови

Обрачун излаза (утрошка) залиха материјала и резервних делова врши се по методи просечне пондерисане цене.

Роба

У току обрачунског периода залихе робе евидентирају се по продајним ценама са ПДВ.

Обрачун остварене разлике у цени робе која се у току обрачунског периода евидентира по продајној цени врши се на крају сваког месеца или на крају обрачунског периода.

Обрачун остварене разлике у цени врши се на нивоу свих залиха робе.

Процену степена и износа обезвређења залиха материјала, резервних делова, ситног инвентара и робе врши пописна комисија коју образује директор.

Правно лице треба да оцени на сваки датум извештавања да ли је залихама умањена вредност. Правно лице треба да изврши ову процену поређењем књиговодствене вредности сваке ставке залиха (или групе сличних ставки – видети параграф 27.3 МСФИ за МСП) са продајном ценом умањеном за трошкове финализирања и продаје. Ако је групи сличних ставки умањена вредност, правно лице/предузетник треба да смањи књиговодствену вредност залиха (или групе) на њену продајну цену умањену за трошкове финализирања и продаје. Ово смањење је губитак због умањења вредности и признаје се одмах у добитак или губитак.

Ако је неизводљиво одредити продајну цену умањену за трошкове финализирања и продаје за залихе ставку по ставку, правно лице/предузетник може да групише ставке залиха које се односе на исту производну линију који имају сличне намене или крајње кориснике и које се производе и рекламирају у истој географској области за сврхе оцене умањења вредности.

Правно лице треба да врши нову процену продајне цене умањене за трошкове финализирања и продаје на сваки наредни датум извештавања. Када околности које су претходно узроковале умањење вредности залиха више не постоје или када постоји јасан доказ повећања продајне цене умањене за трошкове финализирања и продаје због промењених економских околности, правно лице/предузетник треба да сторнира износ умањења вредности (сторнирање је ограничено на износ првобитног губитка због умањења вредности), тако да је нова књиговодствена вредност мања од набавне вредности и промењене продајне цене умањене за трошкове финализирања и продаје.

3.2.6. Резервисања

Процењивање резервисања врши се на начин прописан Одељком 21 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.

Резервисање ће бити признато када:

(а) правно лице има обавезу на датум извештавања као резултат прошлог догађаја;

(б) је вероватно да ће се од правног лица захтевати да пренесе економске користи приликом измирења; и

(ц) износ обавезе се може поуздано проценити.

Правно лице треба да призна резервисање као обавезу у извештају о финансијској позицији и треба да призна износ резервисања као расход, осим ако други одељак МСФИ за МСП не захтева да се трошак призна као део набавне вредности средстава као што су залихе или некретнине, постројења и опрема.

Правно лице треба да одмерава резервисање по најбољој процени износа потребног за измирење те обавезе на датум извештавања. Најбоља процена је износ који би неки субјект разумно платио да измири обавезу на крају извештајног периода или да је на тај датум пренесе трећој страни.

Правно лице књижи на терет резервисања само оне издатке за које је резервисање првобитно признато.

Правно лице треба да проверава резервисања на сваки датум извештавања и да их коригује како би одражавале тренутну најбољу процену износа који би се захтевао за измирење обавезе на датум извештавања. Свако кориговање претходно признатих износа треба да се признаје у добитак или губитак, осим уколико

резервисање није првобитно признато као део набавне вредности средстава (видети параграф 21.5). Када се резервисање одмерава по садашњој вредности износа за који се очекује да се захтева за измирење обавезе, реализација дисконта треба да се призна као финансијски расход у добитку или губитку у периоду у којем настане.

Резервисања се врше на терет расхода периода по основу:

- 1) резервисања за судске спорове;
- 2) друга резервисања у складу са Одељком 21 МСФИ за МСП на основу Одлуке надлежног органа.

Резервисања за судске спорове врше се на основу предлога, односно извештаја правне службе или адвокатске канцеларије, који је састављен на основу веродостојне документације о покренутом спору, а који је усвојен од стране директора.

Правно лице врши резервисања у свим оним случајевима када вредност тих резервисања није безначајна. Сматра се да је вредност резервисања значајна уколико њихова кумулативно процењена вредност износи најмање 3% пословних прихода друштва за обрачунски период (пословну годину) која претходи обрачунском периоду за који се уводе резервисања.

Резервисања по основу примања запослених

Процењивање резервисања по основу примања запослених врши се на начин прописан Одељком 28 Примања запослених.

Резервисања се врше на терет расхода периода по основу:

- 1) резервисања за отпремнине запосленима за технолошки вишак,
- 2) резервисања за отпремнине запосленима по основу одласка у пензију,
- 3) резервисања за јубиларне награде запосленима, и
- 4) резервисања за неискоришћене одморе запослених.

Правно лице врши резервисања по основу примања запослених у свим оним случајевима када вредност тих резервисања није безначајна. Материјална значајност резервисања по основу примања запослених утврђује се у складу са критеријумима, односно прагом значајности утврђеним у члану 34. овог Правилника.

Резервисања за отпремнине запосленима за технолошки вишак врши се на основу унапред дефинисаног плана отпуштања друштва.

Резервисања за отпремнине запосленима по основу одласка у пензију

За потребе процене резервисања у недостатку поузданијих показатеља примењује се (на пример: референтна стопа НБС као дисконтна стопа, која је актуелна у моменту увођења резервисања).

Напомена: МСФИ за МСП предвиђа употребу стопе за дисконтовање будућих плаћања према тржишним приносима на висококвалитетне корпоративне обвезнице на датум извештавања. У земљама где не постоји развијено тржиште за овакве обвезнице, треба користити тржишне приносе (на датум извештавања) на државне обвезнице. При томе, валута и рок корпоративних или државних обвезница треба да буду у складу са валутом и процењеним роком будућих плаћања. У вези са овим постоји проблем, јер код нас не постоји развијено тржиште обвезница, па би се морала користити стопа приноса која се остварује на државне обвезнице. Међутим, код нас не постоје државне обвезнице на тако дуг рок као што је рок за резервисање по основу отпремнина. У том смислу, иако смо свесни неадекватности референтне стопе НБС за ове потребе, у недостатку ваљане алтернативе, ипак смо се определили

да предложимо употребу референтне стопе НБС. У пракси се поред референтне стопе НБС, која се најчешће среће, користе и друге стопе добијене на различите начине, уз уважавање већег броја променљивих фактора.

Друштво самостално врши свеобухватну актуарску процену потребну за израчунавање обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију.

Приликом обрачуна резервисања не узима се у обзир претпоставка морталитета, али се узима у обзир претпостављена флукуација запослених. Флукуација запослених се утврђује на основу просека уз уважавање сопствених искустава, као и очекивања у наредном периоду.

Резервисања за јубиларне награде запосленима

За потребе процене резервисања у недостатку поузданијих показатеља примењује се (на пример: референтна стопа НБС као дисконтна стопа, која је актуелна у моменту увођења резервисања)²⁴.

Друштво самостално врши свеобухватну актуарску процену потребну за израчунавање обавезе по основу јубиларних награда.

3.2.7. Одложени порески ефекти

Одложени пореска средства и обавезе, односно одложени порески приходи и расходи исказују се у складу са Одељком 29 МСФИ за МСП.

Одложена пореска средства утврђују се по основу:

1. Више обрачунате амортизације по рачуноводственим прописима у односу на амортизацију обрачунату по пореским прописима, што се исказује као позитивна разлика између пореске и рачуноводствене основице;
2. Дугорочних резервисања за отпремнине услед одласка у пензију;
3. Дугорочних резервисања за издате гаранције и друга јемства;
4. Обезвређења залиха робе и материјала;
5. Обезвређења инвестиционих некретнина које се процењују по фер вредности;
6. Обезвређења ХОВ којима се тргује;
7. Обрачунатих јавних дажбина које нису плаћене у текућем пореском периоду;
8. Губитака ранијих година који су исказани у пореском билансу и за које се проценом утврди да се у будућим пореским периодима могу искористити за смањење пореза на добит;
9. Неискоришћених пореских кредита исказаних на Обрасцу ПК, односно Обрасцу ПК–1, за које се проценом утврди да ће у будућим пореским периодима моћи да се искористе за смањење пореза на добит;
10. Неискоришћеног кредита за плаћени порез на добит и порез по одбитку на дивиденде које је нерезидентна филијала исплатила резидентном правном лицу.

Одложене пореске обавезе се утврђују:

1. По основу више обрачунате амортизације по пореским прописима у односу на амортизацију обрачунату по рачуноводственим прописима, што се исказује као позитивна разлика између рачуноводствене и пореске основице;

По коначном утврђивању одложених пореских ефеката обавезно се врши

²⁴ Видети напомену по питању дисконтне стопе код процене резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију.

пребијање одложених пореских средстава и обавеза и у билансу стања се исказује само нето одложено пореско средство, односно нето одложена пореска обавеза.

3.2.8. Приходи и расходи

Процењивање позиција биланса успеха, односно позиција прихода и расхода (пословних, финансијских и осталих) врши се на начин прописан у Одељку 5 Извештај о укупном резултату и биланс успеха и Одељку 23 Приходи.

3.2.9. Прва примена МСФИ за МСП

Правно лице саставља први финансијски извештај у складу са МСФИ за МСП на дан који се завршава 31. децембра 2014. године, а датум преласка на примену МСФИ за МСП је **1. јануар 2013. године**, као датум од којег почињу да се приказују упоредни подаци у финансијском извештају састављеном у складу са МСФИ за МСП.

Правно лице/предузетник у свом почетном извештају на датум преласка на МСФИ за МСП (односно на почетку најранијег презентованог периода, тј. на дан 1. јануара 2013. године) извршиће следећа усклађивања:

(а) признаће **одложена пореска средства и одложене пореске обавезе** настале услед привремених разлика, неискоришћених пореских губитака и неискоришћеног пореског кредита;

(б) неће признати капитализоване трошкове истраживања и развоја у оквиру нематеријалне имовине које ће на датум преласка на МСФИ за МСП искњижити на терет нераспоређеног добитка, односно непокривеног губитка;

(ц) извршиће рекласификацију ставки које су по претходно примењиваном оквиру финансијског извештавања признате као једна врста средстава, обавеза или компоненте капитала али се оне по МСФИ за МСП признају као друга врста средстава, обавеза или компоненте капитала, и то:

– рекласификоваће инвестиционе некретнине чија се фер вредност не може поуздано одмерити без прекомерних трошкова или напора на континуираној основи на рачуне некретнина постројења и опреме које се одмерава по набавној вредности;

– рекласификоваће ставке имовине која се води као стална средства намењена продаји на рачуне на којима је та имовина била исказана пре преноса на стална средства намењена продаји, осим сталних средстава која су првобитно стечена или произведена за даљу продају;

– рекласификоваће вредност грађевинског земљишта у случају када се грађевинско земљиште и грађевински објекат који је изграђен на том земљишту воде заједно као грађевински објекат, у оним случајевима када на грађевинском земљишту које се не исказује одвојено од грађевинског објекта постоји право својине или право коришћења;

(д) примениће МСФИ за МСП при одмеравању свих признатих средстава и обавеза. Сходно параграфу 35.7(д) правно лице/предузетник на дан преласка на примену МСФИ за МСП извршиће укидање ранијих ефеката ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме, свођењем на њихову набавну вредност као да је та вредност увек примењивана уз одговарајуће корекције ефеката ревалоризације набавне и отписане вредности, ревалоризационих резерви и нераспоређеног добитка или непокривеног губитка, као и корекције одложених пореских обавеза исказаних по том основу.

4. ИНТЕРНА ФИНАНСИЈСКА КОНТРОЛА

4.1. Финансијско управљање и контрола

Законом о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, финансијско управљање и контрола утврђено је као систем политика, процедура и активности које успоставља руководиоца организације, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери да ће се циљеви организације остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин, кроз:

- 1) пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
- 2) потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
- 3) добро финансијско управљање;
- 4) заштиту средстава и података (информација).

Систем финансијског управљања и контроле садржи пет међусобно повезаних компоненти:

- контролно окружење,
- процена и управљање ризицима,
- контролне активности (контролни поступци),
- информисање и комуникације и
- праћење и процена система.

1) Контролно окружење

Систем финансијског управљања и контроле Предузећа обухвата организациону структуру Предузећа и појединачне атрибуте свих запослених, укључујући њихов интегритет, етичност и стручност, управљање ризиком пословања, одговарајуће контролне активности, информационе и комуникационе системе, на основу којих руководство Предузећа доноси своје одлуке, које се даље преносе на запослене, као и редовно проверавање интерних контрола у циљу обезбеђења њихове ефикасности.

Руководство Предузећа је одговорно за успостављање одговарајуће организационе структуре која јасно додељује одговорности и овлашћења, одређује одговарајуће контроле и надзире њихову адекватност и ефективност. Укључивање највишег руководства у питања интерне контроле је од кључне важности за постизање њене ефективности, чиме се даје тон који одређује да ли контролно окружење доприноси ефикасном функционисању интерне контроле.

Органи Предузећа и њихова надлежност прописани су Законом о јавним предузећима, Одлуком о усклађивању пословања Јавног комуналног предузећа „Комрад“ Врање број 02-238/2016-13 од 13. септембра 2016. године, и Статутом број 2770-1 од 23. новембра 2016. године на који је Скупштина града Врања дала сагласност Решењем број 02 348/2016-13 од 20. децембра 2016. године и то су:

1) Надзорни одбор који има три члана. Председника Надзорног одбора и једног члана одређује Оснивач, а један члан Надзорног одбора именује се из реда запослених у Предузећу,

2) Директора Предузећа именује Скупштина, на период од четири године, а предлог за разрешење директора подноси Скупштинска комисија.

Правилником о организацији и систематизацији ЈКП „Комрад“ Врање број 3072 од 27. децембра 2016. године утврђују се организациони делови Предузећа, врста послова, врста и степен стручне спреме, радно искуство, посебна знања (стручни испит, знање страног језика), пробни рад и друго.

Систематизацијом послова утврђују се врста и називи послова (радна места), послови који се обављају и број извршиоца за обављање утврђених послова.

Назив послова утврђен овим Правилником опредељују послови који се обављају, сложеност тих послова, одговорност за обављање послова, стручна спрема и други послови.

Организација рада Предузећа заснива се на рационалној подели рада у оквиру Предузећа и савремене организације рада.

Предузеће може одређене послове обављати у деловима Предузећа.

Предузеће је организовано као јединствена радна целина, а пословне активности у њему обављају се у оквиру следећих организационих јединица:

- 1) Пословна јединица изношења смећа;
- 2) Пословна јединица чишћење јавних површина и насеља;
- 3) Пословна јединица пијаце и тржнице на мало и велико;
- 4) Пословна јединица уређење и одржавање паркова и других зелених површина;
- 5) Пословна јединица димничарске услуге;
- 6) Пословна јединица зоохигијеничарска служба;
- 7) Пословна јединица Метерис и рециклажа;
- 8) Пословна јединица погребне услуге;
- 9) Пословна јединица механичарска радионица;
- 10) Пословна јединица заједничка служба;
- 11) Пословна јединица у Врањској Бањи.

Систем интерне контроле на нивоу Предузећа, дефинисан је појединачним актима, (правилницима, одлукама и упутствима) које је донело руководство, од којих су најзначајнији:

- 1) Правилник број 127/2 о безбедности здравља на раду од 8. фебруара 2008. године;
- 2) Правилник број 860-1 о начину утужења од 23. априла 2014. године;
- 3) Правила број 1049 о заштити од пожара од 22. априла 2015. године;
- 4) Правилник број 2479 о ближем уређивању поступка јавне набавке од 8. октобра 2015. године;
- 5) Правилник о условима и начину коришћења горива и нормативу потрошње у ЈКП „Комрад“ Врање, број 1041/1 од 31. маја 2017. године са нормативима потрошње горива за сва возила број 1041 од истог датума.
- 6) Правилник број 439/1 о коришћењу службених возила од 27. фебруара 2018. године.

2) Управљање ризицима

Процес праћења и управљања ризицима у Предузећу заснован је на примени законске регулативе којом се уређује његово пословање, као и на интерним актима донетим од стране органа управљања у Предузећу.

Руководство Предузећа до краја 2017. године није усвојило стратегију управљања ризиком која представља основ за идентификовање ризика, те њихову

процену и контролу у складу са чланом 6. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Предузеће није доставило Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2017. годину Министарству финансија – Централној јединици за хармонизацију, чиме није поступило у складу са чланом 13. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

3) Контролне активности

Контролне активности чине писане политике и процедуре које руководство успоставља у писаном облику, са циљем да се предузму мере и одговарајуће радње ради смањења ризика који могу настати и угрозити циљеве Предузећа у вези са извршењем донетог финансијског плана и планираних активности, задатака и програма. Ове активности се спроводе у целој организацији, на свим нивоима и на свим функцијама. Оне обухватају широк дијапазон активности за детекцију и превенцију, попут: процедура за ауторизацију и одобрење, расподела дужности (ауторизација, обрада, евидентирање, контрола), контроле над приступом ресурсима и евиденцијама, верификације, усклађеност, контрола оперативног учинка, контрола пословања, процеса и активности и надзор (додела дужности, контрола, одобрење, упутства и обука).

Контролне активности могу бити превентивне и корективне. Превентивне контроле представљају проактивне контроле које се одвијају истовремено са извршавањем трансакције и имају задатак да спрече настанак или деловање одређене неправилности, грешке или другог облика деформације. Корективне контроле представљају контроле које се одвијају накнадно, након завршетка пословне трансакције и имају задатак да открију и искажу деловање одређене неправилности, грешке или другог облика настале деформације с циљем да се утврде и елиминишу њене негативне последице и да се њено деловање спречи у наредном периоду. Предузеће би требало да успостави адекватну равнотежу између контролних активности за детекцију и превенцију.

У поступку ревизије утврђено је да руководство Предузећа није усвојило писане политике и процедуре које би пружиле разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво дефинисан у процедурама за управљање ризиком у складу са чланом 7. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

4) Информисање и комуникације

Добар систем информисања и комуникација од велике је важности за одржавање ефикасног система финансијског управљања и контроле. Рачуноводствени систем представља основну претпоставку за ефикасно функционисање система рачуноводственог информисања. Њега чине запослени, сви предвиђени поступци, технички уређаји и успостављене евиденције за стварање рачуноводствене информације, као и пренос информација до доносиоца одлука, корисника услуга и шире јавности. Све релевантне информације о битним интерним и екстерним догађајима и активностима, у финансијском и нефинансијском облику треба идентификовати, прикупити, обрадити и на одговарајући начин саопштити. Да би се

то остварило треба успоставити развијен информациони систем којим се обухватају опште контроле и контроле појединих рачунарских апликација, што подразумева успостављање одговарајућег рачуноводственог система путем кога се врши евидентирање трансакција, контролисање пословања, заштита имовине и припрема извештаја.

Предузеће за вођење пословних књига користи рачуноводствено информациони систем „FROM“ (финансијско и робно-материјално књиговодство) и програм „LD“ (обрачун зарада радника), чије одржавање је поверено услужно занатској радњи С.С. Јелена Станисављевић пр., Сурдулица.

Рачуноводствени систем, чине општи акти којима је уређена организација и начин функционисања рачуноводства, усвојене рачуноводствене политике, као и рачуноводствени информациони систем. Вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање и обелодањивање финансијских извештаја, врши се у складу са законским прописима и осталом применљивом подзаконском регулативом из ове области, који представљају основ за састављање и приказивање финансијских извештаја.

5) Праћење и процена система

Праћење и процена система обухвата увођење система за надгледање финансијског управљања и контроле проценом адекватности и његовог функционисања. Праћење подразумева надгледање и контролу са циљем отклањања грешака, те његовог побољшања и повећања ефикасности, а спроводи се текућим увидом, самопроцењивањем и интерном контролом и ревизијом.

Налаз: На основу извршене анализе донетих појединачних процедура, правилника и одлука Предузећа, њихове усклађености и примене, као и анализе свих поменутих сегмената интерне контроле, Предузеће је предузело значајне активности како би задате циљеве остварило на ефикасан и економичан начин. Међутим, током ревизије утврђени су следећи недостаци у функционисању система финансијског управљања и контроле:

- Предузеће није усвојило стратегију управљања ризиком у складу са чланом 6. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору;
- Предузеће није устројило аналитичку евиденцију земљишта по врсти и намени земљишта, површини и катастарским бројевима парцела и њиховим вредностима;
- Предузеће није извршило годишњи попис земљишта по његовој врсти и катастарским бројевима нити је извршило попис ванбилансне имовине;
- Предузеће није вршило преиспитивање корисног века употребе сталне имовине;
- Предузеће није извршило анализу стања некретнина, постројења и опреме у припреми у зависности од степена довршености инвестиције, односно није преиспитало услове за евентуално свођење књиговодствене вредности наведене имовине на надокнадиву вредност;
- Предузеће није извршило процену наплативости потраживања од купаца, у складу са усвојеним Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама;
- Предузеће није извршило процену резервисања за трошкове судских спорова на датум извештавања;

- Предузеће није извршило свеобухватну актуарску процену за израчунавање и одмеравање обавеза по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда запослених;
- Предузеће није у 2017. години као ни у претходним годинама, вршило процену нето оствариве вредности залиха резервних делова;
- Предузеће не врши обрачун законске затезне камате за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, правних и физичких лица;
- Предузеће није донело општи акт, којим су утврђени елементи за обрачун и исплату основне зараде (коефицијенте) за сва систематизована радна места;
- Предузеће није пре вршења исплате и подношења Појединачне пореске пријаве о обрачунатим порезима и доприносима, обрачуната средства за исплату зарада запослених на Обрасцу ЗИП–1 достављало на оверу надлежном органу јединице локалне самоуправе;
- Предузеће се није приликом израде Програма пословања придржавало обавезујућих Смерница за израду Програма пословања јавних предузећа;
- Предузеће није Закључак и фактуру јавних извршитеља као и наплату предујма од стране извршног дужника евидентирало у складу са чланом 18. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике;
- Предузеће не поседује Правилник о информационом систему и употреби рачунара који би утврдио циљеве заштите информационог система, начине измене информационог система, обезбедио мере заштите приступа информационом систему (аутификацију, ауторизацију, непорицање одговорности, физичко обезбеђење рачунарског система), очување рачунарског система, коришћење рачунара у рачунарском систему, информисање запослених као и казнене одредбе које ће бити примењиване у случају непридржавања овог правилника;
- Предузеће није обелоданило све релевантне информације у вези закључења уговора са Ванса Интеза а.д, Београд по основу дугорочног кредита;
- Предузеће није доставило Централној јединици за хармонизацију Министарства финансија Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2017. годину.

Ризик: Неуспостављање адекватног и ефикасног система финансијског управљања и контроле може да доведе до потешкоћа или до поремећаја у пословању Предузећа, односно може угрозити ефикасност пословања и остваривање постављених циљева Предузећа.

Препорука број 1: Препоручује се Предузећу да у потпуности успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору, који подразумева усвајање писаних политика и процедура за управљање ризиком и контролу њихове примене, са циљем да се ризици ограниче на прихватљив ниво.

4.2. Интерна ревизија

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору, одредбама члана 3., дефинисано је успостављање и организација интерне ревизије код корисника јавних средстава.

Налаз: Предузеће нема систематизоване послове интерног ревизора, нити је успоставило и организовало интерну ревизију на један од начина предвиђених одредбама члана 3. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

Ризик: Неуспостављање интерне ревизије има за последицу непостојање независног и објективног уверавања да интерне контроле постоје и да доприносе умањењу ризика у односу на које су постављене, да су управљачки процеси ефективни и ефикасни и да се задаци и циљеви Предузећа остварују на планирани начин.

Препорука број 2: Препоручује се Предузећу да успостави интерну ревизију у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору.

5. ПРОГРАМ ПОСЛОВАЊА

Годишњи план и програм пословања ЈКП „Комрад“, Врање заведен под бројем 2585-2 од 31. октобра 2016. године за 2017. годину (у даљем тексту: Програм пословања) усвојио је Надзорни одбор Предузећа, а који је Закључком број 06-240/2016-13 усвојила Скупштина Града Врања 29. децембра 2016. године.

У току 2017. године није било измена и допуна Годишњег плана и програма пословања за 2017. годину.

Предузеће је достављало Оснивачу тромесечне извештаје о реализацији Годишњег програма пословања за 2017. годину, у складу са чланом 63. Закона о јавним предузећима.

6. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

6.1. Биланс стања

Предузеће је у складу са одредбом члана 16. став 2. Закона о рачуноводству, Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, као и у складу са својим интерним актима, извршило попис свих позиција биланса стања са стањем на дан 31. децембар 2017. године и ускладило књиговодствено са стварним стањем. Извештаје пописних комисија о извршеном попису имовине и обавеза за 2017. годину са стањем на дан 31. децембар 2017. године, Надзорни одбор Предузећа усвојио је Одлуком број 198/2 од 30. јануара 2018. године.

6.1.1. Некретнине, постројења и опрема

Структура некретнина, постројења и опреме приказана је у табели која следи:

Табела број 1. – Преглед некретнина, постројења и опреме

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Земљиште	3.050	3.050
Грађевински објекти	27.535	22.086
Постројења и опрема	37.843	49.744
Некретнине, постројења и опрема у припреми	1.903	2.152
Укупно	70.331	77.032

Предузеће је дана 15. септембра 2014. године доставило надлежном органу општине Врање податке из посебне евиденције непокретности у јавној својини на прописаним обрасцима, Обрасцу НЕП дописом број 796/1, за сваку непокретност појединачно коју користи, а у складу са одредбама члана 64. Закона о јавној својини²⁵ и члана 7. Уредбе о евиденцији непокретности у јавној својини²⁶.

Промене на некретнинама, постројењима и опреми у току 2017. године приказане су у табели која следи:

Табела број 2. - Стање и промене на некретнинама, постројењима и опреми

-у хиљадама динара-

ОПИС	Грађевинско земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	НПО у припреми	Укупно
Набавна вредност					
Стање 01. јануара 2017. године	3.050	158.691	139.178	2.152	303.071
Нове набавке (накнадна улагања)	-	6.561	599	6.911	14.071
Расходовање (отпис)	-	(185)	(215)	-	(400)
Искњижење	-	(1.098)	(11.777)	-	(12.875)
Активирање	-	1.098	11.777	(7.160)	5.715
Стање 31. децембра 2017. године	3.050	165.067	139.562	1.903	309.582
Исправка вредности					
Стање 01. јануара 2017. године	-	136.605	89.434	-	226.039
Амортизација	-	1.112	12.500	-	13.612
Расходовање (отпис)	-	(185)	(215)	-	(400)

²⁵ „Службени гласник РС” број 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 – др. закон и 108/16

²⁶ „Службени гласник РС”, број 70/14, 19/15 и 83/15

ОПИС	Грађевинско земљиште	Грађевински објекти	Постројења и опрема	НПО у припреми	Укупно
Стање 31. децембра 2017. године	-	137.532	101.719	-	239.251
Садашња вредност					
31. децембра 2017. године	3.050	27.535	37.843	1.903	70.331
31. децембра 2016. године	3.050	22.086	49.744	2.152	77.032

6.1.1.1. Земљиште

Предузеће је у својим пословним књигама на дан 31. децембар 2017. године исказало грађевинско земљиште у износу од 3.050 хиљада динара укупне површине 19.562 м².

Налаз: Увидом у помоћне књиге Предузећа утврђено је да не постоји аналитичка евиденција земљишта по врсти и намени земљишта, површини и катастарским бројевима парцела и њиховим вредностима што није у складу са чланом 11. Закона о рачуноводству.

Такође, утврђено је да није извршен годишњи попис земљишта по његовој врсти и катастарским бројевима у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 2. и 9. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Ризик: Невршењем пописа у складу са Законом о рачуноводству настаје ризик од губитка и неовлашћеног коришћења имовине, а необезбеђивањем аналитичке евиденције земљишта јавља се ризик да сва имовина која је од стране Оснивача поверена Предузећу на коришћење и управљање не буде исказана у пословним књигама.

Препорука број 3: Препоручује се Предузећу да у складу са одредбама члана 11. и 16. Закона о рачуноводству и члана 2. и 9. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, изврши попис земљишта, са тачно утврђеним бројевима катастарских парцела, површинама, врстом и наменом земљишта за које се исто користи као и да устроји аналитичку евиденцију парцела по њиховој вредности.

Предузеће користи земљиште и објекте на катастарским општинама Врање, Врањска Бања, Златокоп, Ранутовац и Суви дол.

Налаз: Увидом у расположиве податке из листа непокретности број 588, Републичког геодетског завода, Службе за катастар непокретности, Врање утврдили смо да Предузеће за депонију „Метерис“ има уписано право коришћења, а за остале непокретности које користи у листовима непокретности уписано је као корисник или као држалац. Предузеће нема правни акт који би дефинисао међусобна права и обавезе Предузећа и Оснивача по основу коришћења непокретности која не могу

бити у својини јавног предузећа, а све у складу са Законом о јавној својини и одлукама Града Врања, као Оснивача.

Ризик: Постоји ризик од евидентирања имовине у пословним књигама Предузећа над којом оно нема право својине, односно ризик од неправилног исказивања пословне имовине у финансијским извештајима Предузећа.

Препорука број 4: Препоручује се Предузећу да се обрати Оснивачу, са иницијативом за јасно и недвосмислено утврђивање обима и врсте права над објектима ради дефинисања права и обавеза по основу коришћења непокретности које не могу бити у својини јавног предузећа, а све у складу са Законом о јавној својини и Одлукама града Врања као оснивача, као и основаност њиховог даљег исказивања у пословним књигама Предузећа.

6.1.1.2. Грађевински објекти

Грађевински објекти, чија садашња вредност на дан 31. децембар 2017. године износи 27.535 хиљада динара, обухватају:

Табела број 3. – Грађевински објекти

-у хиљадама динара-

Врсте грађевинских објеката	Набавна вредност	Исправка вредности	Садашња вредност
Депонија	133.527	125.246	8.281
Зграде (управна зграда, зграде магацина, гараже, објекти на пијацама)	17.998	9.582	8.416
Зграда за продају млечних производа -Донација	10.558	2.397	8.161
Подземна бензинска станица	2.495	73	2.422
Остали грађевински објекти (водоводна мрежа)	489	234	255
Укупно	165.067	137.532	27.535

Повећање вредности грађевинских објеката у износу од 6.561 хиљада динара током 2017. године односи се на:

- 1) активирање управне зграде у улици Трг братства и јединства број 22 у Врању у износу од 4.066 хиљада динара и
- 2) активирање изграђене подземне станице за претакање горива у износу од 2.495 хиљада динара.

Смањење вредности грађевинских објеката током 2017. године, набавне и исправке вредности у износу од 185 хиљада динара у целости се односи на расхоровање зидане гараже, услед немогућности даљег коришћења. Расхоровање је извршено на дан 31. децембар 2017. године на основу Извештаја комисије за попис нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме и Одлуке Надзорног одбора Предузећа о усвајању истог (Напомена 6.1.).

Активирање грађевинских објеката у износу од 1.098 хиљада динара односи се на прекњижење објеката изграђених током 2016. године, а евидентираних на аналитичким рачунима у периоду изградње, на синтетички рачун грађевинских објеката (монтажни и зидани објекат на пијаци Бујковски мост у износу од 848 хиљада динара и монтажни објекат на пијаци Бунушевац у износу од 250 хиљада динара).

6.1.1.3. Постројења и опрема

Постројења и опрема, чија садашња вредност на дан 31. децембар 2017. године износи 37.843 хиљаде динара обухватају:

Табела број 4. – Постројења и опрема

-у хиљадама динара-

Назив	Набавна вредност	Исправка вредности	Садашња вредност
Опрема за комуналну делатност и друмски саобраћај	114.195	80.304	33.891
Остала опрема за обављање погребне делатности, услуга зеленила, пијаце и димничарске услуге	7.476	6.663	813
Опрема у грађевинарству	6.991	5.081	1.910
Опрема за одржавање јавне хигијене	6.990	5.935	1.055
Путничка возила	2.646	2.570	76
Рачунарска опрема и намештај	1.026	968	58
Остала опрема	452	412	40
Укупно	139.776	101.933	37.843

Повећање вредности опреме током 2017. године у износу од 599 хиљада динара односи се на набавку пет отворених контејнера за смеће у износу од 533 хиљаде динара и набавку Штампача ЕПСОН LQ у износу од 66 хиљада динара.

Смањење вредности опреме током 2017. године, набавне и исправке вредности у износу од 215 хиљада динара у целости се односи се на расходовање опреме, услед дотрајалости и немогућности даљег коришћења. Расходовање је извршено на дан 31. децембар 2017. године на основу Извештаја комисије за попис нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме и Одлуке Надзорног одбора Предузећа о усвајању истог (Напомена 6.1).

Активирање опреме у износу од 11.777 хиљада динара односи се на прекњижење опреме набављене током 2016. године, а евидентираних на аналитичким рачунима у години набавке на синтетичком рачуну опреме (цистерна за отпадну воду у износу од 8.250 хиљада динара, аутоподизач у износу од 3.190 хиљада динара и косилица за траву у износу од 337 хиљада динара).

Налаз: Предузеће није, на крају извештајног периода у 2017. години, а ни у ранијем периоду вршило преиспитивање корисног века употребе Некретнина, постројења и опреме у складу са захтевима параграфа 17.9. Одељак 17 – Некретнине, постројења и опрема МСФИ за МСП, односно није вршило промену рачуноводствене процене,

у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији одређеног броја некретнина, постројења и опреме која је и даље у употреби, а која су потпуно амортизована, односно чија је набавна вредност једнака исправци вредности у укупном износу од 181.434 хиљаде динара, што представља 59% набавне вредности некретнина, постројења и опреме која износи 305.030 хиљада динара (непокретности чија је набавна вредност једнака исправци вредности износе 125.541 хиљада динара што представља 77% њихове набавне вредности и опрема чија је набавна вредност једнака исправци вредности износи 55.893 хиљаде динара што представља 40% њихове набавне вредности). На овај начин укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Није било могуће утврдити ефекте наведених неправилности на финансијске извештаје за 2017. годину.

Ризик: Непоступањем у складу са захтевима параграфа 17.9. Одељак 17 - Некретнине, постројења и опрема МСФИ за МСП, јавља се ризик да Предузеће не спроводи адекватну политику управљања средствима што може да има за последицу смањење економске користи од тих средстава.

Препорука број 5: Препоручује се Предузећу да у складу са захтевима параграфа 17.9. Одељак 17 – Некретнине, постројења и опрема МСФИ за МСП, изврши преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме и уколико су очекивања заснована на новим проценама у вези са корисним веком употребе знатно различита од претходних, да изврши промене у складу са захтевима параграфа 10.19. Одељак 10 – Рачуноводствене политике, процене и грешке МСФИ за МСП.

6.1.1.4. Некретнине, постројења и опрема у припреми

Некретнине, постројења и опрема у припреми исказани су у износу од 1.903 хиљаде динара и односе се на израду пројекта за рециклажу отпада у износу од 1.200 хиљада динара, опрему за грејање у износу од 380 хиљада динара, кућицу у парку у износу од 210 хиљада динара, као и израду пројекта за покривање пијаце Бујковски мост у износу од 113 хиљада динара. Све наведене ставке потичу из периода пре 2016. године.

Налаз: Некретнине, постројења и опрема у припреми у износу од 1.903 хиљаде динара потичу из ранијих година и највећим делом у износу од 1.313 хиљада динара се односе на израду пројекта за рециклажу отпада и покривање пијаце Бујковски мост, на којима није било промена током 2017. године. С обзиром да Предузеће није утврдило фазу реализације у којој се поменути пројекти налазе нити је оценило да ли постоје назнаке (индикатори) умањења вредности средстава на основу којих би требало проценити надокнадиви износ средстава и евентуално свођење књиговодствене вредности наведене имовине у припреми на надокнадиву вредност, у складу са захтевима параграфа 17.24. Одељак 17 – Некретнине, постројења и опрема и захтевима параграфа 27.5.-27.10. Одељак 27 – Умањење вредности имовине МСФИ за МСП, није било могуће утврдити евентуалне ефекте по основу губитака због умањења вредности имовине на финансијске извештаје Предузећа за 2017. годину.

Ризик: Постоји ризик на реално исказивање Некретнина, постројења и опреме у финансијским извештајима Предузећа.

Препорука број 6: Препоручује се Предузећу да изврши анализу стања некретнина, постројења и опреме у припреми, у зависности од степена довршености инвестиције, односно да преиспита услове за евентуално свођење књиговодствене вредности наведене имовине на надокнадиву вредност, у складу са захтевима параграфа 27.5.-27.10. Одељак 27 – Умањење вредности имовине МСФИ за МСП.

6.1.2. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочни финансијски пласмани исказани су у износу од 138 хиљада динара и потичу из периода пре 2007. године.

У поступку ревизије налогом за књижење број 09-497 дана 16. августа 2018. године из пословних књига искњижени су дугорочни финансијски пласмани на терет расхода по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у износу од 138 хиљада динара.

6.1.3. Одложена пореска средства

Табела број 5. – Преглед промена на одложеним пореским средствима дат је у табели која следи:

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Стање на дан 1. јануар 2017. године	13.473
Повећање одложених пореских средстава (Напомена: 6.2.8)	153
Стање на дан 31. децембар 2017. године	13.626

Одложена пореска средства исказана у износу од 13.626 хиљада динара одмерена су у складу са Одељком 29. МСФИ за МСП – Порез на добитак, а настала су по основу одбитних привремених разлика код сталних средстава која подлежу обрачуну амортизације, с обзиром да је пореска основица средстава већа од њихове књиговодствене вредности (утврђују се применом стопе од 15% на износ одбитне привремене разлике од 90.838 хиљада динара).

6.1.4. Залихе

Залихе исказане на дан биланса у износу од 10.842 хиљаде динара односе се на:

Табела број 6. – Залихе

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	10.510	9.960
Роба	123	276
Плаћени аванси за залихе и услуге	209	987
Укупно	10.842	11.223

6.1.4.1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар

Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар исказани у износу од 10.510 хиљада динара могу се табеларно представити на следећи начин:

Табела број 7. – Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар

Назив	2017. година	2016. година
Материјал	2.247	2.111
Резервни делови	5.752	5.880
Алат и инвентар	21.951	20.417
Исправка вредности материјала, резервних делова, алата и инвентара	(19.440)	(18.448)
Укупно	10.510	9.960

Материјал исказан у износу од 2.247 хиљада динара односи се на неутрошени материјал за израду - репроматеријал који се налази у магацину (грађевински, машинско - браварски, водоводни и електроматеријал) у износу од 845 хиљада динара и залихе горива и мазива у износу од 1.402 хиљаде динара.

Резервни делови исказани у износу од 5.752 хиљаде динара односе се на резервне делове у складишту за моторна возила и ситну механизацију Предузећа.

Алат и инвентар исказан је у укупном износу од 21.951 хиљада динара, од чега је алат и инвентар у износу од 19.440 хиљада динара издат у употребу и евидентиран у оквиру рачуна Исправка вредности материјала, резервних делова, алата и инвентара. Алат и инвентар на залихи у износу од 2.511 хиљада динара обухвата залиху заштитне одеће и обуће у складишту у износу од 1.161 хиљада динара, залиху ауто гума у износу од 922 хиљаде динара и алата и ситног инвентара у магацину у износу од 428 хиљада динара.

Евиденција залиха материјала, резервних делова, алата и инвентара води се у робно – материјалном књиговодству које није програмски интегрисано са финансијским књиговодством. Усаглашавање стања залиха у робно – материјалном и финансијском књиговодству врши се редовно на месечном нивоу.

Рачуноводственим политикама Предузећа дефинисано је да се залихе мере по набавној цени, односно по цени коштања или по нето тржишној вредности, у зависности од тога која је вредност нижа. У набавну вредност залиха укључују се сви трошкови набавке и други трошкови који су настали довођењем залиха на садашњу локацију и садашње стање. Обрачун излаза (утрошка) залиха материјала и резервних делова врши се по методи просечне пондерисане цене.

Налаз: Предузеће је у финансијским извештајима за 2017. годину, у оквиру вредности залиха резервних делова у магацину које су исказане у укупном износу од 5.752 хиљаде динара евидентирало и вредност залиха резервних делова код којих није било обрта у временском периоду дужем од годину дана, односно које нису коришћене и трошене у периоду дужем од једне године у износу од 4.861 хиљада динара.

Предузеће није у 2017. години као ни у претходним годинама, вршило процену нето оствариве вредности залиха резервних делова, свођењем књиговодствене вредности на нето оствариву вредност, што није у складу са захтевима параграфа 13.19. Одељак 13 – Залихе МСФИ за МСП, чланом 21., а у вези са чланом 2. став 1. тачка 5. Закона о рачуноводству, као ни у складу са чланом 33. став 1. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

Ризик: Уколико Предузеће не врши процену нето оствариве вредности залиха (због оштећења, застарелости или пада продајних цена), постоји ризик од нетачног исказивања вредности залиха и података у финансијским извештајима.

Препорука број 7: Препоручује се Предузећу да у наредном обрачунском периоду, пре састављања финансијских извештаја, спроведе тестирање залиха како би утврдило залихе које су технички неупотребљиве и које треба расходovati или продати, идентификује залихе које су технички употребљиве и које се могу користити, изврши процену нето оствариве вредности залиха у складу са захтевима параграфа 13.19. Одељак 13 – Залихе МСФИ за МСП, чланом 21., а у вези са чланом 2. став 1. тачка 5. Закона о рачуноводству, као ни у складу са чланом 33. став 1. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа и утврђене ефекте евидентира у својим пословним књигама.

6.1.4.2. Роба

Табела број 8. – Роба

-у хиљадама динара-		
Назив	2017. година	2016. година
Роба у промету на мало	123	276
Укупно	123	276

Роба у промету на мало исказана у износу од 123 хиљаде динара односи се на залиху погребне опреме у продавници погребне опреме (малопродајни објекат) која се налази у оквиру градског гробља.

6.1.4.3. Плаћени аванси за залихе и услуге

Табела број 9. – Плаћени аванси за залихе и услуге

-у хиљадама динара-		
Назив	2017. година	2016. година
Плаћени аванси за залихе и услуге	209	987
Укупно	209	987

Плаћени аванси за залихе и услуге исказани у износу од 209 хиљада динара односе се на преплате добављачима за набавку добара и услуга на крају извештајног периода и њихова структура се табеларно може представити на следећи начин:

Табела број 10. – Структура плаћених аванса за залихе и услуге

-у хиљадама динара-	
Назив	2017. година
Плаћени аванси - набавка заштитне одеће и обуће	80
Плаћени аванси - преплате на стручну литературу	36

Назив	2017. година
Плаћени аванси - предујмљени трошкови јавним извршитељима	33
Плаћени аванси - набавка огревног дрвета	26
Плаћени аванси - стручно оспособљавање запослених	20
Остало	14
Укупно	209

6.1.5. Потраживања по основу продаје

Табела број 11. – Потраживања од продаје

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Купци у земљи	240.550	223.958
Исправка вредности потраживања од продаје (Напомена 6.1.4.2)	(107.063)	(81.986)
Укупно	133.487	141.972

6.1.5.1. Купци у земљи

Потраживања од купаца у земљи чине потраживања настала обављањем основне и споредних делатности Предузећа, а највећим делом односе се на потраживања од правних и физичких лица по основу фактурисане реализације за изношење и депоновање смећа, одржавање јавне хигијене, одржавање јавних зелених површина, пружање погребних услуга, пијачних услуга, димничарских услуга, као и пружање других комуналних услуга по захтевима трећих лица.

Структура потраживања од купаца у земљи приказана је у табели која следи:

Табела број 12. – Структура потраживања од купаца у земљи

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Потраживања од купаца у земљи - физичка лица	49.256
Потраживања од купаца у земљи - правна лица	81.898
Сумњива и спорна (утужена) потраживања – физичка лица	54.212
Сумњива и спорна (утужена) потраживања – правна лица	55.184
Потраживања од купаца	240.550
Исправка вредности потраживања од купаца - правна лица	(107.063)
Укупно	133.487

Преглед најзначајнијих купаца у земљи – правна лица (привреда, јавна предузећа, републички органи и локална самоуправа) дат је у табели која следи:

Табела број 13. – Преглед најзначајнијих купаца

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Град Врање - Градска управа	23.646
Алфа плам а.д, Врање	1.749
ХК ПК Уитсо а.д., Врање	1.543

Назив	2017. година
Здравствени центар - болница, Врање	1.495
Кавим јединство д.о.о., Врање	875
Српска православна црквена општина, Врање	765
СЗП Заваривач а.д. Врање – у стечају	624
ОШ Јован Јовановић Змај, Врање	578
Бат Врање а.д., Врање	564
Свети Никола, пр. Милановић Есма, Врање	380
Индустрија хране Дуња д.о.о., Београд	360
ЈУ Спортска хала, Врање	337
Желтурист д.о.о., Београд	329
ЈП Водовод, Врање	318
Фабрика хлеба и млека д.о.о., Врање – у стечају	317
Секорак д.о.о., Београд	313
Technic development д.о.о., Врање	312
VP 5007 Vranje	309
Nutriko д.о.о., Врање	304
Свега	35.118
Остали купци у земљи	46.779
Укупно	81.897

Предузеће је, у складу са одредбама члана 18. Закона о рачуноводству, путем ИОС образаца и записника, вршило усаглашавање потраживања од купаца са стањем на дан 31. октобар 2017. године.

Предузеће је у складу са чланом 18. став 4. Закона о рачуноводству у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину обелоданило износ усаглашених потраживања од купаца у земљи.

Сумњива и спорна потраживања од купаца – правних лица исказана у износу од 55.184 хиљаде динара односе се на утужена потраживања од којих су најзначајнија од следећих купаца: ХК ПК Умсо а.д., Врање у износу од 13.253 хиљаде динара, Симпо а.д., Врање у износу од 9.494 хиљаде динара, Привредно друштво за угоститељство, туризам и услуге „Врање“ д.о.о., Врање – у стечају у износу од 4.798 хиљада динара, Грађевинско предузеће у друштвеној својини Новоградња, Врање – у стечају у износу од 1.459 хиљада динара, Здравствени центар Дом здравља, Врање у износу од 1.272 хиљаде динара, купац пијачног простора Гоговић Јовица пр., Врање у износу од 1.059 хиљада динара и Sanch д.о.о., Врање у износу од 1.039 хиљада динара.

Мере које је Предузеће предузимало за ефикаснију наплату потраживања

У циљу ефикасније наплате потраживања по основу извршених, а ненаплаћених комуналних услуга, Предузеће је на основу Правилника о начину утужења број 860-1 од 23. априла 2014. године у току 2017. године поднело извршитељима укупно 602 предлога за извршење на основу веродостојне исправе у износу од 12.091 хиљада динара и то против физичких лица 540 предлога у износу од 8.996 хиљада динара, а против правних лица 62 предлога у износу од 3.095 хиљада динара.

Обрачун затезне камате купцима

Налаз: Предузеће не врши обрачун законске затезне камате за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, правних и физичких лица која је прописана чланом 277. Закона о облигационим односима као и члановима 2. и 6. Закона о затезној камати за шта је, сходно члану 69. став 1. тачка 9. Закона о јавним предузећима, потребна сагласност Оснивача, коју Предузеће нема.

Ризик: Уколико се настави са необрачунавањем законске затезне камате јавља се ризик од нереалног исказивања резултата пословања Предузећа.

Препорука број 8: Препоручује се Предузећу да за неблаговремене уплате доспелих потраживања од купаца, обрачунава затезну камату у складу са чланом 277. Закона о облигационим односима и члановима 2. и 6. Закона о затезној камати, а ако донесе одлуку да неће да користи то право или одлуку о отпусту доспеле законске затезне камате, исте достави оснивачу на сагласност, сходно члану 69. став 1. тачка 9. Закона о јавним предузећима.

6.1.5.2. Исправка вредности потраживања од купаца

Исправка вредности потраживања исказана у укупном износу од 107.063 хиљаде динара обухвата:

Табела број 14. – Исправка вредности потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Исправка вредности потраживања од купаца – правних лица	35.164	13.414
Исправка вредности сумњивих и спорних потраживања (утужених потраживања)	50.916	47.589
Исправка вредности других потраживања	20.983	20.983
Укупно	107.063	81.986

Преглед промена на исправци вредности потраживања од купаца у земљи у току 2017. године приказан је у табели која следи:

Табела број 15. – Преглед промена на исправци вредности потраживања

-у хиљадама динара-

Опис	2017. година
Стање 1. јануара 2017. године	81.986
Повећање исправке вредности на терет расхода (Напомена: 6.2.5.)	25.077
Стање 31. децембра 2017. године	107.063

Повећање исправке вредности на терет расхода исказано у укупном износу од 25.077 хиљада динара односи се на обезвређење потраживања од купаца – правних лица код којих је од рока за њихову наплату прошло најмање 60 дана, а које је Предузеће извршило у складу са усвојеном рачуноводственом политиком у износу од 21.749 хиљада динара. Део исправке вредности формиран у износу од 3.328 хиљада динара односи се на сумњива и спорна (утужена) потраживања од купаца – правних лица (Напомене: 3.2.4. и 6.2.5).

Налаз: Увидом у старосну структуру потраживања од купаца у земљи и осталу расположиву документацију, утврдили смо да Предузеће није у 2017. години, као ни у ранијим годинама вршило исправку вредности потраживања од купаца - физичких лица код којих је од вршило исправку вредности потраживања – физичких лица рока за наплату прошло најмање 60 дана, нити за сумњива и спорна (утужена) потраживања од купаца – физичких лица, а која на дан 31. децембар 2017. године износе 54.212 хиљаде динара, тако да с тим у вези није вршило обезвређење истих у складу са усвојеном рачуноводственом политиком и захтевима Одељка 11. МСФИ за МСП – Основни финансијски инструменти. Није било могуће утврдити утицај наведене неправилности на финансијске извештаје за 2017. годину.

Ризик: Невршењем процене наплативости потраживања од купаца, јавља се ризик од нереалног исказивања потраживања од продаје у Билансу стања, као и прихода и расхода по основу обезвређења потраживања и краткорочних финансијских пласмана и пословног резултата у Билансу успеха, чиме се доводи у питање објективност и истинитост финансијских извештаја Предузећа.

Препорука број 9: Препоручује се Предузећу да изврши исправку вредности сумњивих и спорних (утужених) потраживања од купаца – физичких лица у складу са усвојеном рачуноводственом политиком.

Исправка вредности потраживања исказана у износу од 20.983 хиљаде динара односи се на исправку вредности других потраживања од следећих купаца: ХК ПК Уинсо а.д., Врање у износу 10.704 хиљаде динара, Симпо а.д., Врање у износу од 9.309 хиљада динара и СЗП Заваривач а.д. Врање – у стечају у износу од 970 хиљада динара.

Налаз: Предузеће је исправку вредности других потраживања евидентирало у оквиру исправке вредности потраживања од купаца у земљи, иако је било дужно да у складу са чланом 18. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва и задруге и предузетнике, наведену исправку евидентира у оквиру исправке вредности других потраживања.

Мере предузете у поступку ревизије

У поступку ревизије, налогом за књижење број 09/001 од 4. јануара 2018. године, Предузеће је извршило исправку погрешног књижења на начин да је смањена исправка вредности потраживања од купаца у земљи у износу од 20.983 хиљаде динара и повећана исправка вредности других потраживања за исти износ.

6.1.6. Друга потраживања

Табела број 16. – Друга потраживања

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Остала краткорочна потраживања	23.199	23.199
Потраживања од запослених	662	1.457
Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају	203	206
Потраживања за више плаћен порез на добитак	1	288
Укупно	24.065	25.150

Остала краткорочна потраживања исказана у износу од 23.199 хиљада динара у највећем делу од 23.191 хиљада динара односе се на отпуст дуга према следећим купцима као субјектима приватизације: ХК ПК Yumco а.д., Врање у износу од 10.704 хиљаде динара, Симпо а.д., Врање у износу од 9.309 хиљада динара, Привредно друштво за угоститељство, туризам и услуге „Врање“ д.о.о., Врање – у стечају у износу од 2.208 хиљада динара и СЗП Заваривач а.д. Врање – у стечају у износу од 970 хиљада динара. Предузеће је као државни поверилац у складу са тада важећим Законом о приватизацији²⁷ извршило отпуст дуга 2009. и 2011. године на основу расписаног поступка приватизације наведених предузећа методом јавног тендера, како би своја доспела, а неизмирена потраживања намирило из средстава остварених од продаје капитала субјекта приватизације. За наведена потраживања Предузеће је извршило исправку вредности у износу од 20.983 хиљаде динара (Напомена: 6.1.5.2.).

Потраживања од запослених исказана у износу од 662 хиљаде динара односе се на потраживања по основу појединачних уговора о зајму запосленима у износу од 583 хиљаде динара и потраживања од репрезентативних синдиката у износу од 79 хиљада динара.

Потраживања за накнаде зарада које се рефундирају исказана у износу од 203 хиљаде динара односе се потраживања за боловање преко 30 дана у износу од 118 хиљада динара и потраживања за породилско боловање у износу од 85 хиљада динара.

6.1.7. Готовина и готовински еквиваленти

Табела број 17. – Структура готовинских еквивалената и готовине

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Текући (пословни) рачуни	15.650	5.250
Благајна	141	92
Укупно	15.791	5.342

Текући (пословни) рачуни исказани у износу од 15.650 хиљада динара односе се на новчана средства на текућим рачунима код следећих банака:

Табела број 18. – Преглед текућих рачуна

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Banca Intesa а.д., Београд	13.383
Societe Generale Banka Србија а.д., Београд	935
АИК банка а.д., Београд	398
Комерцијална банка а.д., Београд	293
Банка Поштанска штедионица а.д., Београд	93
Credit Agricole Србија а.д., Нови Сад	44
Министарство финансија Управа за трезор	5
Voјvođanska banka а.д., Нови Сад	2
Прелазни рачун	497
Укупно	15.650

²⁷ „Службени гласник РС“, број 38/01, 18/03, 45/05 и 123/07

На дан 31. децембар 2017. године усаглашено је стање новчаних средстава на рачунима Предузећа са горе наведеним пословним банкама.

Предузеће има отворен посебан наменски рачун код Министарства финансија Управе за трезор преко којег се примају наменска буџетска средства.

Благајничко пословање обухвата послове које обавља главна, помоћне благајне, инкасантске службе у Врању и Врањској Бањи и помоћне благајне наплате пијачних услуга у Врању и Врањској Бањи.

Готовинска средства уплаћују се свакодневно на текуће рачуне код пословних банака.

Налаз: Предузеће у 2017. години није имало сачињен интерни акт о благајничком пословању који дефинише организацију благајничког пословања (утврђује потребну документацију за благајничко пословање, ликвидацију и контролу исте, третман мањкова и вишкова у благајни, плаћање готовим новцем, полагање дневног пазара), у циљу смањивања ризика од евентуалних злоупотреба у руковању готовим новцем.

Мере предузете у поступку ревизије

У поступку ревизије дана 27. фебруара 2018. године, Директор Предузећа донео је Правилник о благајничком пословању број 439/2, којим је дефинисана организација благајничког пословања.

6.1.8. Порез на додату вредност

Порез на додату вредност исказан у износу од 23 хиљаде динара приказан је у следећој табели:

Табела број 19. – Порез на додату вредност

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим примљених аванса)	23	80
Укупно	23	80

Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим примљених аванса) у износу од 23 хиљаде динара представља евидентиран порез на додату вредност из рачуна добављача који се односе на 2017. годину са правом на одбитак у 2018. години.

6.1.9. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна актива и пасива у 2017. години, исказана у износу од 1.987 хиљада динара (у 2016. години износ од 1.987 хиљада динара), односи се на:

Табела број 20. – Ванбилансна евиденција

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Ванбилансна актива		
Ванпословно земљиште	1.823	1.823
Станови солидарности	164	164
Укупно	1.987	1.987
Ванбилансна пасива		
Обавезе за туђу робу	1.987	1.987
Укупно	1.987	1.987

Ванпословно земљиште исказано у износу 1.823 хиљаде динара односи се на земљиште за депонију „Златокоп“, која није у експлоатацији.

Предузеће је у ванбилансној евиденцији евидентирало четири стана солидарности у укупном износу од 164 хиљаде динара. За три стана солидарности за чије коришћење је током 2000. године закључило уговоре о закупу на неодређено време Предузеће не поседује решење о њиховој додели. Четврти стан је Предузећу додељен Решењем број 06-1/2001-08 о додели станова солидарности правним лицима привреде донетим 8. фебруара 2001. године. Наведеним Решењем дефинисано је да је правно лице дужно да стан солидарности који му је припао путем расподеле, додели у закуп запосленом на неодређено време преко свог надлежног органа.

Налаз: Предузеће за један стан солидарности додељен Решењем број 06-1/2001-08 о додели станова солидарности правним лицима привреде није закључило уговор о закупу, нити има податке у чијем је он поседу.

Предузеће није у 2017. години и ранијих година, вршило попис ванбилансне имовине у складу са одредбама члана 16. Закона о рачуноводству и члана 2. став 5. и 9. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и није устројило аналитичку евиденцију ових средстава, чиме није поступило у складу са чланом 11. истог Закона.

Ризик: Невршењем пописа постоји ризик од незаконитог отуђења имовине.

Препорука број 10: Препоручује се Предузећу да изврши попис и устроји аналитичку евиденцију ванбилансних средстава преузетих од Фонда солидарне стамбене изградње општине Врање и да се након тога обрати Оснивачу ради утврђивања начина коришћења ових средстава за намене утврђене у складу с позитивним прописима који регулишу ову област.

6.1.10. Капитал

Табела број 21. – Капитал

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Основни капитал		
Државни капитал	191.925	191.925
Свега	191.925	191.925
Нераспоређени добитак		
- Нераспоређени добитак ранијих година	19.669	19.541

Назив	2017. година	2016. година
- Нераспоређени добитак текуће године	763	257
Свега	20.432	19.798
Укупно	212.357	211.723

Основни (државни) капитал исказан је у пословним књигама Предузећа у износу од 191.925 хиљада динара. Наведени износ представља прикупљена средства потребна за финансирање депоније „Метерис“ на основу Одлуке донете на седници Скупштине општине Врање одржаној дана 12. маја 1994. године. Члан 3. наведене Одлуке дефинише да је носилац инвестиције ЈКП „Комрад“ Врање, а члан 5. дефинише да ће се средства за финансирање изградње депоније убирати од свих корисника услуга изношења смећа на територији општине Врање по одређеној тарифи. Члан 7. дефинише да ће се средства намењена за изградњу депоније налазити на посебном рачуну за инвестиције. Уплата средстава за изградњу депоније „Метерис“ евидентирана је до 31. децембра 2004. године на аналитичким рачунима капитала представљеним следећом табелом:

Табела број 22. – Преглед рачуна основног капитала од 2005. године до 2017. године
-у хиљадама динара-

Назив	Износ
Издвојена средства Скупштине општине за депонију	103.796
Кумулиране ревалоризационе резерве (средства за изградњу депоније)	37.282
Друштвени капитал из ревалоризационих резерви	13.607
Кумулиране ревалоризационе резерве (друштвени капитал)	10.215
Извори средстава из цене услуга за инвестиције	2.994
Друштвени капитал из ранијих година	779
Свега на дан 31.12.2004.	168.673
Повећање у 2005. и 2006. години	23.252
Свега на дан 31.12.2006.	191.925
Укупно на дан 31.12.2017.	191.925

Дана 1. јануара 2005. године наведени аналитички рачуни капитала су обједињени и евидентирани у укупном износу на позицији Капитал јавних предузећа које оснива држава. Током 2005. и 2006. године износ наведених средстава увећан је за износ од 23.252 хиљаде динара по истом основу и од тада до дана ревизије износ капитала од 191.925 хиљада динара је остао непромењен.

Предузеће је у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре уписало основни неновчани капитал у износу од 1.000,00 динара дана 28. фебруара 2013. године.

Основни капитал у истом износу утврђен је у Оснивачком акту и Статуту Предузећа.

Налаз: Предузеће није ускладило укупну вредност основног капитала евидентираних у пословним књигама са капиталом уписаним у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре у складу са одредбама члана 10. став 5. Закона о јавним предузећима и члана 589. Закона о привредним друштвима.

Ризик: Уколико укупна вредност основног капитала није уписана у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре долази до неусаглашености између пословних књига Предузећа и Регистра, као јавно доступне службене евиденције из које сва заинтересована лица могу прибавити податке о висини капитала и извршити увид у исти.

Препорука број 11: Препоручује се Предузећу да предузме мере у циљу усклађивања вредности основног капитала исказаним у пословним књигама са капиталом уписаним у Регистру привредних субјеката код Агенције за привредне регистре у складу са одредбама члана 10. Закона о јавним предузећима и члана 589. Закона о привредним друштвима.

Промене на позицији Нераспоређени добитак током 2017. године приказане су у следећој табели:

Табела број 23. – Нераспоређени добитак

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Стање на дан 1. јануар 2017. године	19.541
Пренос нераспоређене добити за 2016. годину	256
Расподела добити за 2016. годину	(128)
Нераспоређени добитак текуће године	763
Стање на дан 31. децембар 2017. године	20.432

Чланом 36. Одлуке Скупштине града Врања број 40-600/2016-33 о буџету града Врања за 2017. годину од 20. децембра 2016. године дефинисано је да су јавна предузећа и други облици организовања чији је оснивач Град Врање, дужни да најкасније до 30. новембра текуће буџетске године део од 50% добити, односно вишка прихода над расходима по завршном рачуну за 2016. годину уплате у буџет града Врања, према динамици коју одреди Секретаријат надлежан за послове финансија – Одсек за буџет. Предузеће је у складу са наведеном Одлуком уплатило 128 хиљада динара на име расподеле добити за 2016. годину дана 30. августа 2017. године.

Налаз: У складу са Одлуком о буџету града Врања за 2017. годину, Предузеће је уплатило 50% добити по завршном рачуну за 2016. годину у Буџет Града Врања при чему Надзорни одбор Предузећа није донео одлуку о расподели добити за 2016. годину, што није у складу са одредбама члана 22. став.1. тачка 9. Закона о јавним предузећима и чланом 43. Статута Предузећа.

Ризик: Постоји ризик од непоступања Предузећа у складу са законом.

Препорука број 12: Препоручује се Предузећу да приликом уплате добити Оснивачу поступа у складу са позитивним законским прописима.

6.1.11. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања исказана у износу од 876 хиљада динара односе се у целости на резервисања за трошкове судских спорова.

Табела број 24. – Дугорочна резервисања

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Резервисања за трошкове судских спорова	876	2.876
Укупно	876	2.876

Промене на дугорочним резервисањима за трошкове судских спорова у току 2017. године исказане су у табели која следи:

Табела број 25. – Промене на резервисањима за трошкове судских спорова у току 2017. године

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Стање на дан 1. јануар 2017. године	2.876
Искоришћена резервисања у току године (Напомена: 6.2.7)	(2.000)
Формирана резервисања на терет расхода периода	–
Стање на дан 31. децембар 2017. године	876

Израду обрачуна и евидентирање резервисања за трошкове судских спорова у финансијским извештајима за 2016. годину у износу од 2.876 хиљада динара, Предузеће је извршило на основу извештаја Правне службе Предузећа, а у складу са захтевима параграфа 21.11. Одељак 21. – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина МСФИ за МСП и члана 34. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

Налаз: Увидом у Преглед судских спорова од 22. јуна 2018. године, достављеним од стране Правне службе Предузећа, утврдили смо да приликом израде финансијских извештаја за 2017. годину, Предузеће није извршило процену резервисања за трошкове судских спорова на датум извештавања. Такође, Предузеће није кориговало претходно признате износе, како би одражавали тренутно најбољу процену износа која би се захтевала за измирење обавезе на датум израде биланса, и није извршило резервисања по овом основу, што није у складу са захтевима параграфа 21.11. Одељак 21. – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина МСФИ за МСП и члана 34. став 6. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа. Осим тога, Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину извршило обелодањивања о резервисањима, за сваку класу резервисања, што није у складу са захтевима параграфа 21.14. Одељак 21. – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина МСФИ за МСП.

Ризик: Уколико изостане провера износа резервисања за трошкове судских спорова на сваки датум израде биланса и тренутно најбоља процена износа за измирење обавеза по овом основу јавља се ризик од нерералног исказивања обавеза, расхода и резултата пословања. Необелодањивањем обавезних података у Напоменама уз финансијске извештаје настаје ризик погрешног информисања корисника финансијских извештаја.

Препорука број 13: Препоручује се Предузећу да у складу са усвојеним рачуноводственим политикама изврши процену резервисања за трошкове судских

спорова на сваки датум извештавања, ефекте процене евидентира у својим пословним књигама и да у Напоменама уз финансијске извештаје изврши обелодањивања о резервисањима, за сваку класу резервисања, у складу са захтевима параграфа 21.11. – 21.14. Одељак 21. – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина МСФИ за МСП и члана 34. став 6. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

Налаз: У поступку ревизије на основу презентоване документације, утврдили смо да Предузеће није у 2017. години, а ни у ранијем периоду, извршило свеобухватну актуарску процену за израчунавање и одмеравање обавеза по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда запослених, што није у складу са захтевима параграфа 28.14. – 28.19. Одељак 28 – Примања запослених МСФИ за МСП и члана 35. став 2. и 3. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

Ризик: Уколико Предузеће не сачини актуарску процену потребну за израчунавање обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда запослених постоји ризик од нереалног исказивања трошкова по овом основу и одлива новчаних средстава за исплате у наредном периоду.

Препорука број 14: Препоручује се Предузећу да изврши свеобухватну актуарску процену потребну за израчунавање обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда запослених, у складу са захтевима параграфа 28.14. – 28.19. Одељак 28 – Примања запослених МСФИ за МСП и члана 35. став 2. и 3. усвојеног Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа.

6.1.12. Дугорочне обавезе

Дугорочне обавезе исказане на дан биланса у износу од 9.317 хиљада динара приказане су у следећој табели:

Табела број 26. – Дугорочне обавезе

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Дугорочни кредити и зајмови у земљи (Напомена: 6.2.4)	9.317	12.335
Укупно	9.317	12.335

Обавезе по дугорочним кредитима и зајмовима у земљи у укупном износу од 9.317 хиљада динара односе се на уговоре о наменским кредитима који су закључени као вишепројектни програм за финансирање улагања у општинску инфраструктуру и јавна предузећа, односно као вишепројектни програм за финансирање Општинских пројеката у мере енергетске ефикасности и мере заштите животне средине у Србији. Структура поменутих кредита приказана је у табели која следи:

Табела број 27. - Структура обавеза по дугорочним кредитима у земљи
-у хиљадама динара-

Банка	Број и датум уговора и намена кредита	Одобрени износ и рок враћања	Каматна стопа	Стање на дан 31. децембар 2017. године
Banca Intesa а.д., Београд	Уговор о наменском кредиту број 49 од 25. априла 2016. године (кредитна партија број 54-420-1309528.1) за набавку камиона цистерне за отпадне воде (аутофекалац) за пражњење септичких јама	(ЕУР 67.500 у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан пуштања кредита у течај) 14. април 2021. године	5,3% на годишњем нивоу увећано за припадајуће јавне дажбине (уколико је применљиво)	4.935
Banca Intesa а.д., Београд	Уговор о наменском кредиту број 12 од 9. марта 2015. године (кредитна партија број 54-420-1307506.0) за набавку новог аутосмећара и половног аутосмећара	(ЕУР 81.668,05 у по средњем курсу НБС на дан пуштања средстава кредита у течај) 1. септембар 2020. године	5,48% годишње увећано за евентуалне порезе по позитивним прописима	4.382
Укупно				9.317

У преамбули закључених уговора за оба кредита у својству зајмодавца средстава појављује се KfW Bankengruppe, Frankfurt am Main, а на основу споразума између Владе Савезне Републике Немачке и Владе Србије. Предузеће је као средства обезбеђења доставило банци бланко сопствене менице.

Наведене обавезе нису усаглашене са пословном банком из табеле са стањем на дан 31. децембар 2017. године, пре састављања финансијских извештаја за 2017. годину, већ је исто извршено дана 20. марта 2018. године (Напомена: 6.2.4).

Налаз: У поступку ревизије утврђено је да Предузеће није, на дан 31. децембар 2017. године, извршило рекласификацију дела дугорочних наменских кредита, који доспева у року од годину дана од дана биланса, у укупном износу од 2.943 хиљаде динара за два кредита, што није у складу са одредбама члана 31. став 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

Поступајући на наведени начин, Предузеће је у билансу стања на дан 31. децембар 2017. године, више исказало дугорочне обавезе, а мање исказало краткорочне финансијске обавезе за износ од 2.943 хиљаде динара.

Ризик: Уколико не изврши рекласификацију дела дугорочних обавеза које доспевају до једне године, јавља се ризик од нетачног исказивања података у билансу стања Предузећа и нетачног извештавања корисника финансијских извештаја у делу доспећа обавеза.

Препорука број 15: Препоручује се Предузећу да, изврши рекласификацију дела дугорочних кредита који доспева у року од годину дана од дана биланса, у складу са одредбама члана 31. став 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике.

6.1.13. Краткорочне обавезе

Краткорочне обавезе исказане у износу од 45.753 хиљаде динара представљене су следећом табелом:

Табела број 28. – Краткорочне обавезе

Назив	2017. година	2016. година
Примљени аванси, депозити и кауције	409	630
Добављачи у земљи	9.995	10.296
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	14.723	13.197
Друге обавезе	1.500	828
Обавезе за порез на додату вредност по издатим фактурама по општој стопи (осим примљених аванса)	–	379
Обавезе за порез на додату вредност по издатим фактурама по посебној стопи (осим примљених аванса)	1.795	1.903
Обавезе за порез из резултата	78	-
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова	472	472
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	148	109
Одложени приходи и примљене донације	16.633	19.569
Укупно	45.753	47.383

6.1.13.1. Примљени аванси, депозити и кауције

Примљени аванси, депозити и кауције исказани у износу од 409 хиљада динара приказани су у следећој табели:

Табела број 29. – Примљени аванси, депозити и кауције

Назив	2017. година	2016. година
Примљени аванси, депозити и кауције	409	630
Укупно	409	630

Сви примљени аванси потичу из 2017. године, а њихова структура може се представити следећом табелом:

Табела број 30. – Структура примљених аванса

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Примљени аванси од правних и физичких лица по основу закупа робних и пољопривредних тезги на пијацама Текија и Бујковски мост у Врању	184
Преplate купаца (физичка и правна лица) по основу услуге изношења смећа на крају извештајног периода	225
Укупно	409

6.1.13.2. Обавезе из пословања

Обавезе из пословања исказане у износу од 9.995 хиљада динара приказане су у следећој табели:

Табела број 31. – Обавезе из пословања

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Добављачи у земљи	9.995	10.296
Укупно	9.995	10.296

Преглед најзначајнијих добављача у земљи дат је у табели која следи:

Табела број 32. - Преглед најзначајнијих добављача у земљи

- у хиљадама динара-

Назив добављача	2017. година
KNEZ PETROL д.о.о., Земун	1.534
ЈП Нови дом, Врање	776
РС Здравствени центар, Врање	769
Компанија СИМПО а.д., Врање	544
Жикица Трајковић Извршитељ пр., Врање	359
Омладинска задруга Врање, Врање	316
Пеликан д.о.о., Врање	292
ЈП Електропривреда Србије, Београд	274
ПТП Машинопроект д.о.о., Врање	245
Enigma MC Group д.о.о., Врање	224
Остали добављачи	4.662
Укупно	9.995

Предузеће је, у складу са одредбама члана 18. став 1. Закона о рачуноводству, путем ИОС образаца, вршило усаглашавање обавеза према добављачима у земљи са стањем на дан 31. децембар 2017. године.

Предузеће је, у складу са чланом 18. став 4. Закона о рачуноводству, у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину обелоданило проценат усаглашених обавеза према добављачима са стањем на дан 31. децембар 2017. године.

6.1.13.3. Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе исказане у износу од 16.223 хиљаде динара приказане су у следећој табели:

Табела број 33. – Остале краткорочне обавезе

Назив	2017. година	2016. година
Обавезе по основу зарада и накнада зарада		
Обавезе за нето зараде и накнаде зарада осим накнада зарада које се рефундирају	9.010	8.113
Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	989	855
Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог	2.484	2.227
Обавезе за порезе и доприносе на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	2.240	2.002
Свега	14.723	13.197
Друге обавезе		
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	41	59
Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима	217	161
Остале обавезе	1.242	608
Свега	1.500	828
Укупно	16.223	14.025

Обавезе по основу зарада и накнада зарада

Обавезе по основу зарада и накнада зарада исказане у износу од 14.723 хиљаде динара односе се на обавезе за неисплаћене зараде за месец децембар 2017. године.

Друге обавезе

Обавезе по основу камата и трошкова финансирања у износу од 41 хиљада динара односе се на укалкулисану камату за децембар 2017. године по основу дугорочних кредита (Напомена: 6.1.12).

Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима

Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима исказане у износу од 217 хиљада динара односе се на обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима о обављању електро-механичарских радова.

Остале обавезе

Остале обавезе исказане у износу од 1.242 хиљаде динара, односе се на обавезе за уплату разлике између укупног износа зарада обрачунатих за месец

децембар 2017. године, применом основице која није умањена у смислу Закона о привременом уређивању основица, за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава и укупног износа зарада обрачунатих применом умањене основице.

6.1.13.4. Обавезе по основу пореза на додату вредност

Обавезе по основу пореза на додату вредност исказане у износу од 1.795 хиљада динара односе се на обавезу за порез на додату вредност исказану у пореској пријави за месец децембар 2017. године.

6.1.13.5. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

Табела број 34. – Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Обавезе за порез из резултата	78	–
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова	472	472
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	148	109
Укупно:	698	581

Обавезе за порез из резултата исказане у износу од 78 хиљада динара односе се на обавезе за порез на добит за 2017. годину измирену дана 15. марта 2018. године.

Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова исказане у износу од 472 хиљаде динара односе се на обавезе за грађевинско земљиште у Врањској Бањи за 2011. годину у износу од 222 хиљаде динара и 2012. годину у износу од 250 хиљада динара.

Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине исказане у износу од 148 хиљада динара, односе се на обавезе за накнаде по уговорима о обављању привремених и повремених послова, за месец децембар 2017. године.

6.1.13.6. Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења исказана су у износу од 16.633 хиљаде динара, а њихова структура приказана је у следећој табели:

Табела број 35. – Структура пасивних временских разграничења

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Одложени приходи и примљене донације	16.633	19.569
Укупно	16.633	19.569

Одложени приходи и примљене донације

Одложени приходи и примљене донације исказани су на дан биланса у износу од 16.633 хиљаде динара, а промене у оквиру овог рачуна током 2017. године могу се табеларно представити на следећи начин:

Табела број 36. – Промене на рачуну Одложени приходи и примљене донације у 2017. години

- у хиљадама динара-

Опис промене	2017. година
Стање на дан 1. јануар 2017. године	19.569
Повећање у 2017. години	–
Смањење у корист прихода (Напомена: 6.2.6)	(2.936)
Стање на дан 31. децембар 2017. године	16.633

Стање Одложених прихода и примљених донација на дан 1. јануар 2017. године је исказано у износу од 19.569 хиљада динара, а обухвата неотписану вредност некретнина и опреме које су набављене из средстава примљених од Оснивача (Град Врање) у циљу обављања комуналне делатности.

Смањење у корист прихода у износу од 2.936 хиљада динара се односи на пренос државних давања у приходе у висини амортизације некретнина и опреме за 2017. годину. Укупан износ преноса државних давања у приходе по овом основу од дана активирања некретнина и опреме до 31. децембра 2017. године износи 10.623 хиљаде динара.

Преглед примљених донација према њиховој намени може се табеларно представити на следећи начин:

Табела број 37. – Преглед примљених донација према њиховој намени

-у хиљадама динара-

Назив грађевинских објеката и опреме из донације	Број и датум уговора и намена донације	Набавна вредност и датум активирања објекта и опреме	Приходи по основу условљених донација до краја 2017. године	Стање на дан 31. децембар 2017. године
Објекат млечне пијаце и надстрешнице на пијаци „Текија“ у Врању - грађевински објекат	Уговор број 40-S/07-17 о изградњи објекта од 24. октобра 2007. године - зграда за продају млечних производа	10.557 (4. новембар 2008. године)	(2.398)	8.159
Теретно возило са специјалном надоградњом аутомобил ДАФ LF 280 FA 18t - опрема	Уговор број 40-313/2015-16 о уступању на трајно коришћење од 4. октобра 2015. године - за сакупљање и одвоз смећа	11.325 (31. децембар 2012. године)	(3.926)	7.399
Дробилица GUIDETTI CAESAR 100020 за грађевински отпад - опрема	Уговор број 404-58/11-16 о купопродаји машине дробилице за грађевински отпад од 26. децембра 2011. године - за дробљење шута за потребе Града Врања	5.374 (4. октобар 2015. године)	(4.299)	1.075
Укупно		27.256	(10.623)	16.633

Налаз: У поступку ревизије, а на основу расположиве документације, утврђено је следеће:

1) Приликом прве примене МСФИ за МСП Предузеће није извршило рекласификацију одложених прихода по основу примљених донација (објекат млечна пијаца и аутосмећар) у корист рачуна Нераспоређени добитак ранијих година у износу од 15.558 хиљада динара. С обзиром да донације нису биле условљене (испуњени су услови у вези са одређеним будућим резултатима), наведено није у складу са захтевима параграфа 35.7. Прелазак на МСФИ за МСП. Поступајући на наведени начин, Предузеће је у Билансу стања на дан 31. децембар 2017. године више исказало Одложене приходе и примљене донације за износ од 15.558 хиљада динара, а мање исказало Нераспоређени добитак ранијих година за исти износ;

2) Предузеће је на дан биланса, у корист рачуна Одложени приходи и примљене донације исказало донацију примљену од Оснивача (Град Врање) у виду опреме (машина дробилица GUIDETTI CAESAR 100020 за грађевински отпад) у износу од 1.075 хиљада динара без веродостојне документације. Наиме, Предузеће је наведену пословну промену евидентирало у својим пословним књигама на основу Уговора број 404-58/11-16 о купопродаји машине дробилице за грађевински отпад, за потребе Града Врања, од 26. децембра 2011. године, који је закључен између Града Врања (наручилац) и добављача Алто плус д.о.о., Врање (испоручилац) опреме. Наведени уговор не садржи правни основ нити обим права коришћења опреме (дробилице) од стране Предузећа, као ни правни основ евидентирања примљене донације у његовим пословним књигама, што није у складу са одредбама члана 8. став 2. Закона о рачуноводству;

3) Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину обелоданило природу и износе државних давања признатих у финансијским извештајима, што није у складу са захтевима параграфа 24.6. Одељак 24 – Државна давања МСФИ за МСП.

Ризик:

1) Евидентирањем пословних промена без веродостојне документације настаје ризик састављања необјективних и неистинитих финансијских извештаја;

2) Уколико се настави са неправилним књиговодственим евидентирањем Одложених прихода и примљених донација, постоји ризик да исказано стање у билансу стања неће одговорати стварном стању имовине и капитала;

3) Необелодањивањем обавезних података у Напоменама уз финансијске извештаје настаје ризик погрешног информисања корисника финансијских извештаја.

Препорука број 16: Препоручује се Предузећу да изврши признавање прихода по основу примљених донација (објекат млечна пијаца и аутосмећар) у корист рачуна Нераспоређени добитак ранијих година у износу од 15.558 хиљада динара у складу са захтевима параграфа 24.4. Одељак 24 – Државна давања МСФИ за МСП. За примљену донацију (машина дробилица GUIDETTI CAESAR) у износу од 1.075

хиљада да у сарадњи са Оснивачем утврди правни основ и обим коришћења исте и сходно утврђеном праву евидентира опрему у својим пословним књигама у складу са одредбама члана 8. став 2. Закона о рачуноводству и МСФИ за МСП. Препоручује се такође, да Предузеће у наредном извештајном периоду у Напоменама уз финансијске извештаје обелодани природу и износе државних давања признатих у финансијским извештајима у складу са захтевима параграфа 24.6. Одељак 24 – Државна давања МСФИ за МСП.

6.2. Биланс успеха

Табела број 38. – Преглед укупних прихода и расхода

-у хиљадама динара-

Врсте прихода / расхода	Приходи	Расходи	Добитак / Губитак
Пословни	276.564	248.479	28.085
Финансијски	446	616	(170)
Усклађивање вредности остале имовине	-	28.269	(28.269)
Остали	4.226	2.896	1.330
Укупно (Напомена 6.2.8)	281.236	280.260	976

6.2.1. Пословни приходи

Пословни приходи исказани у износу од 276.564 хиљаде динара могу се представити следећом табелом:

Табела број 39. – Пословни приходи

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Приходи од продаје робе	1.022	516
Приходи од продаје производа и услуга	275.542	269.885
Укупно	276.564	270.401

6.2.1.1. Приходи од продаје робе

Приходи од продаје робе исказани у износу од 1.022 хиљаде динара обухватају приходе приказане у следећој табели:

Табела број 40. - Приходи од продаје робе

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Приходи од продаје погребне опреме	544
Приходи од робе у транзиту	478
Укупно	1.022

Приходи од продаје погребне опреме исказани у износу од 544 хиљаде динара остварени су продајом погребне опреме у продавници на градском гробљу.

Приходи од робе у транзиту исказани у износу од 478 хиљада динара односе се на фактурисану робу купцима која је набављена од добављача како би се спровела

међусобна компензација. Наведена роба се не евидентира преко магацина и не обрачунава се разлика у цени по том основу.

6.2.1.2. Приходи од продаје производа и услуга

Табела број 41. – Приходи од обављања комуналне делатности

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Приходи од услуга изношења и депоновања смећа-физичка лица	125.535
Приходи од услуга изношења и депоновања смећа-правна лица	77.314
Приходи од услуга одржавања јавне хигијене и зелених површина	26.592
Приходи од погребних и других услуга на гробљима	15.828
Приходи од пијачних услуга	14.035
Приходи од димничарских услуга	9.557
Приходи од продаје секундарних сировина	2.830
Приходи од услуга зоохигијенске службе	1.384
Приходи од услуга пражњења септичких јама	1.049
Приходи од зимског одржавања тротоара	792
Приходи од осталих услуга	626
Укупно	275.542

Приходи од услуга изношења и депоновања смећа исказани у укупном износу од 202.849 хиљада динара представљају најзначајније приходе исказане у оквиру прихода од продаје (74%), а настали су обављањем основне делатности Предузећа, односно настали су пружањем услуга изношења и депоновања смећа које се месечно фактуришу физичким и правним лицима.

Приходи од услуга одржавања јавне хигијене и јавних зелених површина исказани у износу од 26.592 хиљаде динара, највећим делом у износу од 25.478 остварени су по основу Уговора број 3057 од 27. децембра 2016. године закљученим са Градом Врањем као Оснивачем. Предузеће је испоставило фактуре Оснивачу са овереном спецификацијом извршених радова на пословима јавне хигијене и зеленила за период од 01.01.-31.12.2017. године.

Приходи од погребних и других услуга на гробљима исказани у износу од 15.828 хиљада динара највећим делом се односе на закуп и обнову закупа гробних места у износу од 10.838 хиљада динара, услуге сахрањивања у износу од 3.213 хиљада динара, израде бетонских оквира у износу од 1.523 хиљаде динара и коришћење сале у износу од 254 хиљаде динара.

Приходи од пијачних услуга исказани у износу од 14.035 хиљада динара остварени су по основу фактурисане месечне реализације закупа пијачних тезги и резервације пијачног простора у износу од 8.634 хиљаде динара и наплате дневних пијачних такси у износу од 5.401 хиљада динара.

Приходи од димничарских услуга исказани у износу од 9.557 хиљада динара односе се на месечно фактурисање за одржавање обичних димњака у граду за домаћинства као и на извршене димничарске услуге по захтеву трећих лица (преглед, чишћење, пробијање и паљење димоводних канала).

Приходи од продаје секундарних сировина исказани у износу од 2.830 хиљада динара остварени су по основу продаје балиране ПЕТ амбалаже, балираног папира (картона) и амбалажног стакла у укупном износу од 2.068 хиљада динара по основу Уговора број 2783 од 17. децембра 2013. године и Анекса Основног Уговора број 142 од 24. јануара 2017. године закљученим са предузећем Секопак д.о.о., Београд. Предузеће за ПЕТ амбалажу врши примарну селекцију на месту настанка, постављањем жичаних контејнера у граду и селима и издвајањем са дела депоније „Метерис“. Износ од 762 хиљаде динара односи се на продају отпадног гвожђа Центру за рециклажу д.о.о., Београд у износу од 705 хиљада динара и отпадног гвожђа физичким лицима (запосленима) на лицитацији која је организована у оквиру Предузећа у износу од 57 хиљада динара.

Приходи од услуга зоохигијенске службе исказани у износу од 1.384 хиљаде динара односе се на периодично хватање и збрињавања напуштених паса у зависности од попуњености азила за смештај паса. Акције су спровођене на територији Града Врања и Врањске Бање и појединим селима, а по налогу и уз пратњу комуналних инспектора.

Приходи од услуга пражњења септичких јама исказани у износу од 1.049 хиљада динара остварени су по основу Уговора број 2796-2 од 5. децембра 2016. године закљученим са Војном Поштом 5007, Врање у износу од 663 хиљаде динара и по основу захтева трећих лица у износу од 386 хиљада динара.

Приходи од зимског одржавања тротоара исказани у износу од 792 хиљаде динара остварени су по основу Уговора број 116 од 19. јануара 2017. године закљученим са Градом Врање. Предмет наведеног Уговора је извођење услуга „Текуће поправке и одржавање саобраћајница – тротоара у зимском периоду од 01.01.2017. године до 01.03.2017. године“.

Приходи од осталих услуга исказани у укупном износу од 626 хиљада динара остварени су по основу депоновања шута у износу од 156 хиљада динара, префактурисаних трошкова комуналних услуга закупцима пословног (продајног) простора у износу од 141 хиљада динара и осталих услуга исказаних у износу од 329 хиљада динара које су извршене по захтевима трећих лица (транспортни трошкови, превоз воде и слично).

Предузеће је у 2017. години примењивало ценовник комуналних услуга на који је Скупштина града Врања дала сагласност Решењем број 38-4/14-13 од 9. јула 2014. године.

6.2.2. Пословни расходи

Пословни расходи у износу од 248.479 хиљада динара могу се представити следећом табелом:

Табела број 42. – Пословни расходи

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Набавна вредност продате робе	845	362
Трошкови материјала	12.365	11.466
Трошкови горива и енергије	19.458	19.128

Назив	2017. година	2016. година
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	182.871	185.357
Трошкови производних услуга	4.953	5.463
Трошкови амортизације	13.612	12.888
Нематеријални трошкови	14.375	13.460
Укупно	248.479	248.124

6.2.2.1. Набавна вредност продате робе

Набавна вредност продате робе исказана у укупном износу од 845 хиљада динара односи се на набавну вредност продате робе у транзиту, у износу од 478 хиљада динара и набавну вредност продате погребне опреме у износу од 367 хиљада динара (Напомена:6.2.1.1).

6.2.2.2. Трошкови материјала

Трошкови материјала исказани у износу од 12.365 хиљада динара могу се табеларно представити на следећи начин:

Табела број 43. - Трошкови материјала

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Трошкови материјала за израду	6.441	6.225
Трошкови осталог материјала (режијског)	4.252	1.689
Трошкови резервних делова	433	3.001
Трошкови једнократног отписа алата и ситног инвентара	1.239	551
Укупно	12.365	11.466

Трошкови материјала за израду исказани у износу од 6.441 хиљада динара односе се на утрошен основни материјал у износу од 4.450 хиљада динара и утрошену заштитну опрему и остала средства за личну заштиту запослених (ХТЗ опрема) у износу од 1.991 хиљада динара.

Утрошен основни материјал у износу од 4.450 хиљада динара обухвата утрошен материјал у циљу обављања основне и осталих делатности које су поверене Предузећу у износу од 3.853 хиљаде динара и трошкове сортирања, пресовања и предаје амбалажног отпада са депоније „Метерис“ на даљи третман предузећу за поступање са амбалажним отпадом у износу од 597 хиљада динара.

Материјал утрошен у циљу обављања основне и осталих делатности које су поверене Предузећу у износу од 3.853 хиљаде динара обухвата: грађевински, водоводни, канализациони, машинско-браварски, молерско-фарбарски и електроматеријал као и шрафовску робу за изношење и депоновање смећа, одржавање јавне хигијене и зелених јавних површина, одржавање градских пијаца и гробаља, вршење димничарских и зоохигијеничарских услуга, као и за реновирање нове управне зграде Предузећа.

Трошкове осталог материјала (режијског) у износу од 4.252 хиљаде динара чине:

Табела број 44. – Трошкови осталог материјала (режијског)

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Трошкови резервних делова за одржавање механизације Предузећа	2.408
Трошкови потрошног и канцеларијског материјала (тонери, рибон, штампани блокови признаница, потврда, пропусница, рачуни и други канцеларијски материјал)	953
Трошкови ауто гума за теретна, специјална и путничка возила и пољопривредне машине	843
Трошкови осталог материјала	48
Укупно	4.252

Трошкови резервних делова исказани у износу од 433 хиљаде динара односе се на резервне делове утрошене за одржавање возног парка (теретна, специјална и путничка возила) и пољопривредних машина ради обављања делатности и осталих пословних активности Предузећа.

Трошкови једнократног отписа алата и инвентара исказани у износу од 1.239 хиљада динара односе се на трошкове алата и ситног инвентара (канцеларијски намештај, лап-топови, радијатори, контејнери, точкови контејнера, ручна колица, пољопривредне алатке и друго) који се приликом издавања у употребу отписују у целости.

6.2.2.3. Трошкови горива и енергије

Трошкови горива и енергије исказани у износу од 19.458 хиљада динара могу се табеларно представити на следећи начин:

Табела број 45. – Трошкови горива и енергије

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Трошкови горива (Евро дизел и безоловни бензин Евро Премијум БМБ 95) за теретна, путничка и возила специјалне намене и ситну механизацију	14.453
Трошкови електричне енергије	2.347
Трошкови уља и мазива	1.257
Трошкови воде	973
Трошкови дрва за огрев	267
Трошкови централног грејања закупљених пословних просторија	161
Укупно	19.458

Предузеће има усвојен Правилник о условима и начину коришћења горива и нормативу потрошње у ЈКП „Комрад“ Врање, број 1041/1 од 31. маја 2017. године са нормативима потрошње горива за сва возила број 1041 од истог датума.

Директор Предузећа је донео дана 27. фебруара 2018. године Правилник о коришћењу службених возила број 439/1, којим се утврђују услови и начин

коришћења возила у власништву Предузећа искључиво у циљу обављања службених послова.

6.2.2.4. Трошкови зарада накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада за 2017. годину, у пословним књигама Предузећа, исказани у укупном износу од 182.871 хиљада динара приказани су у следећој табели:

Табела број 46. – Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Трошкови зарада и накнада зарада (бруто)	137.523	139.461
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	34.014	32.067
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	4.943	8.008
Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	190	231
Трошкови накнада по уговору о делу	146	401
Остали лични расходи и накнаде	6.055	5.189
Укупно	182.871	185.357

Трошкови зарада и друге накнаде

Обрачун и исплата зарада и накнада зарада у Предузећу утврђена је Законом о раду, Уредбом о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима²⁸, Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности Града Врања²⁹, Колективним уговором код послодавца број 450 од 19. фебруара 2016. године, уговорима о раду и Програмом пословања за 2017. годину.

Трошкови зарада и накнада зарада у Програму пословања Предузећа за 2017. годину планирани су у износу од 145.386 хиљада динара, а реализовани су у износу од 137.523 хиљаде динара и у оквиру су планираних Програмом пословања за 2017. годину.

Колективним уговором код послодавца утврђено је право запослених, на увећану зараду, по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу 0,4%, од основице, као и накнада зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености у трајању до 30 дана, најмање у висини 75% од просечне зараде у претходних 12 месеци пре месеца у коме је наступила привремена спреченост за рад, с тим да не може бити нижа од минималне зараде утврђене у складу са законом, ако је спреченост за рад проузрокована болешћу или повредом ван рада.

²⁸ „Службени гласник РС“, број 27/14

²⁹ „Службени гласник Града Врања“, број 9/15

Програмом пословања за 2017. годину утврђена је маса зарада за 241 запосленог, а просечан број запослених у току 2017. године износио је 223.

У тренутку доношења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, у Предузећу је била у примени основица за обрачун и исплату зарада у висини од 19.845 динара.

У складу са Закључком Градског већа Града Врања број 06-217/2014-04 од 22. децембра 2014. године, Надзорни одбор Предузећа донео је Одлуку број 260-12 од 6. фебруара 2015. године, којом се усваја предлог Комисије за мандатско – имунитетска и административна питања и избор и именовање, о усклађивању зарада запослених у ЈКП „Комрад“, Врање. Надзорни одбор, донео је Правилник о изменама и допунама Правилника о раду ЈКП „Комрад“, Врање број 260-11 од 6. фебруара 2015. године, који се односи на промену новчаног износа зараде, по радним местима. На наведени Правилник о раду Оснивач није дао сагласност. У складу са тако донетим Правилником о раду, Предузеће је са 72 запослена закључило анексе уговора о раду, применом умањених коефицијената сложености послова.

Одлуком директора о додатним коефицијентима за исплату зарада број 680 од 14. марта 2016. године, извршена је корекција, односно повећање коефицијената у распону од 0,10 до 1,50 на следећим радним местима:

Табела број 47. – Упоредни преглед коефицијената

Радно место	Повећање коефицијента	Нови коефицијент
Заменик директора	1,50	6,00
Заменик директора унутрашње контроле	1,00	5,50
Помоћник директора	1,00	5,50
Технички руководилац и координатор техничке службе	1,00	5,10
Главни благајник	0,35	2,75
Референт управљања неопасним отпадом	0,35	2,75
Аутомеханичар прве групе	0,10	2,30
Референт обрачуна зараде	0,20	2,90
Референт утужења грађана	0,20	2,55

Предузеће је повећало коефицијенате сложености послова за време примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, иако је чланом 4. Закона прописано да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања донетог за време примене овог Закона.

Одлуком директора број 608–1 од 8. јула 2016. године, престала је да важи одлука о додатним коефицијентима за исплату зараде.

Налаз: Предузеће је у току 2015., 2016. и 2017. године закључило уговоре о раду, односно анексе уговора са запосленима на радним местима, која су накнадно систематизована: извршни директор, директор општих и правних послова, референт архиве – администратор за опште послове, администратор АОП, помоћник службе у радној јединици изношења смећа, радник на гробљу, технолог биљне производње, референт пијаце, референт унутрашње контроле и хватач, а да претходно својим општим актом, односно Колективним уговором, није за наведена радна места дефинисало елементе за обрачун и исплату основне зараде, што није у складу са чланом 107. Закона о раду и чланом 56. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије.

Ризик: Неутврђивањем елемената за обрачун и исплату основне зараде за сва систематизована радна места, јавља се ризик од закључења уговора о раду који садржи елементе на које Оснивач није дао сагласност.

Препорука број 17: Препоручује се Предузећу да донесе општи акт, којим ће бити утврђени елементи за обрачун и исплату основне зараде (кофицијенте) за сва систематизована радна места, у складу са чланом 107. Закона о раду и чланом 56. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије.

Предузеће је било у обавези да обрачун и исплату зарада врши у складу са Законом о јавним предузећима и Уредбом о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима. Чланом 3. Уредбе дефинисано је да је Предузеће пре вршења исплате и подношења Појединачне пореске пријаве о обрачунатим порезима и доприносима, дужно да обрачуната средства за исплату зарада запослених, на Обрасцу ЗИП–1, достави на оверу надлежном органу јединице локалне самоуправе, као и да Предузеће не може извршити исплату зарада пре овере Обрасца ЗИП–1.

Налаз: Предузеће је у току 2017. године, вршило исплату зарада запосленима, без овере Образаца ЗИП–1 од стране надлежног органа јединице локалне самоуправе, што није у складу са одредбама члана 66. Закона о јавним предузећима и чланом 3. Уредбе о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима.

Ризик: Вршењем исплате зарада пре извршене контроле усклађености података о зарадама и броју запослених са подацима из Програма пословања и без овере Образаца ЗИП–1 од стране надлежних органа, јавља се ризик исплате зарада и накнаде зарада без контроле Оснивача.

Препорука број 18: Препоручује се Предузећу да пре вршења исплате и подношења Појединачне пореске пријаве о обрачунатим порезима и доприносима, обрачуната средства за исплату зарада запослених на Обрасцу ЗИП–1, достави на оверу надлежном органу јединице локалне самоуправе, у складу са Законом о јавним предузећима и Уредбом о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима.

Правилником о раду број 2970 од 29. септембра 2014. године, било је дефинисано право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада (топли оброк) у висини од 3.900,00 динара месечно, право на регрес за коришћење годишњег одмора, у висини од 3.600,00 динара годишње, који се исплаћује у 12 једнаких месечних рата, као и право на увећану зараду по основу времена проведеног на раду

(минули рад), за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца ЈКП „Комрад“, Врање у висини 0,4% од основице. Такође, поменути Правилником, предвиђено је право запослених на накнаду зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана и то најмање у висини 65% просечне зараде у претходних 12 месеци, пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад, с тим да не може бити нижа од минималне зараде, ако је спреченост за рад проузрокована болешћу или повредом на рада. Колективним уговором код послодавца, број 450 од 19. фебруара 2016. године, дата су већа права запосленима, у односу на претходни Правилник о раду, те је висина накнаде трошкова за исхрану у току рада (топли оброк), са припадајућим порезима и доприносима, повећана на износ од 250 динара дневно. Регрес за коришћење годишњег одмора, са припадајућим порезима и доприносима, такође је повећан, и то у висини од 75% просечно исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији, према последњем објављеном податку републичког органа за статистику, за претходну годину, а исплаћује се у 12 једнаких месечних рата. Такође, повећана је и увећана зарада по основу времена проведеног на раду (минули рад), те се исплаћује за сваку пуну годину рада остварену у радном односу, у висини 0,4% од основице, док је право запослених на накнаду зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана, повећано и то у висини од 75% просечне зараде у претходних 12 месеци, пре месеца у којем је наступила привремена спреченост за рад, с тим да не може бити нижа од минималне зараде, ако је спреченост за рад проузрокована болешћу или повредом на раду.

Налаз: За време примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Предузеће није примењивало основицу за обрачун зарада која је била у примени на дан доношења Закона, умањену за 10%, која је износила 19.845,00 динара, пре умањења, већ основицу која се разликује сваког месеца, на коју је Предузеће применило умањење од 10%, што није у складу са чланом 5. став 1. Закона. У складу са образложењем одговорних лица, Предузеће је приликом обрачуна зарада примењивало основицу на месечном нивоу у зависности од расположиве масе зараде утврђене Програмом пословања Предузећа. Преглед примењених основица дат је у табели.

Табела број 48. – Упоредни преглед бруто основица за обрачун зараде, коју је требало умањити за 10%

Месец 2017. године	Основица за зараде која је требало бити примењена	Основица за зараде коју је Предузеће применило приликом обрачуна
Јануар	19.845,00	16.817,78
Фебруар	19.845,00	16.000,00
Март	19.845,00	17.991,11
Април	19.845,00	16.533,33
Мај	19.845,00	18.400,00
Јун	19.845,00	17.795,56
Јул	19.845,00	17.173,33
Август	19.845,00	18.808,89
Септембар	19.845,00	17.572,80
Октобар	19.845,00	20.142,22
Новембар	19.845,00	20.142,22
Децембар	19.845,00	21.093,33

Такође, Предузеће је за време примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава повећало накнаду трошкова за исхрану у току рада (топли оброк), регрес за коришћење годишњег одмора, увећану зараду по основу временаведеног на раду (минули рад) и накнаду зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад, иако је чланом 4. Закона прописано да су ништаве одредбе општег или појединачног акта (осим појединачног акта којим се плата повећава по основу напредовања) којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи, на основу којих се повећава износ плата и другог сталног примања донетог за време примене овог Закона.

Табела број 49. – Табела обрачуна зараде

Зараде и накнаде зарада	Обрачун зарада	Обрачунато у складу са Законом	Више/мање исплаћено
Редован рад	82.187	91.485	(9.298)
Накнада зарада за годишњи одмор	11.331	13.232	(1.901)
Топли оброк	13.863	8.791	5.072
Регрес	10.928	830	10.098
Минули рад	6.433	5.378	1.055
Накнаде зараде за државни и верски празник који је нерадни дан	3.652	4.452	(800)
Доплата до минималне зараде	3.269	2.004	1.265
Накнада зараде за боловање до 30 дана	2.461	2.586	(125)
Прековремени рад	1.172	1.301	(129)
Увећана зарада за рад на дан празника који је нерадни дан	1.137	1.365	(228)
Ноћни рад	692	785	(93)
Плаћено одсуство	398	443	(45)
Укупно	137.523	132.652	4.871

Применом измењене основице и повећањем других елемената (накнаде трошкова за исхрану у току рада – топли оброк, регреса за коришћење годишњег одмора, увећане зараде по основу временаведеног на раду – минули рад и накнаде зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад) Предузеће је за 2017. годину више обрачунало и исплатило бруто зараду у износу од најмање 4.871 хиљаде динара.

Ризик: Увећањем елемента за обрачун зарада, након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, јавља се ризик да Предузеће неће пословати у складу са законским прописима.

Препорука број 19: Препоручује се Предузећу да за обрачун и исплату зарада примењује основицу у смислу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава која је била у примени на дан доношења овог Закона, умањену за 10%, као и да донесе Општи акт, који ће садржати елементе (накнаду трошкова за исхрану у

току рада – топли оброк, регрес за коришћење годишњег одмора, увећану зараде по основу времена проведеног на раду – минули рад и накнаду зараде за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад), у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Табела број 50. – Табела структуре зарада

-у хиљадама динара-

Зараде и накнаде зарада	2017. година
Редован рад	82.187
Накнада зарада за годишњи одмор	11.331
Топли оброк	13.863
Регрес	10.928
Минули рад	6.433
Накнаде зараде за државни и верски празник који је нерадни дан	3.652
Доплата до минималне зараде	3.269
Накнада зараде за боловање до 30 дана	2.461
Прековремени рад	1.172
Увећана зарада за рад на дан празника који је нерадни дан	1.137
Ноћни рад	692
Плаћено одсуство	398
Укупно	137.523

Зараде пословодства

Чланом 54. Статута дефинисано је да Предузеће заступа и представља директор, кога именује Оснивач на период од четири године.

Налаз: Зараде пословодства за 2017. годину исплаћене су у укупном износу од 1.954 хиљаде динара, док Програмом пословања за 2017. годину нису планирана средства за зараду пословодства, већ је зарада пословодства исказана у оквиру укупне масе зарада старозапослених, што није у складу са обавезујућим Смерницама за израду Програма пословања јавних предузећа за 2017. годину (усвојених Закључком Владе Републике Србије 05 број 023–10876/2016 од 17. новембра 2016. године), којима се ближе утврђују елементи годишњег програма пословања и којима је дефинисано да је неопходно навести број запослених који чини пословодство, број новозапослених, обрачунату бруто II масу зарада, исплаћену бруто II масу зарада и просечну зараду.

Ризик: Непридржавајући се Смерница за израду Програма пословања јавних предузећа постоји ризик да Предузеће врши исплате за које Оснивач није дао сагласност.

Препорука број 20: Препоручује се Предузећу да се приликом израде Програма пословања придржава обавезујућих Смерница за израду Програма пословања јавних предузећа.

Чланом 10. уговора о раду, закљученог између Надзорног одбора и Директора дефинисана је основна месечна бруто зарада у висини од 141.168 динара.

Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца

Трошкове пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца у износу од 34.014 хиљада динара, чине трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца у износу од 24.658 хиљада динара и трошкови умањења зарада по основу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава у износу од 9.356 хиљада динара.

Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима

Трошкови накнаде по уговору о привременим и повременим пословима исказани у износу од 4.943 хиљаде динара, односе се на трошкове настале по основу ангажовања физичких лица на пословима изношења смећа, уређења зелених површина, одржавања јавне хигијене, возача, благатјника, чувара, аутомеханичара, погребника и димничара у складу са закљученим уговорима о привременим и повременим пословима.

Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора

Трошкови накнаде члановима Надзорног одбора исказани у износу од 190 хиљада динара, односе се на трошкове накнада члановима Надзорног одбора Предузећа за 2017. годину.

Трошкови накнада по уговору о делу

Трошкови накнада по уговору о делу исказани у износу од 146 хиљада динара, односе се на трошкове обављања електро-механичарских радова, у складу са закљученим уговорима са физичким лицима.

Остали лични расходи и накнаде

Табела број 51. – Остали лични расходи и накнаде

- у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Накнаде трошкова превоза на рад и са рада	2.981
Јубиларне награде	1.204
Трошкови отпремнина	1.004
Солидарна помоћ	341
Накнаде трошкова смештаја и исхране на службеном путу	232
Давања запосленима за 8. март	216
Трошкови употребе приватног возила у службене сврхе	39
Накнаде осталих трошкова на службеном путу	20
Новогодишњи пакетићи за децу	18
Укупно	6.055

Накнаде трошкова превоза на рад и са рада

Накнаде трошкова превоза на рад и са рада у износу од 2.981 хиљада динара исплаћене су у складу са чланом 59. и 60. Колективног уговора код послодавца.

Јубиларне награде

Јубиларне награде исказане у износу од 1.204 хиљаде динара, односе се на отпремнине запосленима поводом годишњице непрекидног рада код послодавца 10, 20, 30, 35 и 40 година, у складу са чланом 45. Колективног уговора код послодавца.

Солидарна помоћ

Солидарна помоћ исказана у износу од 341 хиљада динара, односи се на исплату солидарне помоћи у случају смрти чланова уже породице у износу од 239 хиљада динара, смрти запосленог у износу од 54 хиљаде динара и солидарне помоћи за куповину лекова у износу од 48 хиљада динара, у складу са чланом 43. Колективног уговора код послодавца.

6.2.2.5. Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга исказани у износу од 4.953 хиљаде динара односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 52. – Структура трошкова производних услуга

Назив	2017. година	2016. година
Трошкови транспортних услуга	2.236	2.463
Трошкови услуга одржавања	1.153	1.288
Трошкови закупа	338	469
Трошкови сајмова	2	20
Трошкови рекламе и пропаганде	438	565
Трошкови осталих услуга	786	658
Укупно	4.953	5.463

Трошкови транспортних услуга исказани у износу од 2.236 хиљада динара односе се на услуге фиксне телефоније у износу од 117 хиљада динара, услуге мобилне телефоније у износу од 898 хиљада динара и услуге интернета у износу од 62 хиљаде динара које је извршио „Телеком Србија“ а.д., Београд, услуге интернета у износу од 18 хиљада динара које је извршио ЈП Пошта Србије РЈ „Пошта НЕТ“, Београд и услуге поштанског саобраћаја – брзе поште, препоручених и обичних пошиљака у износу од 1.054 хиљаде динара које је извршио ЈП Пошта Србије, Београд, као и остале трошкове у износу од 87 хиљада динара.

Услуге мобилне телефоније у 2017. години „Телеком Србија“ а.д., Београд извршио је по Уговору број 1842 од 17. јула 2015. године у износу од 99 хиљада динара и по Уговору број 587 од 28. марта 2017. године у износу од 799 хиљада динара.

Налаз: Предузеће у 2017. години није имало сачињен интерни акт о употреби службених мобилних телефона, којим се уређује право на њихово коришћење, задуживање и раздуживање истим, као и месечни лимит по групама запослених.

Мере предузете у поступку ревизије

У поступку ревизије Директор Предузећа је донео Правилник о коришћењу службених мобилних телефона број 525 дана 9. марта 2018. године којим се уређују права и обавезе запослених по основу њиховог коришћења.

Трошкови услуга одржавања исказани су у износу од 1.153 хиљаде динара и највећим делом односе се на услуге сервисирања возила у износу од 410 хиљада динара које је извршио „Resor“ д.о.о., Гаџин Хан.

Трошкови закупа исказани у износу од 338 хиљада динара обухватају закуп пословног простора по основу уговора закљученог 2013. године са ЈП „Нови дом“ д.о.о., Врање.

Трошкови рекламе и пропаганде исказани у износу од 438 хиљада динара односе се на следеће услуге:

Табела број 53. – Структура трошкова рекламе и пропаганде

Назив	2017. година
Трошкови спонзорства	38
Остали трошкови за рекламу	400
Укупно	438

Налаз: Предузеће у 2017. години није имало сачињен интерни акт којим се утврђују критеријуми за коришћење средстава рекламе и пропаганде.

Мере предузете у поступку ревизије

У поступку ревизије Директор Предузећа донео је 11. јула 2018. године Правилник о трошковима рекламе и пропаганде број 1551, којим се уређују питања у вези са употребом средстава Предузећа на име трошкова рекламе и пропаганде (износ дозвољених средстава, овлашћење појединих лица у вези са употребом средстава и начин контроле употребе средстава за трошкове рекламе и пропаганде).

Трошкови осталих услуга исказани у износу од 786 хиљада динара односе се на следеће услуге:

Табела број 54. – Структура трошкова осталих услуга

Назив	2017. година
Трошкови за услуге заштите	686
Трошкови накнаде за коришћење ауто-пута	100
Укупно	786

Трошкови за услуге заштите исказани у износу од 686 хиљада динара односе се на:

1) трошкове услуга дезинфекције, дезинсекције и дератизације возила за превоз живих и угинулих животиња и одржавање хигијене на сточним пијацама у Ристовцу и Врању које је извршила „Ветеринарска станица“, Врање у износу од 198 хиљада динара;

2) трошкове услуга дезинфекције, дезинсекције и дератизације пословних просторија Предузећа које је извршио „Visan“, Земун у износу од 156 хиљада динара;

3) трошкове мерења емисије депонијског гаса које је извршио „Институт Ватрогас“ д.о.о., Нови Сад у износу од 153 хиљаде динара;

4) трошкове испитивања хемијске и бактериолошке исправности воде и узорковање производа из расхладних витрина на млечној пијаци које је извршио „Завод за јавно здравље“, Врање, у износу од 112 хиљада динара;

5) трошкове услуга контроле против-пожарних апарата и услуге заштите на раду које је извршило „Добровољно ватрогасно друштво“, Врање, у износу од 40 хиљада динара;

б) остале трошкове у износу од 27 хиљада динара.

6.2.2.6. Трошкови амортизације

Трошкови амортизације исказани у укупном износу од 13.612 хиљада динара обухватају амортизацију грађевинских објеката у износу од 1.112 хиљада динара и амортизацију опреме у износу од 12.500 хиљада динара (Напомена 6.1.1).

6.2.2.7. Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 14.374 хиљаде динара, а њихова структура приказана је у следећој табели:

Табела број 55. – Структура нематеријалних трошкова

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Трошкови непроизводних услуга	2.987	2.252
Трошкови репрезентације	229	312
Трошкови премија осигурања	1.119	1.188
Трошкови платног промета	685	753
Трошкови чланарина	42	38
Трошкови пореза	452	438
Остали нематеријални трошкови	8.860	8.479
Укупно	14.374	13.460

Трошкови непроизводних услуга исказани у износу од 2.987 хиљада динара односе се на:

Табела број 56. – Структура трошкова непроизводних услуга

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Трошкови здравствених услуга	321
Трошкови услуга на програмима за рачунаре	202

Назив	2017. година
Трошкови финансијских извештаја или ревизије	117
Трошкови стручног усавршавања (семинари)	55
Трошкови стручног образовања	44
Трошкови осталих непроизводних услуга	2.248
Укупно	2.987

Трошкови здравствених услуга исказани у износу од 321 хиљада динара највећим делом односе се на периодични преглед радника које је извршио „Здравствени центар“, Врање у износу од 316 хиљада динара.

Трошкови услуга на програмима за рачунаре исказани у износу од 202 хиљаде динара односе се на израду мреже рачунара и рачунарску опрему коју је извршио услужно занатска радња С.С. Јелена Станисављевић пр., Сурдулица, у износу од 142 хиљаде динара и редовну администрацију базе, редовно одржавање рачунара, програма и мреже као и израду нових програмских додатака, које је извршио „JST-Electronic“, Сурдулица у износу од 60 хиљада динара.

Трошкови ревизије финансијских извештаја исказани у износу од 117 хиљада динара односе се на ревизију финансијских извештаја за 2017. годину по Уговору број 147-RFI/2017 од 29. септембра 2017. године закљученим са „HLB DS-Revizija“, Београд.

Трошкови осталих непроизводних услуга исказани у износу од 2.248 хиљада динара односе се на услуге сервисирања возила са надоградњом, демонтаже старих олука, израде и уградње хоризонталних олука и окапница, обуке радника физичко техничког обезбеђења, монтаже телефонске централе и остале услуге.

Трошкови репрезентације исказани у износу од 229 хиљада динара односе се на трошкове конзумације хране и пића у угоститељским објектима у износу од 169 хиљада динара и трошкове репрезентације у сопственим пословним просторијама у износу од 60 хиљада динара.

Наказ: Предузеће у 2017. години није имало сачињен интерни акт о трошковима репрезентације, којим се уређује њихово коришћење.

Мере предузете у поступку ревизије

У поступку ревизије, дана 27. фебруара 2018. године, Директор Предузећа донео је Правилник о условима и начину коришћењу средстава за репрезентацију број 439 којим се регулишу услови и начин, поступак и контрола, као и друга питања у вези са коришћењем средстава за репрезентацију Предузећа.

Трошкови премија осигурања исказани су у износу од 1.119 хиљада динара и њихова структура приказана је у следећој табели:

Табела број 57. – Структура трошкова премија осигурања

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Трошкови осигурања средстава у транспорту	729
Трошкови осигурања некретнина, постројења и опреме	224
Трошкови премија за обавезно осигурање лица	166
Укупно	1.119

Трошкови осигурања средстава у транспорту исказани у износу од 729 хиљада динара односе се на осигурање средстава у транспорту које је извршио АМС осигурање а.д.о., Београд у износу од 539 хиљада динара и трошкове обрачунатих премија осигурања средстава у транспорту по полисама осигурања закљученим са „Компанија Дунав осигурање“ а.д.о., Београд у износу од 190 хиљада динара.

Трошкови обрачунатих премија осигурања по полисама осигурања закљученим са „Компанија Дунав осигурање“ а.д.о., Београд обухватају осигурање некретнина, постројења и опреме у износу од 224 хиљаде динара и осигурања лица у износу од 166 хиљада динара.

Трошкови платног промета исказани у износу од 685 хиљада динара односе се на трошкове платног промета у износу од 666 хиљада динара и трошкове за банкарске услуге у износу од 19 хиљада динара.

Трошкови чланарина исказани у износу од 42 хиљаде динара односе се на следеће трошкове:

Табела број 58. – Структура трошкова чланарина

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Трошкови чланарина пословним удружењима	38
Трошкови доприноса Привредној комори	4
Укупно	42

Трошкови пореза исказани у износу од 452 хиљаде динара односе се на следеће трошкове:

Табела број 59. – Структура трошкова пореза

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Трошкови пореза на имовину за 2017. годину	210
Трошкови накнаде на уређивање грађевинског земљишта	152
Остали трошкови пореза (накнада за заштиту и унапређење животне средине)	90
Укупно	452

Остали нематеријални трошкови исказани у износу од 8.860 хиљада динара односе се на следеће трошкове:

Табела број 60. – Структура осталих нематеријалних трошкова

-у хиљадама динара-	
Назив	2017. година
Трошкови административних и судских такси	5.014
Трошкови такси за регистрацију службених возила	101
Остали нематеријални трошкови	3.745
Укупно	8.860

Остали нематеријални трошкови исказани у износу од 5.014 хиљаде динара односе се на трошкове приказане у следећој табели:

Табела број 61. – Структура нематеријалних трошкова

-у хиљадама динара-	
Назив	2017. година
Трошкови извршног поступка (предујам)	3.869
Трошкови судских и административних такси	942
Остали нематеријални трошкови	203
Укупно	5.014

Трошкови извршног поступка исказани у износу од 3.869 хиљада динара односе се на плаћени предујам које је Предузеће као извршни поверилац по Закону о извршењу и обезбеђењу³⁰ дужно да уплати на рачун јавних извршитеља, а по основу поднетих предлога за извршење против извршних дужника ради принудне наплате потраживања на име извршених комуналних услуга. Јавни извршитељ на основу Закључка обавештава Предузеће да је спроведено извршење одређеног предмета односно да је потраживање извршног дужника у потпуности намирено и врши пренос средстава са свог наменског рачуна на рачун Предузећа. На тај начин Предузеће намирује своје потраживање од извршног дужника по основу главног дуга, камате и свих трошкова извршног поступка. Наплаћене трошкове предујма, Предузеће је евидентирало у оквиру групе рачуна – Финансијски приходи (Напомена: 6.2.3).

Налаз: Предузеће је на основу Закључка и фактура јавних извршитеља уплате предујма евидентирало у оквиру групе рачуна – Остали нематеријални трошкови, а наплату предујма од стране извршног дужника евидентирало у оквиру групе рачуна – Финансијски приходи, што није у складу са чланом 18. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике. С обзиром да се уплаћени предујам извршитељу, на крају извршног поступка у целисти наплаћује од извршног дужника, то исти не представља реалан трошак, односно приход Предузећа.

Ризик: Евидентирањем прихода и расхода у вишем износу од стварно насталог јавља се ризик од нереално исказаног резултата пословања.

Препорука број 21: Препоручује се Предузећу да у наредном извештајном периоду уплату предујма јавним извршитељима по достављеном закључку односно фактури врши задужењем групе рачуна – Друга потраживања, а наплату предујма од стране извршног дужника након спроведеног извршења раздужењем групе рачуна – Друга потраживања.

³⁰ „Службени гласник РС“, број 106/15, 106/16 и 113/17

Остали нематеријални трошкови исказани у износу од 3.745 хиљада динара и највећим делом, у износу од 3.650 хиљада динара односе се на трошкове услуга обављања привремених и повремених послова из делатности Омладинске задруге Врање, Врање по Уговору закљученим 2016. године.

6.2.3. Финансијски приходи

Финансијски приходи исказани у износу од 446 хиљада динара у целости се односе на приходе од камата (од трећих лица) остварене по основу наплаћених трошкова предујма јавних извршитеља од стране извршних дужника (физичких и правних лица) у извршним поступцима за неизмирене комуналне услуге, као и наплаћене законске затезне камате обрачунате по том основу.

6.2.4. Финансијски расходи

Финансијски расходи исказани у износу од 616 хиљада динара односе се на расходе приказане у следећој табели:

Табела број 62. – Финансијски расходи

-у хиљадама динара-		
Назив	2017. година	2016. година
Расходи камата (према трећим лицима)	616	1.137
Негативне курсне разлике и негативни ефекти валутне клаузуле (према трећим лицима)	-	222
Укупно	616	1.359

Расходи камата (према трећим лицима) исказани у износу од 616 хиљада динара могу се представити следећом табелом:

Табела број 63. – Структура расхода камата (према трећим лицима)

- у хиљадама динара-	
Назив	2017. година
Расходи камата по основу дугорочних наменских кредита у земљи (Напомена: 6.1.14)	603
Расходи камата по основу неблаговремено измирене обавезе према добављачима	13
Укупно	616

Налаз: Предузеће пре састављања финансијских извештаја за 2017. годину није извршило усаглашавање обавеза по основу дугорочних наменских кредита код Банса Intesa а.д., Београд на дан 31. децембар 2017. године, што није у складу са одредбама члана 18. став 1. Закона о рачуноводству.

Осим тога, утврђено је да Предузеће на дан биланса није извршило обрачун курсних разлика наведених обавеза исказаних у пословним књигама по средњем курсу НБС на крају извештајног периода, што није у складу са захтевима параграфа 30.9 Одељка 30. – Превођење страних валута МСФИ за МСП.

Мере предузете у поступку ревизије

У поступку ревизије, Предузеће је дана 20. марта 2018. године усагласило обавезе по основу дугорочних наменских кредита код Ванса Intesa а.д., Београд на дан 31. децембар 2017. године, путем одговарајућег извода отворених ставки. Након извршеног усаглашења утврђено је да је Предузеће у својим пословним књигама на дан биланса исказало већу обавезу по основу поменутих наменских кредита за износ од 398 хиљада динара и исту је налогом за књижење број 09–159 од 21. марта 2018. године евидентирало у корист рачуна Позитивне курсне разлике.

6.2.5. Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха исказани у износу од 28.269 хиљада динара обухватају обезвређење потраживања, односно нове исправке вредности потраживања од купаца у земљи извршене у току 2017. године у складу са усвојеном рачуноводственом политиком Предузећа у износу од 25.077 хиљада динара (Напомена: 6.1.5.2.) и директан отпис потраживања од физичких лица у износу од 1.910 хиљада динара и правних лица у износу од 1.282 хиљаде динара. Директан отпис потраживања је, због немогућности наплате (стечај, брисање из АПР-а, застарелост), извршен у складу са Извештајем комисије за попис потраживања и обавеза и Одлуком Надзорног одбора о усвајању истог (Напомена: 6.1.). У поступку ревизије утврдили смо да је Предузеће директан отпис потраживања евидентирало у оквиру расхода од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха уместо у оквиру расхода по основу директних отписа потраживања, а што није у складу са чланом 46. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру, за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Налаз: Предузеће је извршило директан отпис потраживања од физичких лица на основу предлога наплатне службе за утужење грађана у укупном износу од 803 хиљаде динара, уместо да је извршило прекњижење са редовног рачуна потраживања од физичких лица (грађана) на рачун сумњивих и спорних (утужених) потраживања. Поступајући на тај начин, Предузеће је наведена редовна потраживања искњижило из својих пословних књига на терет расхода.

Мере предузете у поступку ревизије

У поступку ревизије налогом за књижење број 09/497 од 16. августа 2018. године, Предузеће је повећало сумњива и спорна потраживања од физичких лица (грађана) и приход по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у износу од 803 хиљаде динара.

6.2.6. Остали приходи

Остали приходи исказани у износу од 4.226 хиљада динара односе се на приходе приказане у следећој табели:

Табела број 64. – Остали приходи

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Добици од продаје материјала (продаја контејнера)	87	1
Вишкови	4	31
Приходи од смањења обавеза	14	-
Остали непоменути приходи	4.121	6.157
Укупно	4.226	6.189

Остали непоменути приходи исказани у износу од 4.121 хиљада динара обухватају приходе приказане у следећој табели:

Табела број 65. – Остали непоменути приходи

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Приходи од донација	2.936
Остали непоменути приходи	1.185
Укупно	4.121

Приходи од донација исказани у износу од 2.936 хиљада динара односе се на приходе повезане са основним средствима која се амортизују, а чија је набавка условљена примљеним донацијама од Оснивача - Град Врање (Напомена: 6.1.13.6).

Остали непоменути приходи исказани у износу од 1.185 хиљада динара највећим делом у износу од 1.022 хиљаде динара односе се на наплаћено потраживање са каматом од стечајног дужника ДП Пољопродукт, Врање – у стечају, по основу Решења Привредног суда у Лесковцу број 10.Ст. 4/2010 од 9. октобра 2017. године о накнадној деоби уновчене стечајне масе.

6.2.7. Остали расходи

Остали расходи исказани у износу од 2.896 хиљада односе се на расходе приказане у следећој табели:

Табела број 66. – Остали расходи

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година	2016. година
Остали непоменути расходи	2.896	3.020
Укупно	2.896	3.020

Структура осталих непоменутих расхода приказана је у табели која следи:

Табела број 67. – Структура осталих непоменутих расхода

-у хиљадама динара-

Назив	2017. година
Накнада штете трећим лицима	2.636
Издаци за хуманитарне, здравствене, културне, образовне и сличне сврхе	176
Остало	84
Укупно	2.896

Накнада штете трећим лицима у износу од 2.636 хиљада динара односи се на исплате физичким лицима по основу изгубљених судских спорова у којима се Предузеће јавља у својству тужене стране. Од наведеног износа, исплата у износу од 2.000 хиљада динара извршена је по пресуди Апелационог суда у Београду, на име накнаде нематеријалне штете – искоришћена резервисања за трошкове судских поступака у току 2017. године (Напомена: 6.1.11).

6.2.8. Финансијски резултат

Табела број 68. – Финансијски резултат

-у хиљадама динара-		
Назив	2017. година	2016. година
Добитак пре опорезивања (Напомена 6.2)	976	610
Порески расход периода	(366)	(226)
Одложени порески расходи периода	-	(127)
Одложени порески приходи периода (Напомена 6.1.3)	153	
Нето добитак	763	257

6.3. Извештај о осталом резултату

У складу са чланом 2. Закона о рачуноводству и Одељком 5. МСФИ за МСП, Извештај о осталом резултату треба да пружи информације о осталом свеобухватном добитку или губитку за извештајни период, а његову структуру чине ставке прихода и расхода (укључујући и рекласификације услед кориговања) које нису признате у Билансу успеха, односно ставке које се, према захтевима осталих одељака МСФИ за МСП, признају у оквиру капитала. Анализом позиција исказаних у Извештају о осталом резултату за 2017. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

6.4. Извештај о променама на капиталу

У складу са чланом 2. Закона о рачуноводству и Одељком 6. МСФИ за МСП, Извештај о променама на капиталу треба да пружи информације о променама на капиталу током извештајног периода. Анализом позиција исказаних у Извештају о променама на капиталу за 2017. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

6.5. Извештај о токовима готовине

У складу са чланом 2. Закона о рачуноводству и Одељком 7. МСФИ за МСП, Извештај о токовима готовине треба да пружи информације о променама готовине и готовинских еквивалената током извештајног периода, засебно приказујући токове готовине из пословних активности, инвестиционих активности и активности финансирања. Анализом позиција исказаних у Извештају о токовима готовине за 2017. годину, утврђено је да је предметни извештај састављен у складу са прописима који га уређују.

6.6. Напомене уз финансијске извештаје

У складу са чланом 2. Закона о рачуноводству и Одељком 8. МСФИ за МСП, Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја и о примењеним рачуноводственим политикама, да обелодане информације које се захтевају овим и осталим одељцима МСФИ за МСП, а које нису презентоване на другом месту у финансијским извештајима, и да пруже додатне информације које нису презентоване на другом месту у финансијским извештајима, али су релевантне за њихово разумевање.

Анализом позиција исказаних у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину, утврдили смо да у Напоменама уз финансијске извештаје нису извршена следећа потребна обелодањивања:

- 1) Резервисања за сваку класу резервисања (Напомена: 6.1.11);
- 2) Природу и износе државних давања признатих у финансијским извештајима (Напомена: 6.1.13.6);
- 3) Закључење уговора са Ванса Intesa а.д, Веоград по основу дугорочног кредита на износ од ЕУР 81.668,05 (максимални одобрени износ кредита је ЕУР 163.336,10 (Напомена: 8).

7. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Послови јавних набавки у ЈКП „Комрад“, Врање, обављају се у оквиру Радне јединице Заједничка служба – Комерцијални послови, уз учешће представника других служби, на које се предмети конкретних јавних набавки односе. Правилником о систематизацији и организацији радних места, систематизована су радна места „комерцијални директор“ и „самостални референт јавне набавке“, којима је у опису послова наведено обављање послова јавних набавки. Правилником о систематизацији и организацији радних места, за наведена радна места, као посебан услов за запослење није предвиђено поседовање сертификата за службеника за јавне набавке. Запослени на пословима „самосталног референта јавне набавке“, у поступку ревизије стекао је сертификат службеника за јавне набавке.

Надзорни одбор Предузећа донео је, на основу тачке 3.2.2.2.3. Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године, Интерни план за спречавање корупције у јавним набавкама број 2740 од 12. новембра 2015. године, као и у складу са чланом 22. став 1. Закона о јавним набавкама, Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке (у даљем тексту: Интерни акт) број 2479 од 8. октобра 2015. године.

7.1. Планирање набавки

План јавних набавки усвојен је Одлуком Надзорног одбора, број 603-1 од 30. марта 2017. године. Предузеће је у току 2017. године извршило једну измену плана јавних набавки. Измена плана јавних набавки усвојена је Одлуком Надзорног одбора, број 2475-1 од 26. децембра 2017. године.

У складу са Планом јавних набавки структура планираних набавки, по предмету набавке и процењеној вредности, дата је у табели која следи:

Табела број 69. – Структура јавних набавки у складу са Планом јавних набавки
-у хиљадама динара-

Јавне набавке	Предмет набавке	Процењена вредност
	Добра	68.000
Услуге	4.900	
Радови	7.450	
Укупно	80.350	
Набавке на које се Закон не примењује	Добра	7.604
	Услуге	7.915
	Радови	1.840
	Укупно	17.359

Планом набавки за 2017. годину процењена је укупна вредност јавних набавки у износу од 80.350 хиљада динара, од којих се на добра односи 68.000 хиљада динара, на услуге 4.900 хиљада динара и на радове 7.450 хиљада динара.

Након извршене измене Плана јавних набавки укупна процењена вредност јавних набавки износи 33.800 хиљада динара, јер се због недостатка средстава одустало од набавки добара у износу од 34.200 хиљада динара, услуга у износу од 4.900 хиљада динара и радова у износу од 7.450 хиљада динара. Изменом Плана јавних набавки укупна процењена вредност набавке добра износи 33.800 хиљада динара, док набавке услуга и радова нису планиране.

7.2. Реализација плана јавних набавки

У току 2017. године, на основу тромесечних извештаја, које је Предузеће доставило Управи за јавне набавке, констатује се да су закључени уговори о јавним набавкама у вредности од 26.050 хиљада динара, који се у потпуности односе на набавку добара, што представља 32% планираних јавних набавки. Реализација јавних набавки је спроведена кроз три отворена поступка и осам поступака јавне набавке мале вредности.

Контрола јавних набавки

Предузеће није успоставило контролу јавних набавки, у складу са одредбама члана 54. Интерног акта и члана 8. Интерног плана за спречавање корупције у јавним набавкама, којима је дефинисано да контролу јавних набавки врши Служба контроле јавних набавки наручиоца и запослени који имају стручна знања из области предмета набавке и области пословања наручиоца (правне, економске, грађевинске, електро струке, информационе технологије). Чланом 56. Интерног акта прописан је начин спровођења контроле јавних набавки у складу са годишњим планом контроле, који припрема Служба контроле јавних набавки, одобрава руководиоца наручиоца, до краја текуће године за следећу годину, док је чланом 59. одређено да Служба контроле сачињава нацрт извештаја о спроведеној контроли који доставља руководиоцу наручиоца. Чланом 60. дефинисано је да Служба контроле сачињава Годишњи извештај о раду, који доставља руководиоцу наручиоца до 31. децембра текуће године. У поступку ревизије одговорна лица Предузећа нису нам доставила извештаје о спроведеној контроли Службе контроле наручиоца.

Поступком ревизије, са аспекта примене Закона о јавним набавкама, обухваћене су јавне набавке према следећем табеларном прегледу:

Табела број 70. – Преглед јавних набавки

-у хиљадама динара-

Инт. број јавне набавке	Предмет јавне набавке	Процењена вредност	Број и датум уговора	Назив добављача	Вредност уговора
Јавне набавке велике вредности					
1/2017	Гориво и мазиво (обликована у три партије)	16.300	840 9. мај 2017.	Кнез petrol д.о.о., Београд	13.325
		1.200	839 9. мај 2017.	Кнез petrol д.о.о., Београд	839
		1.500	Обустављен поступак набавке за партију 3		
1-1/2017	Мазиво (партија 3)	1.500	1016/8 27. јул 2017.	Машинопро мет д.о.о., Врање	332
2/2017	Ново специјално возило за одношење и депоновање смећа	11.000	Није закључен уговор, нити је донета одлука о обустави поступка		
Јавне набавке мале вредности					
01/17-1	Електрична енергија	4.000	43-1 20. јануар 2017.	ЈП Електроприв реда Србије, Београд	1.079
02/17	Песак, шљунак, шодер и иберлауф	1.300	309 20. фебруар 2017.	Пера п.р., Врање	944
03/17	Резервни делови за теретна и путничка возила	900	491 17. март 2017.	Astera plus д.о.о., Ниш	712
		200	Обустављен поступак набавке за партију 2		
		400	490 15. март 2017	Машинопро мет д.о.о., Врање	272
		200	Обустављен поступак набавке за партију 4		
		600	753 21.април 2017.	Group Enigma МС д.о.о., Крушевац	172
		200	488 14. март 2017.	Машинопро мет д.о.о., Врање	83
		100	487 14. март 2017.	Astera plus д.о.о., Ниш	54
		200	486 14. март 2017.	Astera plus д.о.о., Ниш	83
		200	485 14. март 2017.	Astera plus д.о.о., Ниш	70
03-1/17	Резервни делови за теретна и путничка возила	200	1070 /13 12. јул 2017	Машинопро мет д.о.о., Врање	1.103

		200	1070 /12 5. јул 2017	Машинопро мет д.о.о., Врање	1.090
		500	1070 /15 12. јул 2017	Ауточачак комерц д.о.о., Чачак	790
		700	1070 /14 12. јул 2017	Машинопро мет д.о.о., Врање	469
04/17	ХТЗ опрема	3.000	1103 7. јун 2017.	Team traders company д.о.о., Београд	2.955
05/17	Аутогуме	1.200	1150 12. јун 2017.	Gumimrex д.о.о., Београд	1.184
06/17	Акумулатори	800	1139 12. јун 2017.	Astera plus д.о.о., Ниш	494
Укупно		46.400			26.050

Јавна набавка мале вредности број 03-1/17 - Резервни делови за теретна и путничка возила

Налаз: Јавна набавка мале вредности број 03-1/17 - Резервни делови за теретна и путничка возила, обликована је у четири партије, укупне процењене вредности 1.600 хиљада динара. Предузеће је након стручне оцене понуда, на основу извештаја комисије донело одлуке о додели уговора, којима је доделило уговоре понуђачима, у партијама број 1, 2 и 3, чије понуде садрже цене веће од процењених вредности појединачних партија. Уговори су закључени у укупном износу од 3.452 хиљаде динара. Предузеће није утврдило упоредиве тржишне цене добара, резервних делова за путничка и теретна возила, нити је доставило образложене извештаје Управи за јавне набавке и Државној ревизорској институцији, чиме је поступило супротно члану 107. Закона о јавним набавкама.

Табела број 71. – Табела јавне набавке резервних делова

Број партије	Предмет набавке	Процењена вредност	Вредност уговора
1.	Резервни делови за теретна возила Zastava Iveco 35.10	200	1.103
2.	Резервни делови за путничка возила Yugo Florida	200	1.090
3.	Резервни делови за теретна возила Iveco Magirus и Iveco New euro cargo	500	790
4.	Резервни делови за теретна возила Renault Maxity и Premium 270.19 Bom	700	469
Укупно		1.600	3.452

Ризик: Прихватањем понуда које садрже цене веће од процењене вредности јавне набавке, јавља се ризик од повећаног одлива средстава.

Препорука број 22: Препоручује се Предузећу да у наредном периоду у поступцима јавних набавки, након стручне оцене понуда, одбије све неприхватљиве понуде или, ако у случају да све понуде садрже понуђене цене веће од процењене вредности јавне набавке, утврди упоредиву тржишну цену и након доношења одлуке о додели уговора достави образложени извештај Управи за јавне набавке и Државној ревизорској институцији.

Јавна набавка велике вредности број 2/2017 - Ново специјално возило за одношење и депоновање смећа

Одлуком директора Предузећа (број 556 од 23. марта 2017. године), покренут је поступак јавне набавке велике вредности број 2/2017 - Ново специјално возило за одношење и депоновање смећа, процењене вредности без ПДВ-а, у износу од 11.000 хиљада динара. У записнику о отварању понуда број 556/5, Комисија у поступку јавне набавке констатовала је да су пристигле две благовремене понуде. Након рангирања и стручне оцене понуда, директор Предузећа донео је Одлуку о додели уговора број 556/7 од 5. маја 2017. године, којом ће се уговор доделити најповољнијем понуђачу, Ресор д.о.о., Гацин Хан. Предузеће је истог дана на Порталу Управе за јавне набавке објавило обавештење о донетој одлуци о додели уговора. Након тога, Prodres д.о.о., Крушевац, други понуђач у поступку јавне набавке, дана 15. маја 2017. године поднео је Захтев за заштиту права. Предузеће је приликом претходне провере захтева за заштиту права, констатовало да подносилац захтева нема активну легитимацију за подношење захтева, те је донело Закључак број 913–3 од 18. маја 2017. године, којим се у целости одбацује наведени захтев. На тако донет Закључак Предузећа, подносилац захтева за заштиту права, поднео је Жалбу број 913–4 од 25. маја 2017. године. Комплетну документацију из поступка јавне набавке Предузеће је доставило Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки, ради даљег одлучивања о жалби. Након тога, Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки донела је Решење број 4-00-678/2017 од 28. јуна 2017. године, којим се усваја као основана жалба подносиоца захтева Prodres д.о.о., Крушевац и поништава се Закључак наручиоца број 913–3 од 18. маја 2017. године. Након пријема Решења, наручилац, односно Предузеће било је дужно да настави поступање по поднетом захтеву за заштиту права, тако што ће на правилан и потпун начин испитати да ли су испуњене све процесне претпоставке за поступање по истом, па уколико утврди да у том смислу нема сметњи, да поступи по поднетом захтеву у складу са чланом 153. став 1. Закона о јавним набавкама. Предузеће није предузимало даље активности у поступку јавне набавке, нити је обуставило поступак јавне набавке.

Предузећу је специјално возило за одношење и депоновање смећа дато на коришћење, од стране Града Врања, у складу са уговором о уступању на коришћење, број 1325 од 14. маја 2018. године, без надокнаде, права располагања и отуђења. Град Врање је преузело одговорност и власништво над возилом, у складу са Споразумом склопљеним са UNDP, у виду помоћи, у оквиру „Пројекта за јачање капацитета локалних заједница за реаговање на мигрантску кризу“, број 40-258/2018-17/1 од 5. маја 2018. године.

У поступку ревизије, Предузеће је донело Одлуку о обустави поступка јавне набавке број 1845 од 16. августа 2018. године, с обзиром да је престала потреба за

предметом јавне набавке и исту објавило на Порталу Управе за јавне набавке и својој интернет страници.

Набавке спроведене без примене Закона о јавним набавкама

Налаз: У поступку ревизије утврђено је да су у 2017. години, извршене набавке електронских комуникационих услуга у износу од 898 хиљада динара, без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене прописани члановима 7., 7а., 122. и 128. Закона о јавним набавкама.

Ризик: Неспровођењем поступка јавне набавке приликом набавке добара, услуга и радова, јавља се ризик нарушавања начела ефикасности и економичности.

Препорука број 23: Препоручује се Предузећу да приликом набавке добара, услуга и радова спроводи поступак јавне набавке, осим у случајевима када постоје разлози за изузеће од примене прописани чланом 7., 7а., 122. и 128. Закона о јавним набавкама.

8. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Заложно право

Предузеће је дало заложно право на покретним стварима (нови аутосмећар и половни аутосмећар) које је заведено у Регистру заложног права на покретним стварима и правима по решењу Агенције за привредне регистре број 12231/2015 од 1. септембра 2015. године. Залог је успостављена од стране Banca Intesa а.д, Београд по основу дугорочног кредита на износ од ЕУР 81.668,05 (максимални одобрени износ кредита је ЕУР 163.336,10). Уговор о залози покретних ствари Предузеће је са наведеном банком закључило дана 25. августа 2015. године.

Предузеће је дало заложно право на покретним стварима (цистерна за воду) које је заведено у Регистру заложног права на покретним стварима и правима по решењу Агенције за привредне регистре број 10669/2016 од 25. јула 2016. године. Залог је успостављена од стране Banca Intesa а.д, Београд по основу дугорочног кредита на износ од ЕУР 67.500,00 (максимални одобрени износ кредита је ЕУР 135.000,00). Уговор број 1607/1 о залози покретних ствари Предузеће је са наведеном банком закључило Уговор број 1607-1 о залози покретних ствари дана 7. јула 2016. године.

Налаз: Предузеће у Напоменама уз финансијске извештаје за 2017. годину није обелоданило закључење уговора са Banca Intesa а.д, Београд по основу дугорочног кредита на износ од ЕУР 81.668,05 (максимални одобрени износ кредита је ЕУР 163.336,10), што није у складу са захтевима параграфа 8.2. Одељак 8 – Напомене уз финансијске извештаје МСФИ за МСП.

Ризик: Необелодањивањем података у складу са Одељком 8 – Напомене уз финансијске извештаје МСФИ за МСП постоји ризик да корисници финансијских извештаја не буду обавештени о свим релевантним чињеницама које би користиле у њиховом будућем доношењу одлука.

Препорука број 24: Препоручује се Предузећу да обелодани све релевантне информације у вези закључења уговора са Banca Intesa а.д, Београд по основу дугорочног кредита у смислу захтева Одељка 8 – Напомене уз финансијске извештаје МСФИ за МСП.

Судски спорови

У поступку ревизије представљен је преглед судских спорова активних на дан 31. децембар 2017. године у којима се Предузеће јавља у својству туженика и тужиоца.

Против Предузећа је, пред Основним судом у Врању покренуто 24 парнична поступка који су у току, у којима су физичка лица у својству тужиоца, укупне вредности од 3.516 хиљада динара. Пет спора се воде ради накнаде штете због повреда на леду и слично, један спор због стицања без основа и 18 радних спорова са предметима за утврђивање права из радног односа. Спор највеће вредности који је покренут против Предузећа ради накнаде штете исказан је у износу од 700 хиљада динара од стране физичког лица, и у истом износу спор ради утврђивања постојања (права) из радног односа.

Предузеће је у 2017. години као тужилац покренуло 74 парнична поступка и то 65 спора против физичких лица и девет спорова против правних лица са укупном вредношћу спорова 1.495 хиљада динара, који су покренути ради наплате дуга по основу пружених комуналних услуга.

Организацију рачуноводственог и правног система, интерне контролне поступке, лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене и састављање исправа о пословној промени, кретање рачуноводствених исправа и рокови за њихово достављање на даљу обраду и наплату потраживања утужењем уређују се Правилником о начину утужења број 860-1 које је директор Предузећа донео 23. априла 2014. године.

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „КОМРАД“, ВРАЊЕ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. БИЛАНС СТАЊА.....	3
2. БИЛАНС УСПЕХА.....	5
3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ	6
4. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ.....	7
5. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ	8

1. БИЛАНС СТАЊА
на дан 31. децембар 2017. године

- у хиљадама динара -

Позиција	Напомена број	Износ		
		Текућа година	Претходна година	
			Крајње стање 31.12.2016.	Почетно стање 01.01.2016.
АКТИВА				
УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ				
СТАЛНА ИМОВИНА		70.469	77.170	77.182
НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	6.1.1.	70.331	77.031	77.044
Земљиште	6.1.1.1.	3.050	3.050	3.050
Грађевински објекти	6.1.1.2.	27.535	22.086	21.959
Постројења и опрема	6.1.1.3.	37.843	49.744	49.883
Некретнине, постројења и опрема у припреми	6.1.1.4.	1.903	2.152	2.152
ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ	6.1.2.	138	138	138
Хартије од вредности које се држе до доспећа		138	138	138
ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	6.1.3.	13.626	13.473	13.600
ОБРТНА ИМОВИНА		184.208	183.674	189.137
ЗАЛИХЕ	6.1.4.	10.842	11.223	10.409
Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	6.1.4.1.	10.510	9.960	9.767
Роба	6.1.4.2.	123	276	244
Плаћени аванси за залихе и услуге	6.1.4.3.	209	987	398
ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ	6.1.5.	133.487	141.972	153.041
Купци у земљи	6.1.5.1.	133.487	141.972	153.041
ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	6.1.6.	24.065	25.058	24.883
ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	6.1.7.	15.791	5.341	737
ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	6.1.8.	23	80	67
УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА		268.303	274.317	279.919
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	6.1.9.	1.987	1.987	1.987

Позиција	Напомена број			
ПАСИВА				
КАПИТАЛ	6.1.10.	212.357	211.723	212.081
ОСНОВНИ КАПИТАЛ		191.925	191.925	191.925
Државни капитал		191.925	191.925	191.925
НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК		20.432	19.798	20.156
Нераспоређени добитак ранијих година		19.669	19.541	18.924
Нераспоређени добитак текуће године		763	257	1.232
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		10.193	15.211	8.785
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА	6.1.11.	876	2.876	422
Резервисања за трошкове судских спорова		876	2.876	422
ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	6.1.12.	9.317	12.335	8.363
Дугорочни кредити и зајмови у земљи		9.317	12.335	8.363
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	6.1.13.	45.753	47.383	59.053
Краткорочне финансијске обавезе		-	-	5.555
ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	6.1.13.1.	409	630	678
ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	6.1.13.2.	9.995	10.296	12.964
Добављачи у земљи		9.995	10.296	12.964
ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	6.1.13.3.	16.223	14.025	14.638
ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	6.1.13.4.	1.795	2.282	1.987
ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	6.1.13.5.	698	581	462
ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	6.1.13.6.	16.633	19.569	22.769
УКУПНА ПАСИВА		268.303	274.317	279.919
ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	6.1.9.	1.987	1.987	1.987

2. БИЛАНС УСПЕХА

за период од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

- у хиљадама динара -

Позиција	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	6.2.1.	276.564	270.401
ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ	6.2.1.1.	1.022	516
Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		1.022	516
ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА	6.2.1.2.	275.542	269.885
Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту		275.542	269.885
РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	6.2.2.	248.479	248.124
НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	6.2.2.1.	845	362
ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	6.2.2.2.	12.365	11.466
ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	6.2.2.3.	19.458	19.128
ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	6.2.2.4.	182.871	185.357
ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	6.2.2.5.	4.953	5.463
ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	6.2.2.6.	13.612	12.888
НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	6.2.2.7.	14.375	13.460
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК		28.085	22.277
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	6.2.3.	446	1.009
ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)		446	1.009
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	6.2.4.	616	1.359
РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)		616	1.137
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦА)		-	222
ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА		170	350
РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	6.2.5	28.269	24.486
ОСТАЛИ ПРИХОДИ	6.2.6.	4.226	6.189
ОСТАЛИ РАСХОДИ	6.2.7.	2.896	3.020
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		976	610
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		976	610
ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА		366	226
ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА		-	127
ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА		153	-
НЕТО ДОБИТАК	6.2.8.	763	257

3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ
за период од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

- у хиљадама динара -

Позиција	Износ	
	Текућа година	Претходна година
НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА		
НЕТО ДОБИТАК	763	257
УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА		
УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК	763	257

4. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
за период од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

- у хиљадама динара -

Позиција	Износ	
	Текућа година	Претходна година
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
I. Приливи готовине из пословних активности	298.588	300.312
- Продаја и примљени аванси	297.377	299.303
- Примљене камате из пословних активности	446	1.009
- Остали приливи из редовног пословања	765	-
II. Одливи готовине из пословних активности	277.959	286.804
- Исплате добављачима и дати аванси	66.582	69.921
- Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	182.871	185.357
- Плаћене камате	616	1.359
- Одливи по основу осталих јавних прихода	27.890	30.167
III. Нето прилив готовине из пословних активности	20.629	13.508
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности инвестирања		
- Остали финансијски пласмани (нето приливи)		
II. Одливи готовине из активности инвестирања	7.161	12.876
- Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	7.161	12.876
III. Нето одлив готовине из активности инвестирања	7.161	12.876
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
I. Приливи готовине из активности финансирања	-	3.972
- Дугорочни кредити (нето прилив)	-	3.972
II. Одливи готовине из активности финансирања	3.018	-
- Дугорочни кредити (одливи)	3.018	-
III. Нето прилив готовине из активности финансирања	-	3.972
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања	3.018	-
СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	298.588	304.284
СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	288.138	299.680
НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	10.450	4.604
НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ		
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	5.341	737
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ		
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	15.791	5.341

5. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
за период од 1. јануара до 31. децембра 2017. године

-у хиљадама динара-

	Компоненте капитала		Укупан капитал
	Основни капитал	Нераспоређени добитак	
Почетно стање на дан 01.01.2016. године	191.925	20.156	212.081
Кориговано почетно стање претходне године	191.925	20.156	212.081
Промене у претходној години-дуговни промет		(615)	(358)
Промене у претходној години-потражни промет	-	257	
Стање на крају претходне године 31.12.2016.	191.925	19.798	211.723
Кориговано почетно стање текуће године	191.925	19.798	211.723
Промене у текућој години – дуговни промет	-	(129)	634
Промене у текућој години – потражни промет	-	763	
Стање на крају текуће године 31.12.2017.	191.925	20.432	212.357